

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

MAI SZÁMUNK 5 CENT.

VI. v. folyam. 83. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., CHICAGO, Ill., PÉNTEK, 1909. OKTÓBER 15-én.

VI. Year. No. 83.

FALAKON KIVÜL

A MAGYAR POLITIKAI ÉLET AMERIKAI TÜKRE.

„Kitétek a holttestet az udvarra,
Nincsen, aki vége végig sirassa...”

Miesoda brutális ellentmondás az a ragyogó tündérpalota ott a kék Duna partján!

Márványfalai között még ott bujdosik a Fabriciusz honvéd-bakái bakancsainak kopogó visszhangja... és megint kitértek a görög kapuszárnyai és mennek temetésre a magyarok... ott fekszik a ravalon a magyarság történelmi szövetségese: a koalíció.

Wekerle Sándor miniszterelnök a halottkém, ő hirdette ki, hogy halott immár a nagy koalíció! Ő is siratja és sokan siratják és még sincs aki „vége végig” sirassa. Nincs! — mert akik siratják, nem a ezért szerették, szolgálták benne, hanem az eszközt és akkor sem a ezért, hanem az eszközt siratták a halottban. Eppen ezért ne mondja senki, hogy forduljon vissza a koalíció beteljesedett sorsa. Hazugság volt az az ajkakon, a siratók szíveiben és úgy van jól, hogy meghalt.

Volt azonban ennek a politikai ezédásnak egy kitartó ellensége. Kezdő politikus. Rossz politikus a fogamzásában már, mert bécsi politikus. Rossz politikus azért is, mert a vérelv gondolkodik, a gyűlöletre hallgat és előtérbe vezetik. Ős osztrák bacillusok fertőztek meg szűken szabott agyát, eleven erejében, évszázadok által kimerített vérért. Elkéri ezt az új, titokzatos jelent, mely egy még titokzatosabb jövőbe mutat, elvonul a fosz kriptákba, mohos romok közé. Idezi a Metterniek, Schmerlingek szellemét. Azzal a kis észszel, azzal a petyhüdt vérel, azzal az ösgyűlölettel és vak előítéllettel nem kevesebbre vállalkozik, mint hogy a Sors útjába álljon, az időt megfordítsa és a Végzetet megállítsa. Ez az ember a magyar trón várományosa: a trónörökös! — Nagyon gyűlöli ő, azt a szabadságról rajongó hangos kis nemzetet: a magyart. Gyűlöli, mert nem érti. Gyűlölte a koalíciót is, mert megérezte benne az erőt, nem bizott azoknak halhatatlanságában, akik meghamisították és remegve gondolt arra, ha valaha a hamisítottak elsőpörné és igaz valóságában talpraszokkenne az a magyar szövetség, az igazi magyar koalíció!...

Élő tilalomfa lett a magyar politikában ez a senki! Ez nem szereti Kossuth Ferencet, mert „nemcsak fia Kossuth Lajosnak, hanem érzelmeit is örökölte ennek a rebellis hazaárulónak.” — Így, nyíltan meg is iratja ezt az a senki. Ennek a gyűlölet és a rögeszme vakká tette a látását és ott a diadalmasan szaporodó Kossuth-szobrok lábainál vérbeforgó szemekkel nézi a fiut és emlékezik, hogy „1849 április 14-én Kossuth Lajos indítványára nyilvánították a Habsburg-házat trónvesztettnek.” Felesattan dühe arra a „vakmerőségre”, hogy Kossuth Ferenc hirdeti miszerint ő: „nemcsak fia Kossuth Lajosnak, hanem harcossza is az ő elveinek”. Ez a senki „garanciákat” követel, hogy a magyar nemzet lelke meg fog dermedni a szolgai hűségben és némaságban, ha ő egy kis kőzetet vet oda neki. Ez a senki vasököllel zuzza össze az alkotmányosságot, ez tilalomfa a népakarat többségének, a függetlenségi pártnak kormányzása előtt, mert „ha Kossuth Ferencet és híveit szabadon engedik garázdálkodni, akkor néhány év alatt kész a perszónál-unio Magyarországgal”. Ez a senki keblére ölel egy beestelen, aljas csafatot, aki szennyes egy ország kőpészeitől, büzlök az undorodó közmevetéstől. Ez

Ferrer kivégzése.

Zavargások Párizsban.

Ferrer tanáron, a spanyol forradalmárok egyik vezérére végrehajtották a halálos ítéletet, melyet a haditörvényszék fölötte kimondott. Az ítélet végrehajtása az egész világon csaknem minden társadalmi rétegben nagy felháborodást keltett. Mindenki azt hitte, hogy a spanyol király az utolsó pillanatban nagylelkűséget fog gyakorolni, s nem fogja népének felizgott kedélyét még jobban feltűzteni az ítélet végrehajtása által. A rokonszenv és részvét a kivégzést iránt igen nagy, mert Ferrer tanár európai hírvadós volt, s a forradalmi téren inkább csak elméletileg, mint gyakorlatilag működött.

A kivégzés híre nemcsak Madridban és Barcelona-ban, hanem Rómában és Párizsban is nagy zavargásokat okozott. Párizsban mintegy tízezer főnyi tömeg támada meg a spanyol követség épületét, s míg a rendőrség megérkezett, a tömeg az utczán barrikádokat épített, melyek revolverlövésekkel és kődobásokkal fogadták a rendőrséget. Csak lovaskatonaság segítségével bírták a tömeget nagy vérontás után szétoszlatni, s a barrikádokat lerombolni.

Rómában, Francia-, Olasz- és Spanyolország különböző részein is nagy zavargások történtek.

Ferrer tanárt a Montjuin erdőben végezték ki, miután leánya többször esenget kegyelemért a királynál, de hiába. A kivégzés előtti éjjel két papot küldtek Ferrer lelki vigasztalására, de a tanár visszautasította őket, mondván:

— Menjete, ti hipokriták vagytok az okai, hogy idekerültem.

Reggel a börtön udvarán keresztül egy árok szélére vezették a tanárt, semeit bekötötték, s tizenkét katona sortízet intézett rá. A golyók Ferrer fejét és mellét találták, aki azonnal holtan rogyott össze.

A kivégzés komoly következményekkel járhat Spanyolország belbékéjére nézve. Attól tartanak, hogy a forradalom ismét ki fog törni az országban. A közvéleményben az a meggyőződés vert gyökeret, hogy a tárgyalás nem ment rendén, s az ítélet ellentétben állt az igazsággal.

Az európai sajtó csaknem egyöntetűleg fejezi ki felháborodását az ítélet végrehajtása felett. A különben mindig higgadt Berliner Tageblatt azt „Spanyolország gyalázatának” nevezi. A többi lapok az ítéletet hivatalos gyilkosságnak minősítik. Egy brüsszeli lap a következőket írja: „Egy örült gaztettet követtek el, s Európa méltán fogja azt ilyennek megbélyegezni.”

Magyar demokraták.

Holnap, szombaton esti nyolcz óraker nyitja meg az ujonnan alakult **MAGYAR DEMOKRATA KLUB** a 72-ik utca 322-ik száma alatt levő **ÁLLANDÓ klub-helyiségét**. A megnyitást **PARTGYŰLÉS** követi, amelyen a legjelesebb magyar és angol szónokok fognak beszédeket intézni az egybegyűlt magyarsághoz.

A klub vezetősége minden magyar származású amerikai állampolgárt, aki a demokrata eszmékkel rokonszenvez, szívesen lát a megnyitó-estélyen.

Árbócz.

KÖVÉR UKÁZAI

A VERHOVAY-EGYLET TAGJAIHOZ.

Nem szívesen foglalkozunk Kövér Sándor ural. Jelentéktelen ember ő ahhoz, hogy egy komoly újság vezérezkialakká avassa őt. Amióta azonban a hatalmas, nyolcezer tagból álló Verhovay Betegséggyógyító Egylet elkövette azt a szinte vétkektől mentes, hogy beültette őt a főnöki székbe, s amióta Kövér Sándor ezen, azelőtt békésen és áldásosan működő egyletben elvette az egyenlenség magvát s ezzel komoly veszélybe sodorta nyolcezer magyar munkásembernek és családjaiknak érdekét, azóta parancsoló kötelességünké vált, hogy jobb izlésünk dacára meg vezetőhelyen is foglalkozzunk a johnstowni rendőrökkel, aki a főnöki székben ezárnak képzeli magát, aki nyolcezer embernek életével és halálával nemcsak rendelkezik, hanem nyíltan még kérkedik is azzal, hogy ahhoz joga van.

Néhány hónap előtt, amikor Kövér Sándort a bíróság előtt zsarolással és pénzeszkárral vádolták, mi voltunk az egyedüliek, akik szembeállítottuk azzal a Kövér Sándorral. Megmondottuk ehelyett, hogy oly ember, akit oly piszkos, a lehető legpiszkosabb vád alapján a bíróság elé ezipelnek, egy hatalmas egylet erkölcsi értékének veszélyeztetése nélkül még az esetre sem maradhat ama testület élén, ha a vád alaptalannak bizonyulna. A vádat közben visszavonták. Kövér Sándor még a kisujját sem mozgatta meg, hogy a megruhoztatásért elégtételt szerezzen magának. Pedig ezzel tartozott volna nem annyira önmagának, mert hisz ki is törődik Kövér Sándorral? hanem tartozott volna az általa főnököltestületnek s a testület nyolcezer tagja mind egyikeknek. De Kövér Sándor hallgatott mint a dinnye a fűben s hallgat most is. Csak ezúri ukázait bocsátja világgá nyolcezer embernek megkérdése nélkül.

Előttünk fekszenek a Verhovay-Egylet legújabb alapszabályai, amelyeknek záradékában szórul-szóra ezt olvassuk: **Ezen alapszabályokat az 1909. június 28-án Johnstownban tartott FÖTISZTIKARI GYŰLÉS JELEN SZÖVEGEZÉSBE JÖVŐLEGYAGYTA, ELFOGADTA ÉS KINYOMATNI RENDELTE.**

Tudja-e Kövér Sándor ur és a társai a főtisztikarban, hogy ily alapszabályok teljesen érvénytelenek a bíróság előtt? Érvénytelenek azért, mert alapszabályokat sehol a világon főtisztikar nem hagyhat jóvá, nem fogadhat el, hanem elfogadásukra csak egyetlen fórum létezik: az illető testületnek közgyűlése.

Igaz, hogy a hírhedté vált pittsburgi konvenczió a delegátusok előtt felolvasott alapszabályokat és ezeket a közgyűlés el is fogadta. De Pamuk parletti delegátus a Bevándorló hasábjain nyíltan azzal vádolta meg a főtisztikart, hogy az általa kinyomatott és a közgyűlés által elfogadott alapszabályok közt lényeges eltérések van, azzal vádolta meg tehát a főtisztikart, hogy az alapszabályokat meghamisította.

S ha végigolvassuk az alapszabályokat, hinnünk kell a parletti delegátusnak és társainak, mert fel nem tételezhetjük, hogy az előttünk fekvő alapszabályokat bármily közgyűlés józan észszel elfogadhatná.

Igy például az alapszabályok 44-ik oldalán levő XVII. fejezetnek második szakasza szórul-szóra így szól:

2. Ha az anyaegetlet vagy valamely fiók a főtisztikarhoz való köteles jelentéseket rendes időben be nem küldi, el-

hanyagolja vagy megtagadja, továbbá a főpénztárt illető díjakat szabályszerű időben be nem küldi, vagy más törvényes illeleteket és kötelezettségeket megtagad, avagy az egylet fontos érdekeit szántszándékkal sérti és akadályozza, az ilyen hibás, vétkektől mentes anyaegetlet, vagy fiók — **FŐELNÖK ÁLTAL RÖVID UTON** felüggeszthető és törölthető.

Van-e közgyűlés, mely ily módon kiszolgáltatná magát a főnököknek, hogy ez minden megkérdés vagy meghallgatás nélkül itélkezessen? Hiszen ekkora hatalma az Egyesült Államok elnökének sincsen.

Kövér ur élt is ebbeli jogával s mint egy muszka kozák lekaszabolt mindenkit, aki az egylet érdekében ellentétbe önkényezte magát a Verhovayak ezárjának önkényével.

A legújabb stiklét most követte el, amikor egy egybehívott főtisztikari gyűlésen a tagok megkérdése nélkül hivatalos lapnak megválasztotta a Szabadság-ot. Nekünk semmi kifogásunk az ellen, hogy a Szabadság, vagy bármily más lap legyen a Verhovay-Egylet hivatalos lapja. De viszont kötelességünk, törvényellenesség, önkénykedések ellen felszólalni, mert nem engedhetjük meg, hogy egyetlen egy rendőrspeizi akaratnélküli bábu nak tekintsen nyolcezer önértetes magyar munkásembert.

A pittsburgi konvenczió a hivatalos lapságra pályázott a Szabadság, az Amerikai Magyar Népszava és a Bevándorló. Egy maroknyi klikk — köztük Kövér Sándor és társai, — mellőzte ezt a hírvadót és a Magyar Hírmondót nevezte ki az egylet hivatalos lapjává. Mindhárom említett lap s a delegátusok többsége törvénytelennek mondotta a választást. Kövérek azonban nem törődtek ezzel, kijelentették, hogy a választás törvényes, hogy a delegátusok akarták a Magyar Hírmondót.

Mi történik azonban most? Kövérek azt mondják: nekünk nem kell többé a Magyar Hírmondó, hanem kinevezük a Szabadságot.

Ha törvényes volt a Magyar Hírmondó megválasztása, amint hogy Kövérek törvényesnek mondják, hogy megszerkedik Kövér Sándor felülhelyezkedni a közgyűlés határozatán és ennek megkérdése nélkül, csak azért, mert Kövér urnak úgy tetszik, más lapot választani? Ha pedig most utólag beismerné Kövér Sándor, hogy a Magyar Hírmondó megválasztása törvénytelen volt, hogy megszerkedik őly ügyben határozni, mely **kizárólagosan** a közgyűlés elé tartozik?

Ha másért nem, emiatt vád alá helyezhető Kövér Sándor és a vele egy huron pendülő főtisztikar. A Verhovay-Egylet tagjai nem tűrhetik ezt az orezáltan ezároskodást. **Sürgösen egybe kell hívniok egy rendkívüli közgyűlést.** Sürgösen új alapszabályokat kell teremteniök. Ki kell vennök Kövér kezéből a fűtykóst és rendet teremteni abban az egyletben, a melynek békéjéhez, virágzásához nyolcezer magyar munkásember érdeke fűződik.

Ha ezt tenni elmulasztják, ha a dolgoikat elmergesedni engedik, magukra vessenek, ha ez a hatalmas egylet örvénybe jut és menthetlenül elvész. Mi megtettük a kötelességünket, a cselekvés, a gyors cselekvés a tagokat illeti meg.

Singer Mihály.

NÉMETH JANOS

V. CSASZARI ÉS KIRALYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGÉRŐSÉB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNEKÖLDŐ ÉS HAJÓJEGY-ELARUSÍTÓ BANKAR AMERIKÁBAN, A HONFITÁRSÁK MINDEN NÉVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LELEKISMERETESN JAR EL ÉS EZERT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FORDULJON. ARJÉNYEKÉKÉRT, BORITÁKOKÉRT, ÉRT, VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSBÉRT IRJON E ÖZIMEN:

JOHN NEMETH, BANKER, 457 Washington St., New York, N. Y.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A BEVÁNDORLÓ OLVASÓIHOZ. Tisztelettel felkérjük lapunk amaz olvasóit, akik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, hogy fizetési kötelezettségüket velünk szemben mihamarabb teljesíteni sziveskedjenek. Az előfizetési díj az Egyesült Államok egész területére — New York városát kivéve — három dollár egész évre. Minden előfizetési díj erre a címre küldendő: A BEVÁNDORLÓ, 327 East 13 street, NEW YORK CITY.

Mi azon voltunk és vagyunk, hogy Amerika magyarságának magas színvonalon álló, tartalmas, minden igényt kielégítő újságát adjunk. Hatodik éve immár, hogy ezt a célt szolgáljuk, s hogy sikerrel szolgáljuk, annak öröndetes bizonyítékát abban látjuk, hogy a Bevándorló olvasói napról-napra szaporodnak.

"VASÁRNAPRA" című szépirodalmi mellékletünkkel nagy áldozatok árán szerettünk előkelő szellemi élvezetet az olvasóinknak és a saját alatt levő "A BEVÁNDORLÓ NAPTÁRA", melyet lapunk minden rendes előfizetője INGYEN fog megkapni, a hasznos tudnivalók és a mulattató olvasmányok valóságos kincslelőjének fog bizonyulni.

Ennek ellenében mi csak arra kérjük olvasóinkat, hogy azt a szerény három dollárt, melyért egész éven át hazhoz küldjük a lapot s melyért az újságon kívül szépirodalmi mellékletet meg naptárt is kapnak, küldjék be pontosan. Kérjük továbbá olvasóinkat, hogy barátaikat és ismerősöket figyelmeztessék a Bevándorló-ra, mint oly magyar lapra, mely tartalmánál és terjedelménél fogva részleg minden magyar embernek támogatására. Hazafias tisztelettel

"A BEVÁNDORLÓ"

szekeresztőse és kiadóhivatala. A BEVÁNDORLÁS SZEPTEMBER HÓNAPBAN. A new yorki kikötőbe az elmúlt hónapban a statisztikai hivatal most közzétett kimutatása szerint 47.942 ember érkezett Európából Magyarországra az elmúlt hónapban 6506 bevándorlót szolgáltatott. A bevándorolt magyarok összesen 27 ezer 468, a bevándorolt nők 35 ezer 692 dollárt hoztak magukkal.

BIHARINÉ NEW YORKBAN. Bihari Sándornak, az örökéletű magyar festőművésznek övegye Londonból New Yorkba érkezett a minap. Bihariné maga is fest és nagybátyjával, Illés Antal festőművésszel legközelebb Texast és Új-Mexicot fogja meglátogatni, hogy ott új képekre gyűjtson impressziókat. Nem valószínű, hogy Bihariné a férjének hagyatékában fennmaradt műemekekből itt New Yorkban kiállítás fog rendezni.

A YORKVILLEIEK HANGVERSENYE. Nagy dolgra adta magát a Yorkvillei Magyar Társalgó és Betegsegélyző Egylet. Október 31-én este a Yorkville Kaszinó disztermében hangversenyt rendez, amelyre előkelő művészi erőket szerződtetett. A hangversenyt táncmulatság fogja követni.

AZ AMERIKAI MAGYAR TÁRSASÁG az elmúlt szombaton szépen sikerült nyakkendő- és köténytánc rendezett. A szűkebbkörű mulatságnak tervezett bál találatlana a rendezők számítását, s amit szerény összegjövetelelnek terveztek, abból olyan nagyszabású mulatság kerekedett, hogy rendes bálnak is beillt volna. A várakozást felülmúló siker, s a kör gyors haladása dr. Kern Ferencz elnök buzgósgát dicséri.

A kör most tesz lépéseket charterje beszerzésére. December 4-én a kör nagy üléséből fog rendezni a Stuyvesant Hallban, mely minden valószínűség szerint a legközelebbi idény egyik kimagasló eseménye lesz.

UJ MAGYAR OTHON. Mezey Janka, aki játékaival még pár hónap előtt a budapesti Király-színházban mulattatta a közönséget, férjével Stein úrral, s özv. dr. Weisz Bernátné úrnővel New Yorkban a 322. W. 58-ik utcában fényesen berendezett boardingházat nyitott. Üzletvezetőül Otta ödön urat, a jól ismert kiváló szakembert alkalmazták. Akinek gourmand-hajlamai vannak, aki az új hazában is elszöndülni jó magyar kosztához akar jutni, az bizonyára kellemesen fogja magát érezni az új otthonban, ahol nem vendéglői, üzleti, hanem kellemes családi légkör, magyaros vendégszeretet fogadja a vendégeket.

AZ AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG ÉS AZ ESTI ISKOLÁK. Évéről-évre szaporodik a városok száma, hol az iskolaihatóság esti tanfolyamokat rendez be az angolul megtanulni, művelődni vágyó magyarok részére. A tapasztalat azt is megmutatta, hogy ahol a magyarok folyamatosan ily tanfolyamokért és azokat szorgalmasan látogatják, erősen emelkedik a magyarság tekintélye és kezdenek szünni az irányunkban táplált előítéletek, mert a tanulási vágy legjobban nyilvánítja a magyarság értelmiségi fokát és azt a törekvést, hogy beleilleszkedjék az amerikai viszonyokba. Az Amerikai Magyar Szövetség egyik főcélja az amerikai magyarság kulturális haladásának előmozdítása. Ha tehát bármely városban öhajtanának honfitársaink angol tanfolyamot kapni, forduljanak haladéktalanul az Amerikai Magyar Szövetség titkári hivatalához (515 Superior Building), mely nyomban meg fogja tenni a szükséges lépéseket az illetékes hatóságoknál. Előre is biztosíthatjuk honfitársainkat, hogy lépéseinknek lesz eredménye, ha azokat idején tesszük meg. — Az Amerikai Magyar Szövetség titkári hivatala, 515 Superior Building, Cleveland, O.

BLAU VILMOS BIRŐJELÖLT. Blau Vilmos honfitársunk, New York állam volt főügyész helyettesét a republikánus párt városi bírói állásra jelölte New Yorkban. Blau Vilmos érdekében most a magyarok egy külön kis politikai szervezetet teremtettek meg, mely a megválasztását akarja elősegíteni. Blau sokáig volt elnöke a new yorki magyar republikánus klubnak és élenk részt vett minden magyar mozgalomban.

SUSSMAN ATYJÁNAK BALESETE. Sussman Károly ur, egy közel 78 éves agastyán, a fiánál, Sussman S. Vilmos ismert hazánkfiánál volt látogatóban, amikor a különben még erős férfium egy szivbántalom vett erőt, mely leütötte őt a lábáról. A gyors orvosi segítség eljött vette a komolyabb bajnak és a derék öreg ur, akit menyee, Sussman Ray úrnő, önfeláldozóan ápol, már javulófélben van.

LEHÁR FERENCZ NEW YORKBAN. A „Vig özevgy”-nek most már világhírű szerzője, Lehár Ferencz hazánkfiá egy kábelbeszédet szerint legközelebb New Yorkba érkezik, hogy az előkészületeket a legújabb művének előadására személyesen ellenőrizze. Lehár mesés ősszeg ellenében egy hangverseny-központra akarják lekötni élelmes amerikai vállalkozók, de a nagy zeneszerző visszautasította a csábító ígéreteket.

A NEW YORKI MAGYAR DEMOKRATA KLUB MEGNYITÁSA. A mult heten alakult New Yorki Magyar Demokrata Klub klubhelyiség gyanúnt kibérelte a 72-ik utca 322. száma alatt lévő magánházat és ezt ezéjainak megfelelően alakította át. A klubhelyiséget holnap, szombaton esti 8 órakor fogják ünnepélyesen megnyitni. A megnyitást nagy pártgyűlés fogja követni, amelyen nemcsak a demokrata párt legjelesebbjei, de maga Gaynor bíró, a polgármesterjelölt is részt fog venni. A magyarajkuakhoz a legjobb magyar szónokok fognak beszédeket intézni. A beszédek közt kitünő zene fogja mulattatni a közönséget. A klub vezetősége minden magyarajku polgárt szívesen lát a megnyitónál.

PASSAICAI HIREK. A Passaic Magyarok Közérdeklő Nagybizottsága az aradi 13 vértanu és hős halálának évfordulója alkalmából kegyeletés gyászünnepeket rendezett. Az ünnepély meghatóan, óriási közönség jelenlétében folyt le, a Munkásdalárda énekelte el a magyar Himnusz-t, melyet a nagy közönség fennállva, áhitattal hallgatott meg. Következtek az alkalmi szónokok és szavazatok (a már előzőleg közölt műsor szerint) és közben-közben Markó János ur által rendezett előképek, u. m. a 13 vértanu allegóriája és a szabadság, egyenlőség és testvériség művészi színes előadása, nagyon tetszett a közönségnek. Gyönyörűen festett és énekelte a római kath. gyermekek-énekkar, melyért az elismerés I. János kántortanítót illeti meg. Programon kívül Mokray Ilonka zongorán angol éneket játszott, míg Jolán nővére oly eredeti hangsúlyozással szavalta el a „Harezi dal”-t, hogy a hálás közönség szünni nem akaró tappal honorálta a kedves szereplést. A Munkásdalárda négyhónapos fennállását tekintetbe véve, kitünő rekordot ért el, melyért az elismerés a buzgó működő Dobra Gyula karagatót illeti. A magyaros ünnep sikere a főrendezőség sikere! — Tudósító.

HEIDELBURG, Pa. Leirhatatlan gyszba borult itten Nagy Sándor és neje, köztiszteletben levő házaspár családi élete, a mennyiben a kérelmetlenül halál elragadta tőlük legnagyobb, és már szépen fejlődött, 12 éves Ilonka nevű leánykájukat. A lesújtott szülők vigasztalására a testvérek és rokonok minden tőlük telhető vigasz szavaival enyhítették a szülők szív fájalmát. A leányka temetése most vasárnap délután történt meg. Harsányi

Felhívás a Garyban lakó magyarsághoz!

Szavazzatok a republikánus tickettel.

Minden magyar Brennan mellett.

A november 2-iki választásról nem kell már sokat írni a Garyban lakó magyar honfitársainknak. Elég, ha annyit mondunk, hogy KNOTTs TAMÁS, a demokrata jelölt a crowni ponti bíróság előtt ezt mondta:

„NEM ÁRT, HA EGY MAGYART ALKALOMADTAN MEGÖL A RENDŐRSÉG, MIVEL CSORDA NÉPSEG.”

Megérdemli az ilyen gazember, hogy egy tisztességes magyar ember is reá adja a szavát. Mert az igaz, magyar testvéreink, hogy Knotts Tamás ezeket a szavakat mondotta a bíróság előtt és megesküdt reá.

Lehet-e Knotts Tamást Brennan János — akit itt arczképben is bemutatunk

— összehasonlítani? Soha sem. Brennan igazságos, derék magatartású, Knotts az ellenkezője.

MI A PROGRAMJA A REPUBLIKÁNUS PÁRTNAK?

1. Tisztességes városi ügykezelés.
2. Elismerése az idegen polgártársainknak, tekintet nélkül a faji jellegre és nyelvre.
3. A város közbiztonságának megőrzése, vagyon- és személybiztonság.
4. Gary-ből nagy várost csinálni, a hol minden munkás otthon talál.
5. A szalonok megnyitása a magyarság szórakozására.

Ilyen tervei vannak a derék republikánusoknak. De milyenek a demokraták. Magyarok, nem szavazhatok másra, mint Brennan János és híveire. Ők a ti barátaitok, akik, ha kell, segítenek rajtatok. Ők nem rabolják el utolsó garastokat.

MAGYAROK!

SORAKOZZATOK GARY-BEN A GYÖZELMES REPUBLIKÁNUS ZASZLÓ ALÁ. NEM LEHET MAGYAR EMBER

MÁS PARTON. MERT EZ AZ IGAZSÁG, A MÁSIK A GAZSÁG PARTJA.

LEGYETEK OTT A GYŰLÉSEKEN, A HOL SZEBENY ANDRAS SZERKESZTŐNK FOG HOZZATOK SZÓLNI.

Sándor homesteadi ref. lelkipástor meghatározott időpontban a kedves leányka ravatala előtt. Az emlékezet szelid anyaga virraszson a porok fölött!

ÜNNEPLŐ HOMESTEADIAK. Minden várakozást meghaladó, széles arányúvá fejlődik a homesteadi és vid. magyar reformátusoknál amaz ünnepe, melyet október 31-én a templom öt éves felszenteltésének évfordulója napján az új kerítés felavatására és a toronygomb felszentelésére rendeznek. Minden jel arra mutat, hogy ez ünnepély tul fogja szárnyalni az e vidéken eddig tartott bármilyen magyar ünnepélyességeket. Magában azon jelentős esemény, hogy ideáig közel 20 egylet jelentette be testületileg, bándával való megjelenését: biztos mutatója annak,

KARO SYRUP
kenyérre kenve jó
egy éhes férfi vagy éhes gyermek számára.
Próbálja meg s meg fogja látni, mily jól ízlik. Tiszta és egészséges — TÁPLÁLÓ ÉRTEKE nagyobb, mint bármely más szirupé. Emberek, akik azt mondják, hogy másféle szirupot nem emésztene meg Karo-szirupból akármennyit ehetnek.

KARO
CORN SYRUP

10 cent egy nagy doboz ára.
KÉRJE A GROCERJÉTŐL.

FOREIGN DEPARTMENT
The Bridgeport Bank & Trust Company
PÉNZVÁLTÓ ÉS HAJÓJEGYVÉLT.

ELFOGAD pénzeket betételre és ezen betétszámok után fizet 4 SZÁZALEKOS kamatot. BETÉTEK elfogad egy dollártól feljebb és arról betétszámot nyitunk. PÉNZT KÖLD az ó-hazába a legelőbb árón és a lehető leggyorsabb idő alatt. A pénzt vagy ajánlott leveleken postai vagy express money orderrel küldhetjük. A nyugtát postafordulólal megküldjük. ELFOGADUNK hazai ügyeket, katonai, teleknyelvi, örökösödési ügyeket elintézésre, szerződéseket állítunk, minden ügyben szakértelen járunk el. BANKUNK nyitva van szombaton reggeli 9 óratól esti 8 óráig.

COR. MAIN & LINCOLN AVE. BRIDGEPORT, OHIO.

Dr. S. GOLDMAN
EGYEDÜLI VALÓDI Ó-HAZAI MAGYAR ORVOS volt császári és királyi katonaeorvos.
Dr. GOLDMANN orvosi tudásával bebizonyíthatja mindenkinek, hogy ő orvosa hazai orvos és katonaeorvos, ő gyógyít minden gyógyítható betegségeket. Különös figyelmet fordít a férfiak betegségeire, melyeket ő gyorsan és biztosan, titoktartás mellett, a legújabb mód szerint gyógyít. Minden betegségben teljes bizalommal forduljanak hozzá személyesen vagy levelel, ő nem csinál hümböket, ő becsületes, Szécsen vármegyei származású magyar ember.
IRODAI ÓRAK: Reggel 9-től este 9-ig. Vasnap reggel 9-11 óráig.

406 GRANT STREET, PITTSBURG, PA.
TELEPHON: Bell 5430 Court F. & A. 883 Main.

FIGYELJENEK JÓL A CZIMRE.

LILION CREMET ES SZAPPANT
RÓTH SAMUEL-félel

ha használ, arca szűn, feher, puha és mint a narvat, friss és úde lesz. SZÉPLET, májfoltot, pattanásokat, műtetéseket és minden neven nevezendő arczszéttálaságot leggyorsabban idő alatt az arczról levez. Kapható RÓTH SAMUEL gyógyszerárban, a „MEGVALTÓ”-hoz.

125 AVE. A, Cor. 8th Street, NEW YORK CITY.

Hangverseny! Táncvizalom! Elsőrangú erők!
A YORKVILLEI MAGYAR TÁRSAS ÉS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET
1909. évi október 31-én, vasárnap este a Yorkville Casino disztermében (210—14 E. 86-ik utcában, 2. és 3. Ave. között)

hangversennyel egybekötött táncvizalmat rendez.

Ezen hangversenyre a legjobb erők lettek szerződtetve. — A tánczenét egy jó zenekar fogja szolgáltatni.
KEZDETE — TEKINTET NÉLKŰL A JELENLEVŐKRE — PONT NYOLCZ ÓRAKOR LESZ.

Atisztelt szülők kéretnek szoptatós gyermekeiket el ne hozni, mert hangversenyül ez nagyon háborogtja az előadókat.
HELYÁRAK: 25c, 50c, 75c, \$1.00, ruháttárral együtt. Hat-csekk nincsen!

hogy Homestead derék magyarságának lesz alkalma kívül és kikkel kimutatni magyaros vendégszeretetét. Számos meghívott egylet a vidékről, még nem döntött a meghívás elfogadása felől. De alig lehet a legkisebb kétség afelől, hogy a résztvevő egyletek száma el fogja érni a harmincezt. A meghívott egyleteknek és a keresztcsülőknek nevei örök emlék okából pergamentpapírra lesznek írva és el lesznek helyezve a hatalmas toronygombban. A gyűlekezés a Saenger Hall-ban leendő, az 5-ik utcában, ahol a bizottság várja és fogadja az érkező egyleteket. A depókön huszárlegények várják a vendégeket és bizottságokat s egyleteket. Innen, a nagy halltól fog elindulni a diszmenet 10 óra tájban, miután az utolsó vonat is beérkezett és fel fog vonulni egyenest a templomhoz, hol az ünnepi hálaadó istentisztelet azonnal kezdetét veendő. Az istentiszteleten közre fog működni az egyház chartere és otalma alatt álló kitünő duquesne ref. egyházi dalárda is, mely a kivonulásban is részt veendő. A diszmenetet 12 huszárlovos fogja élelni-teni, kikhez még 2 csikólegény is csatlakozik. Igen valószínű, hogy lesz legalább négy Kossuth-ruhás lovas ifjú is. Szép lesz a koszorúsányok feldiszeitett két óriási kocsija, melyek egyikét négy hóféher ló, másikat négy tiszta fekete ló fogja vontatni. Szükség esetén még egy harmadik kocsit is lesz rendelve. A diszmenetben magánosok is fognak részt venni hintókön. A templomi szertartásnak egyik ritka ünnepélyessége leendő az óriási toronygombnak megáldása a templomban. Amerikában ilyen szertartás még igen kevés végeztetett. Megáldás után a gömb a koszorúsányok és keresztcsülők sorfala között kivitetik a templom főlépcsőjére, és ott az egész közönség szemé előtt esigán felhuzatik a 150 láb magas torony csúcsára, hol azt már várni fogja a magasba épített állványon a hozzáértő mester, aki áldomást mondván a gyűlekezetre és közönségre, a gombot azonnal odaolmozza a torony csúcsára. Az ünnepély egyházi részének bevégeződése után aztán ismét megalakul a diszmenet, mely be fogja járni Homestead városának főbb

Péntek, október 15.

utездit
hol az
vidékiek
tetnek.
den fel
készség
zólak.
is fog
khián,
hogy m
ügyben,
zottságn
után kö
létfűn e
meit lef
ezéjaira
lesz tart
OKTÓ
BOYBA
gyar ün
az okt.
pély. A
befogad
remben
násy L
dezőt H
nyitotta
nyelven
Gröz F
tötte be
sését é
rom haz
bey-i ma
jászásá
get. Sz
Seman
Béla, a
Jóné ki
kuruzd
ván kö
mét a ha
neply é
nyilván
kult az
osztálya
SEGE
GYŰLÉS
egylet j
órákor f
emeleti
gyűlését
gónak
ház elkö
dikán fo
avatási
ják meg
zultáso
nak a f
HUNY
REN I
magyar
fel benn
ben, hog
ügyfelei
felkeres
AZ AR
A yonke
az „arad
műsorral
kers mag
való tek
pen, me
nyörű te
kor meg
Mihály,
vendéke
után köv
vetköző
szoltárt
Endre, I
Magyar
Szilágyi
Szakács
déke, gy
Magyar
Urbán L
vendéke,

.. A MAGYAR DEMOKRATA KLUB ..

folyó hó 16-án, szombaton este 8 órakor saját helyiségében, 322 E. 72-ik utca, ... (Első és második Ave. között) ...

MEGNYITÓ ÜNNEPÉLYT

... NAGY PÁRTGYŰLÉST ...

tart, melyre tisztelettel meghív minden honfitársat pártkülönbözet nélkül ...
 — ELŐKÉLO MAGYAR ÉS ANGOL SZÓZOKOK. —
 ZENE ... TÚZJÁTEK.

utazt és aztán a nagy Hallhoz vonul, ahol az ünnepélyen részt vett egyetiek és vidékiek szerény lunch-csal megvendégtettek. A lelkesi hivatal különben minden felvilágosítást az érdeklődőknek készséggel megad az ünnepélyre vonatkozólag. Az ünnepély napján egy bizottság is fog működni kora reggeltől a parokhián, mely bizottságnak feladata leendő, hogy minden kérdézősködőnek, bármilyen ügyben, utbaigazítással szolgáljon. A bizottságnak végül sikerült az ünnepély után következő napra, azaz nov. 1-ére, hétfőn este a Saenger Hall összes teremét lefoglalni egy szép magyar mulatság estjaira, mely a vendégek tiszteletére lesz tartva.

OKTÓBER HATODIKA PERTH AMBOYBAN. Soha még perth amboy-i magyar ünnepély nem sikerült jobban, mint az okt. 10-én este rendezett gyászünnepély. A Columbia Hall nem volt képes befogadni a megjelent közönséget, a teremben 100-nél többen szorongtak. Nánassy Lajos ref. lelkes, az ünnepélyt rendező Ifjúsági Asztaltársaság diszelnöke nyitotta meg a műsort angol és magyar nyelven; az alkalmi szónok tisztelt pedig Grósz Ferenc római kath. plébános töltötte be a mindkét szónok a közönség tetszését érdemelte ki. A ref. énekhar három hazafias darabot adott elő, a kearsbey-i magyar rézbanda szintén 3 szám lejártsával gyönyörködött a közönséget. Szépen szavaltak: Lénárt Eszter, Seeman Gizella, Jancsó Anna és Stark Béla, akinek melodramáját Nánassy Lajosné kísérte. A Lakatos Gyula bandája kuruzdalokat adott elő. Kish Sándor most ismét díjmentesen engedte át termet a hazafias ünnepély estjaira. Az ünnepély elmúlt s áldásos utóhatása abban nyilvánul, hogy Perth Amboyban megalakult az Amerikai Magyar Szövetség helyi osztálya.

SEGÉLYEGYLET NEGYEDÉVI KÖZGYŰLÉSE. A new yorki magyar segélyegylet jövő kedden, október 19-én esti 8 órakor fogja a Boulevard-kávéház első emeleti termében rendezett negyedévi közgyűlést megtartani. Ezután lesz a tagoknak bejelentve, hogy az új menház elkészült s hogy az november huszadikán fog rendeltetésének átadni. A felavatási ünnepélyt szélesebb keretben tartják meg. A nagykövetség és a főkonzultáción kívül amerikai hatóságok fognak a felavatáson résztvenni.

HUNFALVY ÜGYVÉD A TENGEREN Hunfalvy Hugó, a jeles new yorki magyar ügyvéd annak felemelésére kér fel bennünket egy ma beérkezett levélben, hogy e hó 12-én ült hajóra s hogy ügyfelei jövő kedden, október 19-én, már felkereshetik őt a new yorki irodájában.

AZ ARADI GYÁSZNAP YONKERSEN. A yonkersi magyar ref. egyház f. hó 10-én az „aradi gyásznap” emlékére gazdag műsorral fényes ünnepet rendezett. Yonkersi magyarsága felekezeti különbségre való tekintet nélkül részt vett az ünnepben, mely a Westminster-templom gyönyörű termében folyt le. Délutáni 4 órakor megszólalt az orgona, melyen Tóth Mihály, a bloomfieldi theologia jeles növendéke meleg műérzettel játszott. Ezután következett a gyászünnepély a következő műsorral: A gyülekezet a 25-ik zsoltárt énekelte; imát mondott Szilágyi Endre, Himnusz, énekelte a Yonkersi I. Magyar Dalkör, Emlékbeszéd, mondotta Szilágyi Endre, Öreg honvéd, szavalt Szakács Mariska, a magyar iskola növendéke, gyászadal, énekelte a Yonkersi I. Magyar Dalkör. Kossuth apánk szavalt Urbán Lizi, a yonkersi magyar iskola növendéke, A rab imája, szavalt Tóth Mi-

hály szeméremi növendék, Kurucz-dalok, énekelte a Yonkersi I. Magyar Dalkör, Október 6., szavalt Azaary János szeméremi növendék, Beszéd, előadta Simon Károly, a yonkersi ref. egyház gondnoka, Ima és áldás Szilágyi Endrétől, Szózat, énekelte az egész gyülekezet.

Ez volt a műsora a magasztos ünnepélynek, mely minden tekintetben kielégítette a mélyen meghatótt közönséget. Dícséret és elismerés illeti a Yonkersi I. Magyar Dalkört, melynek tagjai illusztris elnökökkel, Gajdusek Ágostonnal az élén, minden alkalommal kimutatják és bebizonyítják igazi, romlatlan magyar érzésüket s meglepően szabatos készségükkel a hálás elismerés tapsait aratják. Azaary János és Tóth Mihály szeméremi növendékek előadásai a tökéletesség jök voltak, nem is maradt adós a hálás közönség, amikor mély érzéssel elmondott szavataikat — különösen a Tóth Mihályét — szünni nem akaró tapsokkal jutalmazta. De az igazi elragadtatásnak, tetszésnyilvánításnak szokatlan kitörése kísérte a yonkersi magyar ref. iskola két kis növendékének: Urbán Lizinek és Szakács Mariskának remek szavatait, s bizony az öröm könnyű csillogtak szemükben, mikor még az ezeltől 7 hónappal magyarul alig beszélő két kis leánykának szabatos előadását hallgattuk. Végül Simon Károly, egyházunk gondnoka mondott elismerésre méltó szép beszédet. Lelkes szavakkal emlékezett meg a gyásznapról s igazi elismeréssel adózott az egyház lelkesének, nemcsak a magas színvonalú, költői részletekben gazdag beszédért, hanem azért is, hogy rövid működése alatt egyházat és iskolát teremtett Yonkersen, melynek áldásos eredménye a lefolyt ünnepély is.

Bridgeporti hírek.

Közlő: Rényi Jenő.

A BRIDGEPORTI RÓMAI KATH. EGYHÁZKÖZSÉG fennállásának 15. és a templom alapkövetésének 10 éves jubileumát megünnepeleendő: az egyházköz-ség még f. é. január havában határozta el. Az előkészítő bizottság vezetése alatt az előkészületek serényen folynak és az összejáratott ünnepi program oly válogatott és művészi színvonalon áll, hogy az nemcsak a bridgeporti magyarságnak, de határozottan díszére válik az amerikai öszmagyarságnak is. S mindamellett, hogy a műsor mélyen vallásos jellegű, mégis oly magyaros és hazafias, hogy az bárkit is teljes mértékben ki fog elégteleni. — A program három részből áll, u. m. I. az egyházköz-ség díszülése, II. az ünnepi előadás és III. az egyházköz-ség bálja. Részletesebben a következő számokban.

FÓT. NEURIHREK ODÓN egyházában a következő események fordultak elő: **Házasság.** Kisfaludi Szabó János házasságra lépett alsócezezei Kovács Mária-val, Varga Pál és Veleckey János jelenlétében. — **Gumliczai Czigány Márk** házasságot kötött furniszei Horváth Annával. Tanuk voltak: Dominko István és Törner József. — **Nagycsákányi Bedöcs Ignác** esküdtött örök hűséget Gosztonyi Petrovits Katalinnak, id. és ifj. Horváth János jelenlétében. — **Keresztelés.** Veszprémsvársányi Weiser Péter és neje, Horváth Mária gyermeke: Zoltán Ágost nevet kapott a keresztelésben. Keresztülők: Schmidt Szilárd Ágost és Dietrich Julianna. — **Abaujkorláti Spissák János** és neje, **Kiss Anna** fia János névre keresztel-

tett meg. Keresztülők: Kiss János és Spissák Borbála. — **Halálozás.** Elhunytak: Orosz István éneke, Horváth Katalin József nevű fia másféléves korában. — **Lonkay Gusztáv** és Tokh Gábiella Rozsó nevű fia hároméves korában. — **Martineck Miklós** és Borodi Teréz Mária nevű leánya háromhete és Pétek Márton és Korossa Teréz Ferenc nevű fia másféléves napos korában.

A BRIDGEPORTI ÖSSZMAGYARSÁG NAGYBIZOTTSÁGA október 10-én este 8 órakor az aradi 13 vótanu emlékére gyászünnepélyt rendezett a nagy Rákóczi Hallban, amely valóban impozáns, megható volt s nagyszerűen sikerült. A terem zsufolásig megtelt, csak a State streeti ref. esztlakozott magyar egyház tündökölt távollétével. S bár kijelenthetem, hogy hiányukat senki sen érezte, mégis rosszul esik konstatálni, hogy egy, a magyar kormány támogatására rászorult egyház lelkesze nem tartotta érdemesnek leróni a kegyelet adóját zokkak szemben, akik a magyar hazáért 60 év előtt mártírhálált haltak. Az ünnepély a Református Énekkar által előadott gyászadallal vette kezdetét, amely után elnököl **Kozma Mihály** az ünnepélyt megható szavakban megnyitotta. Bölcs házy Ferencz remekül sikerült szavata után **Bándré Erzsike** kurucz-dalokat énekel, amely énekszmokokat Róth Blanka k. a. kísérte zongorán művészi játékkal. — **Ezután Kozma Mihály,** a nagybizottság jelenlegi elnöke, gyönyörű szavakban, meghatóan esestetelt az 1849 okt. 6-iki napot, buzdítván a megjelenteket lángoló hazaszeretetre. Ezután a Református Énekkar gyönyörű népdalait hallgattuk, melynek végeztével ifj. **Kozma Mihály** (13 éves fia) remek hegedűjátéka következett, mely annyira megtetszett a közönségnek, hogy új számmal kellett megpótolni. — **Művészes alkotásu, lángoló hazaszeretettől áthatott remek szónoklat** volt főt. **Neurihrer Odón** apátplébános ur emlékesbeszéde, amelyben legkimagaslóbb pont az volt, mikor azt mondta, hogy a 13-nak ártatlanul folyt vére, mint az Ábelé, boszúért kiált fel az égbe! De bizzunk a jó Istenben! mi pedig vissük e dicső 13 példáját mélyen szívünkbe és merítsünk az ő emlékükből bátoritást a jövőre nézve, különösen itt a távolból is tegyünk szent fogadalmat a 13 hősnek köztünk levő szellemére, hogy csak addig kívánunk élni, míg dicső vértanúinknak méltó utódai maradunk. — **Ezután remekül szavalt** el ifj. **Kozma Mihály** az aradi vészthelyen című költeményt és **Béres József** összetartásra, egyetértésre buzdította a jelenvolt magyarságot és végre a Hymnus eléneklésével az ünnepély véget ért.

Különösen ki kell még emelni **Kecske-méthy Béla** urat, a Ref. Énekkar vezetőjét, aki valóban szép, de nehéz és fárasztó munkát végzett. De nem mulasztathatjuk el ez uton is — újból köszönetet szavazni minden egyes szereplőnek külön-külön és összesen, amiért ez az ünnepély oly élvezetessé tették, a közönség frenetikus, zajos, szünni nem akaró tapsviharral jutalmazta őket, amire valóban rászolgáltak.

A PINE STREETI REF. EGYHÁZBAN előfordult nevezetes események: **Eljegyzés:** Balog Gábor polgártársunk jegyet váltott Szanyi Mariskával, a M. K. I. Körének egy buzgó tagjával. — **Csire József** örök hűséget esküdtött **Kusztván Mária** -nak, a menyasszony Jablonca-i (Abaujmege).

A M. K. I. KÖRE folyó hó 9-én tartotta meg rendezés házi bálját, mely valóban sikerültnek mondható, amennyiben az összes hölgyek mind el voltak foglalva és csak a fiatal emberek árultak petrezselymet és leve várták az alkalmat, hogy valahogy egy táncoszhoz juthassanak. — Az est a legvigyab hangulatban és derült jókedvben telt el, amire nagyban hozzájárult **Vass Lajos** magyar zenekara, a mely a szebnél-szebb nótákkal örvendeztette meg a táncolókat. A megjelentek közül felemlítendő: **Pasztonyieky Mariska, Németh Mária, Fábán Cilike, Kasza Pólika, Farkas Ilona, Hekler Emma, Lékó Mariska, Barsi Juliska, Mátai Eszter, Szanyi Mariska, Kerekes Margit, Pap Erzsike, Csuka Katalin, Kurimai Rózika, Szarka Erzsike, Erdei Juliska, Zöld Mariska** stb. — **Táncrendező: Lengyel István,** a fagyaltokat és savanyvizet árulták: **Kerekes Lajos** és **Bányai István.**

A BRIDGEPORTI REF. NÖGYELET f. hó 21-én tartja rendezés havi ülést, amelyen sokan fognak résztvenni. A minden szépet és jót pártoló egyesületre megjegyendő, hogy ez a fiatal és nem tulsok tagból álló egylet már több mint 400 dollárral segítette az anyaszentegyházat; miért is ezuton felhivom a Ref. Egyház nótátagait, hogy ebbe a valóban nemes célu egylete minél többen beiratkozni sziveskedjenek.

WILLIAM S. SUSSMAN
 INGATLAN-ELADÁS ÉS BIZTOSÍTÁS. KÖLCSÖNÖK INGATLANOKRA.
 45 Cedar Street, Telefon 4219 John.
 NEW YORK.

ROSETT M. Bankházai
 30 év óta fennállanak
 FŐÜZLET: 197 STANTON STREET - NEW YORK
 FÜKÜZLETEK:
 477 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
 145 MONTGOMERY STREET, JERSEY CITY, N. J.
 22 N. MAIN STREET, WILKESBARRE, Pa.
 142 FEDERAL STREET, YOUNGSTOWN, O.
 PÉNZKÜLDÉS, HAJÓJEGY, JOGÜZLET.

ROBERT LEWIN & CO.
 14 Shmithfield St., PITTSBURG, PA.
 Az Egyesült Államokban élő magyaroknak legnagyobb és legérgebb bevásárló helye borok és pálinkák számára.
 Harminczéves fennállása óta a legolcsóbb, legjobb és legtisztább italok mindig itt voltak kaphatók. A rak-tár, mely Pittsburgnak látványossága, 14 SHMITHFIELD STREET alatt van. Magyarok, keressétek fel csak egyszer a megrendelésekkel a ROBERT LEWIN & CO. cégét s meg fogtok győződni arról, hogy ott kisústón főt valdó törkölyt és igazi hazai szilvóriumot fogtok kapni.:Ötdolláron felüli rendelésnél az express-költség meg lesz térítve.....
 A PÉNZ MONEY ORDEREN ELŐRE BEKÜLDENDŐ.

FÉNYES ESKÜVŐ volt Wallingfordon e hó 9-én, amikor is **Orosz Ferencz** (Mátészalka) esküdtött örök hűséget (ópályi) **Horváth Ilonkának, Bai János** és **Szabó Lajos** tanuk jelenlétében. Az esküvő a wallingfordi First Congregational templomban folyt le, ahova a díszes násznép este bevonult és ahol az egyházi áldást nt. **Harsányi István** bridgeporti lelkes adta az ifju párra. Az esküvőt nagy-szabásu lakoma követte **Szabó Lajos** vendégszerető házána, ahol az ifju pár lakni fog. A lelkes köszöntőket **Bai János** nyitotta meg és a kedélyes mulatozásoknak csak a késő éjfél órák vetettek véget. — Másnap, vasárnap, a magyar ref. egyház d. e. 10 órakor és d. u. 2 órakor istentiszteletet tartott ugyancsak a first congregational church-ban, melyen a hívők mintegy 40-en vettek részt mind a két alkalommal. — Az istentiszteleteket **Csutoros Benjámin** ur, a bridgeporti ref. egyház orgonista tanítója végezte.

Egy panasz*

Magyar könyvkiadók és Pivány „Kossuth és Webster”-e.

Vettük a következő levelet:
 Philadelphia, október 12.
 T. Singer Mihály urnak,
 „A Bevándorló” szerkesztőjének
 327 East 13th Street,
 New York City.
 Igen lekötelezne tisztelt szerkesztő ur, ha a következő panasznak és nyilt kérdésnek becses lapjában helyt adna:
 A mult hónap végén kiadtuk Pivány

* A philadelphiai könyvkiadócézég panaszának ime szívesen adtunk helyet. A panasz jogosultságát is elismerjük. Reméljük azonban, hogy részünkről, akik Pivány Jenő urban munkatársunkat is tiszteljük, szándékos agyonhallgatást fel nem tételeznek. Mi nem akartuk az érdekes tanulmányt rövid néhány sorral kivégezni. Hosszabban kívánunk vele foglalkozni s ez nem történetelt meg eddig.
 A szerk.

Jenő urnak „Webster and Kossuth” ezimű, angol nyelvű, történelmi értekezését. Pivány Jenő ur neve nem ismeretlen a magyar irodalomban: társ-szerkesztője volt a dr. Mogyoróssy-féle Önállás-nak, munkatársa oly magas színvonalu hazai folyóiratoknak, mint a Gyulai Pál szerkesztette „Budapesti Szemle”-nek és a Magyar Történelmi Társulat Közönyének, a „Századok”-nak, és alkalmi munkatársa több amerikai angol és magyar lapnak. Tudunkkal ő az egyetlen amerikai magyar, aki a különféle amerikai könyv- és levéltárakban a magyar érdeki amerikai történelmi emlékeket kutatja és irodalmilag feldolgozza; munkái tehát nemcsak irodalmi becsesek bírnak, hanem azért is értékesek, mert az Amerika és Magyarország közötti történelmi összeköttetések minél tágabb körben való ismerete alkalmas a hatvan év előtti rokonszenv és barátság felélesztésére.

És mégis mit látunk? Az amerikai angol lapok megemlékeznek Pivány ur értekezéséről, némelyek — újságrírói udvariasságból — csak néhány sorban, mások — igaz érdeklődésből — hosszabb ismertetésben. Az amerikai magyar lapok ellenben (pedig mindgyüküknek küldtünk tiszteletpéldányt) egy árva szóval sem emlékeztek meg róla.

Mi az oka ennek, az amerikai magyar lapszerkesztők között máskor sohasem tapasztalt egyetértésnek? Az értelemesség hiánya talán? Ezt mégsem lehet feltételezni. Avagy a rosszakarat, amely sérteni akarja egy nyomdai és kiadó-cég legitimátus üzleti érdekeit és meg akarja akadályozni egy derék magyar író hírnevének terjedését? Ezt is bajos elhinni. De hát akkor mi sodra? Mert valami okának mégis csak kell lennie, hogy tizenöt amerikai magyar lap egy nekik ismertetve gett küldött angolnyelvű, magyar érdeki értekezést egyszerűen agyonhallgat.

Tud-e tisztelt szerkesztő ur kérdésünk-re válaszolni?
 Kiváló tisztelettel
 LATIN PRESS PRINTING
 AND PUBLISHING COMPANY
 Alpar S. Alfred.

Kiss Emil
 new yorki magyar bankár, 104 SECOND AVE., NEW YORK, példás pontossága, lelkiismeretessége és a magyarság iránt minden alkalommal tanúsított jóindulata folytán egyike a legismertebb és legkeresettebb magyar bankároknak az Egyesült Államokban. Aki akár pénzküldés-sel, akár hajójegy dolgában, akár közjegyzői vagy bármilyen más ügyben KISS EMIL-hez fordult, mindig a legnagyobbat elismeréssel és hálaival emlékezik meg róla.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkeszti és kiadja: SINGER MIHÁLY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 327 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD.

FIKIRODAK: Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

ELŐFIZETESI FELTÉTELEK: New York város és Kanada egész évre... \$4.— For the United States, 1 year... \$3.00 Magyarország egész évre... \$5.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD.

BRANCH OFFICES: Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City and Canada, 1 year... \$4.— Egyesült Államok egész évre... \$3.00 For Hungary, 1 year... \$5.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

Az amerikai politikai élet végtelen elposványosodását mutatják minden alkalommal a politikai választások. A különböző pártok különböző jelöltjei nem az elvek feyverét mérik össze, hanem abban versenyeznek, hogy ki bírja rábizonyítani a másikkra, hogy gazember. Nem politikai értelemben, hanem erkölcsi értelemben gazemberezik le egymást azok, akik azt várják tőlünk választópolgároktól, hogy sorsunkat reájuk bizzuk.

Ezt az erkölcsrontó, észbontó jelenséget észleljük most is, amikor polgármesterválasztás előtt áll New York lakossága. Gaynor bírót, akit néhány hónap előtt még istenítették, akinek jellemét, férfiaságát, határozott igazságérzetét felfeltárazták, azt most, hogy polgármesterválasztás előtt áll, legazemberezik az ellentábor.

Hearst, az egyik jelölt, aki apjának milliói révén biztosított magának befolyást a közéletben s aki lapjai útján évek óta a nép leghívtányabb szenvedélyeit korbácsolja fel, Hearst a Cató tőgáját veszi magára s így pózol mint az erkölcsös, jóízűs atyamestere.

Es ott van Irvins, aki négy éve előtt mint a republikánus párt polgármesterválasztóját, villámokat szórt Hearstre, s aki most Hearst szolgálatában ugyanazokat a villámokat Gaynorra veteti.

Ennyi politikai züllés látására a jobb izlésű polgár igazán a fejéhez kap és önkéntelenül kérdezi, hogy vajjon bolondok házába avagy feyházba vetődött-e?

Mi lesz odahaza? Ez a kérdések kérdése. E sorok megírásakor még nem érkezett be semminemű újabb hír a válságra vonatkozólag. A bécsi burgban tehát még nem határoztak Magyarországi sorsa felett. Az osztrák császár még nem birt megállapodásra jutni a magyar királylyal.

Holnap szombaton fog az Egyesült Államok elnöke Mexico elnökével találkozni. Katonák rúkolnak ki ebből az alkalomból és ágyuk fognak bömölni. Kezdenek immár az Egyesült Államokban is fejedelmi szokásokat meghonosítani.

Egy kiváló magyar színészno idejött New Yorkba és — magyar éttermet nyitott. Miért nem segítette megalapítani vagy feleleveníteni a new yorki magyar színtársulatot? Nyilván nagyobb sikert vár a magyarok gyomrára, mint a magyarok műpártolására való számítással.

Clevelandi lapársunknak, a Szabadság-nak rémlátomásai vannak. Egyre arról cikkeznek, hogy új magyar lapvállalatnak létesítése Amerikában mekkora nehézségekkel járna. Tán csak nem fél egy új vállalatot? Mi a magyar ügynek egy újabb, hozzáértéssel szerkesztett, komoly közegét csak örömmel üdvözljük.

Pénteki

nagy számunkra és ennek „Vasárnapra” című tartalmas szépirodalmi mellékletére felhívjuk a magyarság figyelmét. A pénteki nagy szám minden újságelárusítóán kapható. Ára 5 cent.

AMERIKAI DOLGOK.

Pusztulás a Nyugaton.

Kétmillió dollárnyi kár.

A vihar, mely Florida államot, s környékét végigseperge, s melyről röviden jelentést tettünk, iszonyú károkat okozott. Az okozott kár az eddigi számítás szerint is felülhaladja a kétmillió dollárt, de nincs kizárva, hogy a kár ennél jóval több.

Emberélet aránylag igen kevés pusztult el. Eddig csak két halálesetről tudnak, dacára annak, hogy az orkán 500 házat, két templomot, kilenez gyárat pusztított el, s hetvenöt hajótörést okozott.

A vihar legerősebben Key West városában, Fla., és környékén dult. A város utcáin az emberek százai bolyonganak hajlék nélkül. A város polgármestere, Fogarty katonai segítséget kért Washingtonból.

A vihar rettenetes erejére jellemző, hogy az egész utcazt kitévő épületeket sodort el, sőt téglaházak is faq estele össze, mint valami kártyaház. A Havana-American Tobacco Company grási gyára nem egyéb romhalmazzal, s több hét fog eltelni, míg azt annyira helyre lehet hozni, hogy a munkát megkezdhetik.

A városi börtönök telve vannak foglyokkal, akiket a katonaság és rendőrség akkor esipett el, midőn ezek javában fosztogattak a romok között. A villamos-telap elpusztulása, s a városra boruló sötétség kellő alkalmat nyújtott a fosztogatóknak aljas foglalkozásuk gyakorlására.

Több száz munkás foglalkozik most a város rendbehozásával, s már meg is látják a munkájuk eredményét.

Jacksonvilleből érkezett jelentések szerint a vihar Florida északi részét nem igen érintette.

Viharpusztítás Kubában. Cuba szigetét rendkívül pusztító erejű orkán söpört végig, mely grási károkat okozott. Havana városában számos kisebb ház összeomlott, más házakat pedig fedeltől fosztott meg a szélvihar. A sziget nyugati részén csaknem az összes fák, növények elpusztultak. A kár egyedül Havana városában felülmulja az egymillió dollárt.

Rémés lelet. Tivertonban, R. J., egy, az ut mellett levő bokorban egy női holttest darabokra vagdalt részereit találtak. A lábszárak és kezek külön darabokban heverték a holttest mellett. A lelettel összefüggésben borszasztó büntényt gyanítanak, azonban a magyarázatot eddig még nem bírták megfejteni.

Ballinger intézkedései. Ballinger, az Egyesült Államok belügyi államtitkára a napokban azt a nyilatkozatot tette, hogy új törvények létesítésével fogja megakadályozni azt, hogy egyes grási földterületek trusztok kezébe kerüljenek, mert az államnak kötelessége arról gondoskodni, hogy azok gazdálkodási célokra használtsanak, lehetőleg kisebb farmerek által.

Hó Buffalóban. Buffalóban kedden nagy hó esett, mely a talajt vastagon elborította. Éppen e napon volt az évfordulója annak, hogy 1903-ban Buffalóban nagy hóvihar volt.

Gompers fogadása. Gompers, az amerikai munkásszövetség elnöke, kedden érkezett meg Washingtonba, hol a munkások nagy ünnepélyességgel fogadták. A munkások díszmenetet alakítva vonultak ki az állomásra, Gompers fogadására, s

zenezszoval, s üdvözlő-kiáltásokkal kísértek be a városba. A menetben több, mint 20.000 ember vett részt.

Nyugalanság Washingtonban. Depew szenátor, aki most tért vissza európai útjáról, azt a kijelentést tette, hogy nézete szerint a német-angol háború már küszöbön van. Ez a kijelentés nagy nyugalanságot okozott Washingtonban, különösen a diplomáciai körökben. Attól félnek, hogy a konfliktus nyílt kitörése esetében az Egyesült Államok is belekveredik valamilyen módon a konfliktusba. Innen származik az idegesség.

Végzetes gyerekjáték. Alig mulik el amerikai nemzeti ünnep anélkül, hogy néhány gyermek életével ne fizessen az ünnep örmeiéért. A csak nemrég ünneppé avatott Columbus napja, melyet a héten ünnepeleek, sem mulhatott el enklkül. New Yorkban a 327 West 39-ik utcában levő házban enapon néhány gyerek indiai- és Columbus-játszotta, kihozta apja töltött fegyverét, melyvel véletlenül szíven lötte az egyik, „indian”-t játszó pajtását. „Columbus” nem tudta, hogy a fegyver meg van töltve. A meglőtt, „indian” a hádszínen meghalt. „Columbus”-t, s a többi fiút a rendőrség elfogta.

Peary Cook ellen. Peary C. Robert kedden tette közre azokat az adatokat, melyekkel bebizonyítani szándékozik, hogy dr. Cook nem volt az északi sarkon. Peary kihallgatta az eskimókat, akik Cookot utójában kísérték, s ezek vallomásából kitűnik, hogy ő közelében sem volt az északi sarkon. Cook utazása közben Heiburg Landtől nem messze durva jéggel s vízzel borított felületet talált, mire visszafordult utjából.

Japán pénzkirov. Báró Shibusawa, a híres japán pénzkirov New Yorkba érkezett, s az Astor-szállodában vett szállást. A báró néhány újságró meginterjúvolta, mire ez többek közt a következő kijelentéseket tette:

„En az amerikai kereskedelem tanulmányozására jöttem. A japán kereskedelmi körök nagy súlyt helyeznek arra, hogy Amerika és Japán között barátságos viszony uralkodjék, azonban valószínű, hogy kereskedelmi téren éles verseny fog a két ország között kifejlődni. Japán olyan fellendülésnek néz elébe, hogy képes lesz az Egyesült Államokkal versenyre kelni.

Crane elbocsátása. Charles Crane-t, az Egyesült Államok kínai nagykövét Knox külügyi államtitkár állásából való sággal elbocsátotta azáltal, hogy lemondását követelte. Knox azzal vádolja Crane-t, hogy az államtitkár által el, s a mandzsuriai kérdésben nem járt el az Egyesült Államok érdekeinek megfelelőleg. Crane az elbocsátás miatt igen felháborodott, tiltakozik a vádak ellen. S Tafthoz fordult orvoslásért. Ilyen elbocsátáshoz hasonló eset a legkritikább egyike, mely a külügyi diplomáciai történetében valaha előfordult.

Dr. Farkas D. János,

315 Market St., McKeesport, Pa.

Magyarszági és amerikai egyetemet végzett orvos, elvállal mindenemű betegségek gyógyítását. IRODAI ÓRAK: Délután 9 órától 11-ig. Delután 1 órától 3-ig. Este 7 órától 9 óráig. TELEFON: P. & A. 800.

Szebeny András

ur áll a chicagói irodánk élén. Czime: 120—122 Locust street, Chicago, Ill. Ot-tani és környékbeli olvasóink forduljanak ügyes-bajos dolgaikban Szebeny urhoz.

DR. KIRÁLY BÉLA

KERESZTÉNY GYÓGYINTÉZETE 123-5 Street, McKeesport Pa.

Gyógykezelek a saját intézetemben mindennemű betegséget, ugy nőknél mint férfiaknál kés, fájdalom és elatás nélkül. Haskéregeserülést, rákot, jétfálas mellett, operáció nélkül végelbajokat. Férfiaknál és nőknél 2-10 nap alatt folyásokat és sebeket, amelyek más orvosok kezelése alatt hónapokat vesznek igénybe. LEVÉLBELI MEGKERESESEKBE EMLITSÉK A „BEVÁNDORLÓ”-T. Minden bizalmas levélre bizalmasan válaszolok.

A NAGYVILÁGBÓL.

A német nyelv ellen. A prágai esküdt-bíróság a héten kezdte meg Brdlek esch vezér rágalmazási pörének tárgyalását, melyet az Kestranek városatyja és Horn szerkesztő ellen indított.

A tárgyalás megnyitáskor feltűnt keltő inezidens történt. Az esküdtök kijelentették, hogy csakis esch nyelven óhajtanak tárgyalni, s követelték ezen óhajuk teljesítését.

Uj egyházi szabályok. A pápa a világ összes katolikus püspökei részére uj egyházi szabályokat adott ki. Az uj szabályok kötelezik a püspököket arra, hogy a pápát minden öt évben meglátogassák.

Reformok Görögországban. Az athéni képviselőház a héten nyitotta meg uj ülészekát. A megnyitáskor a kormány három reformterveznyjavaslatot nyújtott be, melyek lényeges újítások bevezetését célozzák ugy a hadsereg, mint a köz-igazgatás körében.

Egy forradalmár halálraítélése. Az egész világon nagy feltűnést kelt az a hír, hogy a barcelonai hadbírószék Ferrer tanárt, egy barcelonai iskola igazgatóját a forradalomban való részvétele miatt halálra ítélté. A tanárt már el is szállították a Montjony erődbe, hol a halálos ítéletet rajta végrehajták.

Az olasz munkások Rómában nyilvános tüntetést szándékoznak rendezni, hogy Ferrer tanár iránti rokonszenvüknek kifejezést adjanak.

Uj kereskedelmi szerződés. A német birodalmi tanács elrendelte adatok gyűjtését arra nézve, hogy az uj amerikai vámtarifa milyen hatást gyakorolt a német külkereskedelmre. Ez adatokat arra használnák fel, hogy ez alapon uj kereskedelmi egyezséget létesíthessenek Németország és az Egyesült Államok között.

Oroszok Perzsiában. Az orosz kormány visszarendelte Snarski tábornokot hadtestével együtt Perzsiából. Néhány ezred azonban a rend teljes helyreállításáig Perzsiában marad.

Földrengés Ecuadorban. Ecuador közpártóságban, Guayaquil környékén kedden reggel erős földrengés érzettek, mely a lakosság körében nagy rémületet okozott. Emberéletben eddig nem esett kár.

Emlék a német szövetség tisztelőre. Bésben egy bizottság alakult, mely mozgalom indít egy, az osztrák-német szövetség tisztelőre felállítandó emlékmű iránt. Az emlékmű kifejezője lenne annak a hűségnek, melylyel a német állam Ausztria-Magyarország iránt kritikus időben viselkedett. A mozgalom széles körben talált pártolásra.

Kína megnyitása. A bécsi japán nagykövet egy interjú folyamán kijelentette, hogy a japán kormány is oda akarja irányítani befolyását, hogy Kína a nemzetközi kereskedelemnek megnyitassák. Az, hogy Japán a Pacific-vidék monopolizálására törekedne, kohlomány.

Japán bizalmatlankodása. A japán kormány nagy bizalmatlansággal nézi az Egyesült Államok és Anglia kormányának a kínai ügyek iránt való érdeklődését. Japán hozzájárult a Kin-chow-Tsitsikar vasút kiépítéséhez.

Katasztrófa Budapesten. Budapesten egy épülőfélben levő ház a munkaidő alatt összedőlt, s számos munkást maga alá temetett. Igen sokan súlyos sérüléseket szenvedtek; tüzoltóság dolgozik a romok eltávolításán, mely alatt még mindig számos munkás fekszik.

Éjjeli szállás az utcán. Ralph Wilner amerikai mérnököt a szentpétervári rendőrség szerdán éjjel a szállodából, hol megszállva volt, az utcára kiutasította, mert utlevele lejárt, s elfelejtette megújítani. A rendőrség jegyzetet vezetett utlevélre, melyben mindenkinek eltiltja, hogy az utlevél tulajdonosának szállást adjon. A mérnök az éjt az utcán töltötte, s reggel az amerikai konzulátushoz fordult, hogy az a rendőrséget enyhébb intézkedésre bírja.

Forradalom Nicaraguában. A kis Nicaragua köztársaságban forradalom dult. A forradalmárok Zelaya elnököt megbuk-

tatták s Juan Estradát ültették az elnöki székbe. Creytownban véres összeütközés is történt a kormány csapatai és a felkelők között. Zelaya most Gracienben van, s szökni szeretne az országból.

Gróf Széchenyiné deszkagyára. Az angol lapok megírták, hogy Vanderbilt Gladys, Széchenyi grófnő, Magyarországon fürdőszalmot vásárolt, aminek révén ipari tevékenységet szándékozik kifejteni; a szándék felett a magyar arisztokráta körök igen megbotránkoztak. Cukor Mór new yorki ügyvéd, aki a Széchenyi grófok itt időzése alatt mint ezek jogtanácsosa működött, kijelentette, hogy az ilyen formában nem felel meg a valóságnak. Vanderbilt Gladys birtokot vásárolt Felső-Magyarországon, amelyen egy deszkagyár is van, de ez nem jelenti azt, mintha Vanderbilt Gladys ipari téren óhajtana tevékenységet kifejteni.

Magyar demokraták.

Holnap, szombaton esti nyolcz óraker nyitja meg az ujonnan alakult MAGYAR DEMOKRATA KLUB a 72-ik utca 322-ik száma alatt levő ALLANDÓ klub-helyiségét. A megnyitást PARTGYÜLES követi, amelyen a legjelesebb magyar és angol szónokok fognak beszédeket intézni az egybegyűlt magyarsághoz.

A klub vezetősége minden magyar származású amerikai állampolgárt, aki a demokráta eszméikkel rokonszenvez, szívesen lát a megnyitó-estélyen.

Olvasóinkhoz.

DR. VASVÁRY W. JENŐ ur, lapunk volt segédszerkesztője, pittsburgi irodánk élére állott. FABÓK VINCE ur new brunswicki irodánkat, FEHÉR JENŐ ur pocahontasi, RÉNYI JENŐ ur brigeporti és TÖTH PAL ur passaicai irodánkat vezetik. Mindezek az urak teljhatalmu megbízottaink, akik egy előzetési, mint hirdetési díjakat felvehetnek és nyugdízhatnak.

A Bevándorló kiadóhivatala.

Eredeti üzlet postai megrendelésekre Legolcsóbb árak SZILVORUMRA, TÜRKÖLYRE COGNACRA, GINRE, WHISKEYRE Küldje be a megrendelést MARBLE PALACE LIQUOR CO., Wheeling, W. Va. 1125-1127 MARKET STREET, SÓRT IS SZALLITUNK.

DETROITI MAGYAR ORVOS: Dr. HERBERT LEO volt osztrák és királyi ezredorvos. TITKOS BETEGSÉGEK SZAKORVOSA 2225 JEFFERSON AVE., WEST: DETROIT, MICH.

Szegedi rózsá PAPRIKA, LIPTÓI TURÓ, LEKVÁR, DIO GOMBA, DARALT MAK EGYEDÜL BAKTÁRA. NAGYBAN ÉS KICSINYBEN. H. Schoenfeld 353-355 E. 82 Street, New York. MAGYAROK, PARTOLJUK AMAGYART

Magyar fogorvos Foghuzás fájdalom nélkül. Bistos és jó kezelés. DR. FRANK KERN 233 EAST, 10. UTCZA, NEW YORK. — Az első és második Ave. közt. — RENDEL: Reggeli 10-től esti 8-ig. Vasárnap: Reggeli 10-től d. u. 1-ig.

SZABÓ LAJOS postamester CHROME, N. J. és VIDÉKE EGYEDÜLI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE. Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden reám bízott törvényes ügyeket a legszakszerűbben elvégzek. Tanácsot és utbizárgitást ingyen adok. CZIM: LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

Hazai dolgok.

Rendőr-induló.

— A budapesti Tatárjárás-ból. —

Hajrá, előre!
Járóelőre!
Vadulj meg rendnek éber öre!
Pejparipád csillagot rug,
Tánczot jár,
Disznó pesti kardcsapást és
Lánczot vár.
Hajrá, előre!
Ne rettegj tőle!
Akasztófa a tüntetőre!

Harcz Budapest utcáin!

Budapest. A fő- és székvárosi szocia-
lista vezérek, feleszmélvén tehetetlenségük
öntudatára, jónak látták munkássá-
ról helyrehozni hibájukat. Az általános
választójogért mindaddig mitsem tettek
és ezek a mindenre, csak egy országos
párt vezetésére nem alkalmas, számtalan
alakok, most mindent azzal vélik helyre-
hozhatni, hogy a szegény munkásságra
zudítsák a vad rendőri brutalitást. Így
történt, hogy minap, a főkapitány tilalma
ellenére — este! — az utcára úszították
a népet, amely harezba keveredett a
harezakész rendőrséggel és a vad tüleke-
désben számos munkás súlyosan megse-
besült.

Repült egy magyar!

Budapest. Már van remény, hogy a
magyarság is nagy nekibuzdulással részt
vesz a levegő meghódítására folyó harc-
ban. Alább foglalkozunk egy nagy sik-
kerrel keesgetett magyar repülőgép-tí-
pusról, de hír jön Franciaországból is,
hogy ott egy magyar ember sikeres repü-
lőgépet vezetett. Egy mormeloni hír szerint
dr. Kutassy Ágost magyar aviatikus Par-
managópen 30 kilométernyi utat tett meg
31 perc kétötöd másodperc alatt. Ku-
tassy tudunkkal az első magyar aviatikus,
aki repülőgépen a levegőt megjárta.

Magyar repülőgép!

Budapest. Svachulay Sándor budapesti
mechanikus, repülőgépet készített, a
melyet műhelyében bemutatott az újsá-
gíróknak. Svachulay Sándor fanatikus
lelkessel bízik repülőgépe sikerében
s noha a kísérletek egyes hátráltató körülmények
miatt még nem történtek meg, annyit meg kell
állapítani, hogy Svachulay repülőgépe komoly munka,
amely részleg a közérdeklődésre. Az alakja
sarkánytípusú monoplan, három pneumati-
kuskereken indul el s az indítást az elől
alkalmazott két esavarkerek eszközli, a
mint ahogy a magasba is ez emeli. A mono-
plan igen könnyű, motorral együtt körül-
belül százötven kilogramm s az azelebből
készült vázat fém vaszon borítja. A
motor alatt foghó helyet egy kis rezsz-
ben a légi utas, aki a két oldalt levő kor-
mánykerekek forgatásával a esavarkereket
és ezzel együtt az egész repülőgépet irányítja.
Négy szárny tartja fenn a mono-
plant, amely a Blériot és Fahrman-féle
repülőgépektől teljesen különbözik. Az
első magyar repülőgépet kiállítják a köz-
önség számára, azután kezdetüket ve-
szik a felszálló-kísérletek.

A vezérigazgató ur megszökött!

Budapest. A Gazdasági Takaré- és
Hitelközvetítő, miután a legsúlyosabb
bűnök nyomták a lelkét, befordult a fal-
nak és meghalt. Meghalt, miután a ve-
zérigazgató ur fogta magát és szó nélkül
megszökött. Megszökött, senki sem tud-
ja hová, otthagya a családját, a bankját,
ott a gazdaságot, a takarékat, a hitelt, a
szövetkezetet. **Kabos Dezső**, a szövetke-
zet vezérigazgatója, elűnt Csengery-ut-
ca 82. szám alatti lakásáról és azóta nyoma
vesztett. A Gazdasági Takaré- és Hi-
telközvetítőnél természetesen a legna-
gyobb bajok vannak. A szabadság-téri
kis rablóbarlangoska nagyon rosszul
ment az utóbbi időben és most a vezér-
igazgató ur bizonyára a finálét is befü-
tyülté neki.

Az aradi gyásznap és a lengyelek.

Arad. Lembergben mozgalom indult
meg, hogy az aradi vértanúk emlékezté-
re október hatodikán rendezendő gyász-
ünnep a lengyelek is megjelenjenek,
hogy egyrészt osztozzanak a testvérem-
zet gyászában, másrészt pedig viszonyoz-
zák a magyar ifjúságnak a lengyeli
nemzeti ünnep valójában megjelését.
A küldöttség tagjai előkelő lengyel fér-
fiak és nők, akik az ünnepen nemzeti
díszruhában jelennek meg. Arad város
közönsége Barabás Béla, Varjassy Antal
és Szőlőssy István kezdesére nagyban ké-
szül a lengyel küldöttség fogadására.

Elfogott rablójárművek.

Arad. Az aradi rendőrség három rab-
lójárművet tartóztatott le. Egy rendőr a
pályaudvar környékén egy parasztosan
öltözött suhaneczt látott kószálni, kit ig-
zolásra szólított fel, amikor ez magát iga-

zolni nem tudta, bevitte a rendőrségre.
A rendőrségen a suhanec előadta, hogy
Kovács Jánosnak hívják, hódmezővásár-
helyi napszámos s nagy bűn terheli a lel-
két. Előadta azután, hogy két barátjá-
val, Moesári Samuval és Arasi Jánossal
meggyilkoltak egy hódmezővásárhelyi
gazdát, akivel a hódmezővásárhely—es-
mörkényi országúton találkoztak. Két
társa Aradon elvált tőle s valószínűleg a
városban járhatnak. A rendőrség a meg-
adott személyleírás alapján azonnal meg-
indította a nyomozást és a késő délutáni
órákban egy óránál sikerült is a másik
két rablójárművet, Moesári Samut és Ara-
si Jánost letartóztatni. A két tettes az
óránál órákat és gyűrűket akart vásá-
rolni.

Megfójtott ikrek.

Arad. Dombegyháza aradmegyei falu-
ban egy Jurina Rozália nevű asszony ik-
reket szült s kevéssel azután meggyilkol-
ta az apróságokat. Zsineggel megfójtot-
ta és a kutba dobta őket. A rettenetes
anya halálos betegben fekszik.

Csábítás külföldről.

Arad. Magyarországon még mindig
egyike a legjobb iparágaknak a kiván-
dorlásra eszabítás. Legújabbban Arad-
megyében üzték nagyban ezt a mesterséget.
A megyéből feltűnően sokan vándoroltak
ki, s a hatóság kipuhította, hogy külföld-
ről tömegesen küldenek a falukba utleve-
leket és hajójegyeket. Aradon hatvan
darab hajójegyet foglalt le és kobozott el
a hatóság. Az ügynököket üldözik.

A beregszászi sikkasztás.

Beregszász. A beregszászi adóhivatal-
nál két évvel ezelőtt 35.000 korona sik-
kaszásának jöttek a nyomára, ami an-
nál feltűnőbb dolog volt, mert Ottmayer
Ignác adótárnok páratlan pontos hiva-
talnok volt és általános közbecsülésnek
örvendett. Ottmayer halálos ágyán beis-
merte, hogy 9500 koronát csakugyan sa-
ját ezéjaira fordított, de a többről vagy
nem tudott, vagy nem akart tudni. En-
nek következtében több adóhivatali tiszt-
viselő fegyelmi alá jutott. Konez Lajos
és Szenkovszky Gyula ellenőrt felüg-
gesztettek azon a czímen, hogy a hiányzó
pénz talán az a 6 kezükön az utolsó na-
pokban sikkadt el. A vizsgálat mostanig
elhúzódott s csak a napokban hozták meg
az elsőfokú ítéletet. Szenkovszkyra ki-
mondták a vagyoni felelősséget, amely e-
szegény hivatalnok-család anyagi romlá-
sát jelenti. Konez Lajost 50 korona pénz-
bürságra ítélték, de két év óta visszatart-
tott fizetését nem adták vissza. A beteg
ember már halálos ágyán kapta az
ítéletet, meg is halt a két évig tartó
izgatottság s a lesújtó vád súlya alatt.
Nagy részvétel temették el. Még egy
másik áldozata is van e sikkasztásnak, az
Kassay Károly volt ellenőr családja. Kas-
say már hat éve meghalt, de visszamenő-
leg rá is kimondták a vagyoni felelőssé-
get. Most özvegyétől és gyermekeitől kis
házkutatást végeztek el, ha ugyan a pénzügy-
minisztérium, ahova felebbezés útján az
ügy kerülni fog, ezt az ítéletet meg nem
változtatja.

Egy boldog község!

Csurog. Csurog község, Bács megye
egyik legvagyonosabb községe. Főadójára
nincs s vagyona meghaladja a félmillió
koronát, amely különböző bankokban
gyűmölésözleg van elhelyezve. E ha-
talmas pénztárfelesleg arra bírta a köz-
ség vezetőit, hogy elhatározta egy szeg-
ényház létesítését, e célra 10 hold föl-
döt bekerít s a szükséges építkezéseket
a jövő év folyamán megkezdi és befejezi.
A területet konyhakertszet ezéjaira
használják, amelyen a szegényház lakói
végzik a munkát. E mellett egyéb üd-
vös alkotásokra is határozta el magát a
község képviselőtestülete, így többek
közt feliratot intéztek gróf Apponyi Al-
bert közoktatásügyi miniszterhez, amely-
ben alginmázium felállításának engedé-
lyezését kérik, biztosítván a minisztert,
hogy az összes költségeket Csurog közsé-
ge a sajátjából fogja viselni. Végül elha-
tározták, hogy a járdákat aszfalttal bur-
kolják, amely munkálatokat a napokban
megkezdik.

A református lelkészegyesület nagy- gyűlése.

Debreczen. Az Országos Református
Lelkészegyesület minap tartotta meg az
idei nagygyűlést Debreczenben. Több
mint ezer református lelkész gyűlt össze
ez alkalomból falai között. A szépen fel-
lobogzott utékokon lépten-nyomon festői
díszmagyarba öltözött lelkészeket lehet-
ett látni. Előzőleg istentisztelet volt a
református nagytemplomban, ahol Kiss
József esperes mondott magas szárnyalá-
su egyházi beszédet a lelki erőről és ezzel
kapcsolatban Kálvin nagy lelki erejéről.
Innen a esonkatornyu református tem-
plomba vonultak a lelkészek, s itt kezde-
tét vette a lelkészegyesület kongresszusa.

Tüz.
Dombrád. A szabolcsmegyei Dombrá-
don Orosz Miklós nagybirtokos dohány-
pajtája a benne volt dohánytermeléssel
együtt közel huszezer korona értékben le-
égett.

Egy elszabadult torpedó.

Fiume. A Whitehead torpedógyár tor-
pedó-lanszirozásánál az egyik lanszirozó
esőből kilőtt torpedó a víz alatt kilyu-
kaszotta a kikötőépítésnél használt
egyik vontatógőzöst. A vontatóhajó azon-
nal elsüllyedt. Emberéletben nem esett
kár.

Öngyilkos százados.

Győr. A győri Bissinger-park egyik
padján minap tíz órákor öngyilkos lett
egy százados. A sétáló közönségtől még
élénk parkban egy félreeső padra ült a
százados, elővette Browning-revolverét és
homlokán lötte magát. Beszállították a
katonai kórház hullaházába, ahol a nála
talált iratokból konstatálták, hogy az ö-
ngyilkos Weifert György 42 éves számvé-
ző kapitány, aki a komáromi 6-ik vartü-
zézredben szolgált. Öngyilkosságának
oka gyógyíthatatlan betegség volt.

Váltóhamisító közégi bíró.

Győr. A győri kir. ügyészség rende-
letére váltóhamisításért letartóztatották
Bójtós Lajos enesei közégi bíró. A letar-
tóztatás nagy szenzációt keltett Ene-
sén. Bójtós váltó-jótállási viszonyban
volt Mesterházy Kálmán ottani birtokos-
sal. Egyik váltója lejáratakor nem talál-
ta otthon Mesterházyt és annak nevét rá-
hamisítva a váltóra, nyújtotta be az in-
tézethez. Mesterházy csak később tudta
ezt meg és feljelentette Bójtóst, aki, mi-
előtt letartóztatták volna, lemondott bírói
tisztéről.

Evangélikus nagygyűlések Kassán.

Kassa. A Luther-társaság és a magyar-
honi evangélikus egyetemes gyámintézet
a napokban tartotta meg idei együttes
vándorgyűlést Kassán a vármegyéhez
nagy díszteremben és az evangélikus tem-
plomban. A vándorgyűlésre az ország
minden részéből jöttek össze a tagok és
az érdeklődők, akiknek sokasága nagy
élénkséget kölcsönözött a szép felsőma-
gyarországi metropolisznak.

A közgyűlés elhatározta, hogy a jövő
esztendőben a vándorgyűlés Pápan lesz,
Gyurátz püspök jubileumával kapcsolat-
ban.

Kassai hír.

Kassa. Kassa város havi közgyűlésén
Szalay László főispán napirend előtt ma-
gas szárnyalású beszédben emlékezett
meg a város elhunyt díszpolgáráról,
Thaly Kálmánról és indítványára, a köz-
gyűlés elhatározta, hogy Thaly arczképét
a közgyűlési terem számára megfesteti. A
közgyűlés nyugdíjazta Szukup Adolf vá-
rosi mérnököt. Szukup negyven évig
szolgált Kassát s ez idő alatt a város az
általa vezetett kaszárnyaeépítés mellett
félmillió korona kaszárnyatartálatkalapot
gyűjtött.

Felrobbant borszesz.

Kassa. A Kassa melletti Héthárs köz-
ségben Gottlieb Mihály szatócs lakásában
felrobbant egy üveg borszesz. Gottlieb
neje és öt éves kis fia súlyos égési sebeket
szenvedtek, a szobaberendezés teljesen el-
pusztult, a ház kigyullt.

Száz cigány letartóztatása.

Keeskenét. A Keeskenét mellett fek-
vő Makkos erdőben két cigánykaravánt
tartóztatott le, mely közel száz tagból áll.
A lovasrendőrök bekisérték őket a város-
ba, ahol lefegyverezés után valamennyit
lenyírták. Azután elszedték összes gyer-
mekeiket, számszerint harmincznyolcat,
közülük sok esesehető. A gyermekeket a
menhelyre vitték. A menhely épületét
állandóan fegyveres őrség őrzi. A cigá-
nyokat a határig kísérték, de bizonyosra
vehető, hogy visszatérnek. A cigányok
között egy Sátoraljaújhegyről megszökött
rabot felismertek, akit visszaküldtek Uj-
helybe. A gyermekeikről megfosztott ci-
gányok nagyon elszántak.

Orvtámadás.

Máramarosziget. A napokban éjjel
László máramaroszigeti lakos, késes, Vo-
lóczeről Alsóverezkére ment gyalog ott-
lakó bátyja meglátogatására, amidőn ut-
közben egy ismeretlen rálőtt és balkezét
teljesen szétlőtte.

Magyar láng oláh oltárok mellett!

Nagynyed. A magyar kultúrának szép
ünnepsége volt Nagynyeden; a Muze-
umok és Könyvtárak Országos Szövetsége
ott tartotta meg a közgyűlést. A híres
Bethlen-kollegium díszteremben volt az
ünnepes közgyűlés Alsófehér vármegye
és Nagynyed város közönségének nagy
érdeklődése mellett. Wlassics Gyula, a
Muzeumok és Könyvtárak Országos Szö-
vetségének elnöke rámutatott megnyitó-
beszédében arra, hogy Erdélynek milyen

Kamatozó részvények.

Utah arany és rézbánya

MÁR MOST FIZET A RÉSZVÉNYESEKNEK TIZENKÉT SZÁZALÉKOT

Aki részvényeket vesz,

**MINDEN HÓNAP 15-ÉN MEGKAPJA JUTALÉKAT. — EGY RÉSZ-
VÉNY ÁRA EGY DOLLÁR 13 CENT.**

Aki most vett,

MÁR SZEPTEMBER 15-ÉN SZÁZALÉKBAN RÉSZESULT.

Vegyünk hamarosan, mielőtt a részvények ára emelkedik.

A **UTAH ÁLLAMBELI ARANY- ÉS RÉZBANYATÁRSASÁG** Utah
állam leggazdagabb nemesfém-tartalmú bányáit bírja, szívesen küldünk
mindenkinek tervrajzot a bányákról. A társaság nyolczszáz akeren felüli
területet nevez a magáénak s a tervrajzból nemcsak a bányákat, de ezek-
nek kiaknázási módját is látni fogja. Megmutatja a tervrajz a főlagutat,
mely az erek kettejét átszeli, amelyekről Brecon mérnök azt mondja, hogy
az egyik egymillió dolláron felüli fémét tartalmaz. A társaság ezt a fémét a
lehető legnagyobb gyorsasággal az olvasztóba szállítja és a szállítási alkal-
matosságainál fogva tonnánként öt dollárt takarít meg.

Bebizonyíthatjuk

**HOGY A RÉSZVÉNYEK JELENLEGI ÁRUKNÁL TOBBET ÉRNEK,
HOGY AZ OSZTALÉKOK NEMSKÁRA EMELKEDNI FOGNAK S
HOGY A RÉSZVÉNYEK ÁRA IS JÓVAL EMELKEDNI FOG.**

Aki részvényi vesz, feltétlenül megduplázza a pénzét.

IRJON MINDJÁRT RÉSZLETEKÉRT. IRHAT MAGYAR NYELVEN IS.

EZ A CZIM:

Edward E. Richards & Co.

44 Broad Street, New York.

TELEFON: 3155—56 Broad.
MAGYAR OSZTALY VEZETŐJE: TENNER GYULA.

S. G. ROVNIANEK & CO.,

Amerikában a legnagyobb üzlet homi-
és importált italok nagyban való elárusí-
tására.

Minden egyes megrendelésnél, ha a meg-
rendelt italok ára legalább 10 dollár tesz
ki, a szállítási költséget mi fizetjük.

PALINKÁK GALLONOKRA.

Jó fehér pálinka \$2.00, 2.50, 3.00
Jó vörös pálinka \$2.00, 2.50, 3.00
Legjobb gabonapálinka \$2.00, 2.50, 3.00
Jamnikai rum \$2.00, 2.50, 3.00
Környémagos \$1.50, 2.00, 2.50
Anízis \$1.50, 2.00, 2.50
Tiszta spiritusz \$2.50, 3.00, 3.50

AMERIKAI BORO K GALLONJA.

Ohioi vörös \$1.00
Ohioi fehér édes \$1.25
Kaliforniai régi, savanyú \$1.25
Kaliforniai muskátlyos \$1.50
Kaliforniai tokaji \$1.75
Kaliforniai 5 éves Port bor \$2.00
Kaliforniai Sherry bor \$2.00
Kaliforniai burgundi vörös \$1.50

Az italokért járó pénz postautalvány-
nyal vagy regisztrált levelelben mindig elő-
re küldendő.

**AKI CSAK MEGKÖSTÖLTA A MI
TISZTA BORAINKAT ÉS PALIN-
KAINKAT, AZ SOHASEM BANTA MEG
ÉS MINDIG LEGJÓBBAN ÉS PONTO-
SAN KI VOLT SZÓVALTA.**

Tegyen egy próbamegrendelést és nem fogja
megbánni soha. A leveleket így czimezze:

S. G. ROVNIANEK & CO.,

318 THIRD AVE PITTSBURG PA.

\$25,000.00 ÁLLAMI BIZTOSÍTÉK

Joseph Major Myers

pénzüllés iródi.

Főüzlet: PHILLIPSBURG, N. J.
Fükküzlet: ALPHA, N. J.

Az összes hájvonalak törvényes képviselője.
Pénzüllés az óházak; a legbiztosabban és
lehetőleg szűkebb körökben. Mindenféle harai pénz
szűkeket, valamint komali hitelösszegeket elvég-
zők. Ezéllal közegyező Phillipsburg és kör-
nyékén. Honfntársaim minden ügyben ingyenes
felvilágosítást kapnak.

KLEIN JAKAB

Legrégibb és legmegbízhatóbb magyar
bankár, közegyező és hajójeggyűgyűző.
Amerikában, A PENNSYLVANIA VAS-
UT PÉGGYŰKE. Egyedüli tulajdono-
sc a Magyar Amerikai Hiteltársaságnak.
Kalkuláció és főlösleg \$175,000. Fükküzle-
tek: HOMESTEAD, Pa., DUQUESNE,
Pa. Magyar jogügyeket pontosan és lelki-
ismeretesen lebonnyolt. Forduljanak
hozza bizalommal. Czime:

Jacob Klein, banker,

1340 PENN AVE., PITTSBURG, Pa.
207 SIXTH AVE., HOMESTEAD, Pa.
16 N. DUQUESNE Ave., DUQUESNE, Pa.

SZABADALMAKAT

kieszközöl bel- és külföldön a azok eladását
és értékesítését közvetíti

HERZOG ZSIGMOND

az Egyesült Államok szabaddalmi hivatalában be-
jegyzett szabaddalmi üggyvő és a budapesti kir.
megügytemen jegyzett oláives mérnök. 118
NASSAU STREET, NEW YORK. Este és
vasárnap 955 Second Ave.

október 15.
az elnöki
zeütközés
s a felke-
sben van,
Az an-
rbílt Glar-
rországon
évén ipa-
kifejtési;
sztokrata
ukor Mór
enyi gró-
gtanácsos-
az ilyen
lóságának.
árolt Fel-
y deszka-
et, mintha
őhajtana
ák.
cz órákor
MAGYAR
-k utca
NDÓ klub-
GYŰLES
magyar és
eket intéz-
z.
gyer szár-
aki a de-
vez, szíve-
ur, lapunk
burgi iro-
NÖZE ur
ÉR JENŐ
ur bridge-
írodánkat
eljhataim
tési, mint
és nyugtáz-
dóhivatala.
delésekre
rak
KOLYRE,
SKYRE
elését
R CO.,
Va.
STREET,
NK.
DEVOS:
LEO
orvos.
KORVOSA
T, MICH.
DZsa
KVAR, DIO
EGYEDÜL
NYBEN.
d
New York.
MAGYART
RVOS
il. Biztos
KERN
W YORK
e. közt. —
esti 8-ig.
u. 1-ig.
KE
egedélyezett
törvényes
k. CZIM:

Egyveleg.

Kirugni azt a kofát a legfelsőbb magyar bíróság szentélyéből! — A fokes. — A fokes Balog Tutája. — Tébolýból — tébolýba? — A püspökök nem függetlenségiek!

A legfelsőbb magyar bíróság magas piedesztálját megfőcskolték a politika szennyes hullámai. Nem azzal, hogy Günther Antal volt igazságügyminiszter lett annak elnöke! Fájdalom, Magyarországon a törvénykezés is politikai ellenőrzést követel a legfelsőbb magyar bíróság elnöki székében. A kuriánál a képviselőválasztások feletti döntés joga összpontosul, szükséges tehát, hogy politikai érettségű és megbízhatóságú személy álljon ott is őrt, a beestelen és vigan burjánzó hazaáruló iparral és Bécs mindenre képes gazságaival szemben. Nem firtatom, hogy Günther lángész-e? Nem is szükséges, hogy annak a hivatásnak betöltésére szent legyen. Ott csak az szükséges, hogy kötelességeljesítő és megbízható legyen. Ebben a tekintetben pedig kritikán felül áll. A függetlenségi párt az arcátlan és mohó 67-es bakcsis-aratással szemben minális jogát érvényesítette, mikor a Kuria elnöki székét megövtá a hihetetlen aljasságra, pimasz alkukra képes, korumpált 67-es alakoktól. Annál megbotrányoztatóbb, hogy a Kuria másodelnöke közönséges szajha-taktikával, amelyet a ripacséknál is elítélünk, beestelenítette meg a legfelsőbb magyar bíróságot. Látni kell, hogy az egész 67-es sajtó-piszkolódás ettől az úrtól eredt, aki hülye stréberségben lehetségesnek tartotta, hogy ő üljön bele az elnöki székbe. Ismerni kell azt az urat. A strébernek legközönségesebb fajtiájából való! Önkény, kinszorozott, letiport szegény bírók száza jelzik azt a piszkos utat, amelyen ő oda feljutott. Egyben volt csak mindenha állandó, abban, hogy testtel-lelékkel szolgálta a „liberális” rabló-politikat.

Günther Antal finom érzésére vall, hogy undorát legyőzte és előzékenységgel szerelte le ezt a botrányra képes vén eselédet. Politikailag azonban súlyosan hibázott ezzel a megalkodással és most már elvárható, hogy ezt, a Kuria belügyeit a napisajtóra kofálkodó, méltatlan alakot, minél előbb a pokolba kergesse onnan. Természetesen: Bernáth Gézáról van szó!

Valami Névtelen, politikai „vizezet” követek el. Valaki suttymban, hátmögött, orozva megvizezette Justh Gyulát. Valakinek fájt, hogy ez az ember a 67-es „istenek” beestelen nemzetelásának nem ült fel úgy, mint annyi ezer jóhiszemű. Amint Bécseselt szoktak sugni-bugni, paktálni, gaz rejtettségben; erre a rezipére tehát megvizeztele valaki Justh Gyulát. Ki lehetne ez az alak más, mint egy 67-es? Nagyon szellemes akart lenni! Roppant szellemes, amilyen agyalágyult csak egy vén eszázari talpnyaló labancz esatár lehet. Olyan világokat megingató, irtóztatóan szellemes, akár (uram, boesá!) egy Andrassy Gyula, vagy egy Wekerle, vagy pláne egy (uram! uram, boesá!) Széll Kálmán lehet. Fogta tehát magát ez a vén agyalágyult és küldött Justh Gyulának egy ezüst fokost, amely eredeti, sőt par excellence hatvanhetes költői zsenialitással ezt vésette rá:

Ha kezded vagyok, ne félj, Mert ha kell, sujtok én. Vagy győzünk, vagy meghalunk, De a haza felett nem alkuszunk!

Meg kell magyarázni ezt a „vizezet”. Oda akar ez elülni, hogy ők, a 67-esek, iszonytató „kis kaliberűnek” tartják Justh Gyulát Andrassyhoz és Wekerlehez képest. Mindenesetre nem olyan lumen Justh, mint ezek a mindenféle panamás, paktumos és lakajzsiszral megkent kiválóságok, annyiban azonban mégis okosabb volt, hogy már akkor átlátott a beestelen hazaárulás szitáján és már akkor volt merse azaz szembeállni, mikor még a legokosabbak is altatni engedték éberségüket, azoknak kétszínű szírnótáik által. — Ha van Igazság ezen a földön, akkor még az a Justh Gyula keservesen a kupájukra fog vágni azzal a fokossal!

Es ez a fokes, ez a méltó inspiráció, megihlette ismét azt a kiváló magyar tollkalandort, akiért már multkor kétségbe esengettünk az újságírók nyugdíjintézetéhez. Ez a bögg nagy Ó, kérem, multkoriban hülyeségi erupezióiban lemoeskolta a fajfentartó „magyar parasztot” — most meg egy jeltelen sirnak veti oda bárgyú tollát. Arról bögsésl a kiváló „író”, hogy hekuba neki „Petőfi, ez a „lírai cigányprímás”. Igazán ezzel szemben már túllépett határ a stílus etikája. Ez az ökor, egyszerűen egy kerge barom. Legfeljebb, ha ő cigányprímásnak nézi a

mi legdrágább nemzeti kincsünket, szemelvény, hogy akkor nem veszi észre, miszerint ő egy írói: Balog Tuta! dánosí haramia, stb.

Ennyi durva, moeskos jelenség után külföldre kell menekülnünk, hogy botrányokozásban viharzott lelkünk az élet valamelyes finomabb jelenségén megpihenhessen. Valóban az igazi intellektualitás színvonalát nélkülözi a magyar szellemi élet, ahol ilyen torz megnyilvánulásokban él az élet és valóban a lelki élet magasabb kultusza kell, hogy létezzék ott, ahol a Wangel Hedvigek jelenségei mutatkoznak. Wangel Hedvig, Berlin ünnepléte, körülrajongott művésznője ugyanis ott hagyta festett, szines világot, letépte hívalkodó, fényes köntöseit és megtért az Istenséghez! Így nevezi ő maga esodálatos tettét, mely most az egész világsajtót kuriozumként foglalkoztatja. Ez a szép, tündöklő, pályafutásának tetőpontján álló, körül-hozsámmázott fiatal nő: megundorodott diadalmas pályájától és faképnél hagyta rajongó közönségét. Megutálta azt a sok hazugságot, mely különösen a szineszi pályát jellemzi. Megesomlórtól attól az élettől és azoktól az emberektől, akiknek egy egész életen át nélkülözniök kell a legenyhítőbb emberi erőneket, az: őszinteséget és igazságot. A nagy művésznő elmélkelő lelkében elementáris öszszetűközésbe kerültek: hivatása és egyénisége; ennek következménye lett azután, hogy a vallás miszticizmusához menekült feldult lelkével. — A vele foglalkozó újságírók, a modern emberek értelmetlenül állnak szemben ezzel a műantikus benső bonyodalommal, a melyhez a lélek eleven-ségének és érzékenységének oly magas fokú kiváratott, hogy ők azt egyszerűen képtelenek felfogni! Nem sokat emlékedtek tehát felette, hanem egyszerűen elneveztek: vallási tébolýnak. Hát jól van, amennyiben a hatás ellenhatása tébolýnak nevezhető, úgy elfogadom, hogy ez „vallási tébolý”. — Hiszen a Wangel Hedvig esetét csak a Wangel Hedvig személye teszi különössé és kirívóvá, mert látnunk kell az egész világon a vallástalanság és felvilágosultság hatását nyomom követő ellenhatást: a vallásosság új lendületét. Ugyebár, ez nem tébolý, ez esupán: akció és reakció?!

Fischer-Colbrie Agoston kassai püspök nem szentelte fel egy függetlenségi pártnak a zászlóját. Tessék ebből levonni a következményeket. A püspök ur, úgy látszik, a katolikus klérus szempontjából ellenlábasa a függetlenségi eszmének. Hát ezt jegyezze meg jól magának a függetlenségi párt. Másfelől pedig úgy mutatkozik ez a dolog, hogy még sines hatás nélkül az a püspökökre, vajdon darabont, vagy alkotmányos miniszter emel-e fel őket a püspöki székbe. Fischer urat ugyanis boldogtalan emlékü Toszt darabont-ügynívó tette püspökké!

Magyar Lloyd.

Agrár keservek. „Agrár”-állam, annyit jelent, mint „földművelő”-állam. „Agrár”-érdek: „földművelő”-érdek. Azt hinné tehát az ember, hogyha agrár-mozgalmakról van szó, akkor azon folyik a munka, hogy a nyomorúságos sorsban tengődő nagy „agrár” tömeg, a „földművelő” magyar népről van szó. Azt hinné az ember, hogy az „agrárius”, — tehát „földművelő” — országos egyesület arra van, hogy a „népnek” legyen istápolója. Pedig mindez nem így van! Az „agrár” jelszó, a magyar „agrár” vezetést kisa-játította magának egy „nép” érdekeinek homlokegyenest ellenlábasa valami: a nagybirtokosság. Az a nagybirtokosság, amely még sem akarja bevenni, hogy nines már rabszolga, nines már jobbágy. Ezek az agráriusok most egyszerűen panaszkodni kezdenek a néhai koalíziós kormány ellen, holott Darányi Nácsi miniszternél hüebb szolgáljuk nem egyhámar kerül a magyar földművelésügyi miniszterium báronyszekébe. Nevezetesen arról panaszkodnak, hogy az osztrák agrárok el fogják érn, hogy az osztrák kormány csinál nekik egy nagy, bankszerü értékesítő szervezetet, — tudniillik olyat, amely a gazdák jószágát, terményét, illő áron mindig eladja — ők pedig Magyarországon még egy állatértékesítő szövetezetet sem tudtak csinálni, holott a miniszter, a Nácsi bácsi is nagyon akarta, de: nem volt rá pénz! Szidják az agrárius urak most már a hadsereget is, a mely rosszabb a piocézánál és elszívja a rettenetes adóban a magyar gaza életét, erejét. Hát bizony ebben szent igazuk van nekik, csak hogy most arra lennének kíváncsiak, hogy ha ilyen „kiválósátsak” az állapotok, akkor a „gyaló” „agrár” ezerholdas urak miért nem állnak a

függetlenségi párt mellé és miért nem követelik az önálló bankot? Akkor, talán inkább le... pénz!...

Nagy zöldségtelep Csongrádmegyében. A földművelésügyi miniszter leiratot intézett Lázár György, Szeged város polgármesteréhez, melyben kijelenti, hogy a földművelésügyi miniszterium bolgár rendszerü zöldségtelep létesítése ezéljából átveszi a város tulajdonát képező harminez holdnyi telepet s azért két esztendőre a mostani haszonbért fizeti. Államköltségen felállítja és fentartja a vízemenő telepet. Ugyanekak államköltségen szaktanerőt ad, a telepet berendezi s azokon szegedi munkásaladokat termelőkül alkalmaz és a konyhakertészetet modern üzemre kitanátja. A két év letele után Szeged városával új tárgyalások fognak történni és a nyert tapasztalatokhoz képest a telep vagy állami, vagy városi kezelésben marad. A miniszter esupán azt köti ki, hogy e terület másra, mint bolgár rendszerü zöldségtermelésre fel nem használható.

Állatképzés. Nagymagyar esallóközi községben a Komárommegyei Gazdasági Egyesület sikerült szarvasmarhadíjazást rendezett.

Magyarországi törvénycsarnok.

Az igazgató ur — az ellenigazgató ur — a diákok és az a pinzerleány! — A szerkesztő ur alkudott, de a művezető ural hűvösre került.

A korhely diákokról irtak már operettet, bohózatot és ifjusági regényeket, de arra még nem igen volt példa, hogy egy iskola összes végzett növendékeit a bíróság elé idézték volna, hogy önmaguk ellen valljanak. Az eset a nagyrözei felső kereskedelmi iskolában történt. Makfalvy Ferenc tanár, aki szeretne igazgató lenni, 1907 július havában érdekes feljelentést tett gróf Apponyi miniszternél az iskola direktora, Gyulay Sándor ellen. El volt ebben mondvá, hogy a nagyrözei iskola, igen kedélyes iskola. A diákok együtt korhelykednek s dorbióznak a tanárokkal és az igazgatóval. Szó esett benne egy bizonyos esinos pinzerleányról is, aki együtt boldogította az igazgatót és a diákokat, úgy hogy a pinzerleány volt az urnő az iskolában. A diákok az igazgató vezérlete alatt állandóan ellátogattak kéteshírű lebujsokba s uram boesá”, még olyan helyekre is, ahol népesség, katonaság keersi a szerelmet. Keresi és meg is találja. De ez még semmi. A diákok a direktor vezérlete alatt betörőbándt alakítottak. Róza Sándor mintájára.

Körülbelül ezeket tartalmazta a feljelentés. A miniszterium nem vette komolyan ezeket a vádakat s bár, hogy az igazgató feyelmit kért maga ellen, ezt nemcsak hogy nem rendelték el, de a tanügy terén kifejtett dicséretes buzgalmaért még miniszteri dicséretben is részesítették. Gyulay direktor ezután rágalmasz miatt feljelentette Makfalvyt s ennek a pikáns pörnek a tárgyalását kezdte meg a napokban a budapesti törvényeszek. Beidéztek a tárgyalásra az intézet több tanárát és huszonkilencen végzett növendéket.

A tanuvalamások során előkerült az iskolának valamennyi kiesapott diákja. A reményteljes esirkefogók mint a kari-kaesapás vallanak az igazgató ur ellen. A védőügyvéd pedig természetesen befelé mosolyog, így tehát megtörténhetik, hogy a magyar igazságszolgáltatás nagyobb dicsőségére, a kifejtett hamistanu-ipar és fiskális-furfang alaposan elázattják az igazgató urat.

Egyszer, két évvel ezelőtt, a Vidéki Takarékpénztárak Központi Hitelbankja nyomdai műintézetet alapított. A bank aztán hirtelen elboesította művezetőjét, egyuttal a vállalat legnagyobb részvényesét, aki évi tizezer korona fizetést hu-zott. Ebből az alkalomból a bankot hevesen megtámadta az Országos Kereskedelmi Közöly, úgy hogy Mándy Lajos, a bank elnöke is kénytelen volt lemondani állásáról. A művezető igazgató pörölt s részvényeinek készpénzben való beváltását is követelte. A bank tárgyalni kezdett vele s Beregi Béla szerkesztővel is. (!) Ez háromszázhatvan koronáért megígérte, hogy beszünteti a támadásokat, de azért továbbra is leleplezéseket közzölt. A bank erre újra magához hívatta s Beregi ekkor már tizezer koronát kért. Leolvasták neki ezt a szép kis summát, ugyanakkor négyezerhatszáz korona értékben beváltották a művezető huszonöt részvényét. De ugyanakkor toppantak be a

AJÁNDÉK ANYÁDNAK

AZ APÁDNAK, A FELESEGEDNEK, A MENYASSZONYODNAK ÉS TESTVÉREIDNEK! UJÉVRE ÉS KARÁCSONYRA KÖZELG AZ AJÁNDÉKOK ÜNNEPE, ÉS ÉPPEEN EZÉRT ÖSSZESZEDTÜNK 200 DARAB AJÁNDÉKOT EGY CSOMAGBA. Előre csak 2 dollárt fizet, a másik három csak akkor fizeti, ha megkapta a csomagot és megvan elégedve vele. Ha nem tetszik, küldje vissza és mi rögtön visszaküldjük a pénzt.

Mi van a csomagban:

- Egy tízévi jótalálás melletti tüzarány óra. Egy tüzarány óralánc. Egy gyémántkőves gyűrű. Egy női tüzarány nyaklánc medálival. Egy harmonika. Egy revolver. Egy tajtékpipa (görbe szárral). Egy kés, olló, kefe, hajkefe. Egy borotva, szappan, pamacs.

CHICAGO NOVELTY CO. Unity Bldg., Room 701, Chicago, Ill. Tegyen ajánlott levélbe 2 dollárt, vagy küldjön egy money ordert és mi rögtön küldjük az árut.

MONOPOL KAVÉHÁZ RÓTH PÉTER Mgr. NEW YORK, 145 MÁSODIK AVE., A KIENCZEDIK UTCZA SARKAN. Kitiuló ételek és italok. A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.

Magyar gyógyintézet Pittsburgban. DR. REGAN EUROPA MEDICAL CO., 720 PENN AVENUE, PITTSBURG, Pa.

R. A. OLESCHAK, 25 Broadway, Uniontown, Pa. Magyarok, keressék fel bizalommal.

LUX GÉZA 30 BROADWAY, UNIONTOWN, Pa. Magyar csárda. Izletes ételek és italok kaphatók.

Dr. Rosenthal Adolf, SEC. NAT. BANK, UNIONTOWN, Pa. Egyedüli magyar orvos a vidéken.

Dr. P. SCOTT, MAGYAR FOGORVOS Seaton Building, Uniontown, Pa. REUNDEL naponta 9-től 12-ig, délutáni 1 órától 5 óráig.

Dr. H. F. WONDERS, MAGYAR ORVOS 3yógyit szem-, torok- és gégebajokat. FIRST NATIONAL BANK ÉPÜLET 405, UNIONTOWN, Pa.

házaságra, ha öt éven át semmi hírt nem vett a feleségének és joggal feltételezheti, hogy meghalt, ami azonban a jelen esetben nem áll.

A CSAL

Irtá: Eudelin (H) — Igaztalan gyerekekkel. — Ugy látszik, hogy a ges fiu és anyja nyitja az, hogy mad se volt a vén kertész... Szeretettel te a fiatal le kezét és arca nesen álljon. — Meg kell ami régóta Mondd, mit a Hová esabit ladnál négy ha férfit ne iparkodol? — szó, hogyjű esztendő, b de mennyi a lík ebben a ... Hát igaz naphosszakid zád simulva könyvbe néz ráferne a sz dekében meg tel; te meg eszembe jut, tak, hogy mi napról-napra esappanó fig ségének... a lami nagy d nyósvérü ürügye, te v könyve. Alj a gyermekne és talán a m repe nem áll rettenetes k meg és mel napon. És nem lehets nem lehetsz mindketten leszték. Geneviève nem vonta s semmit, nem Zsófia elmo valója volt. — Oh, hány ket a szemü barátnője a — Bebizot Ezzel egé orosz lány nyit mosoly dásának krü fülbe sugta ri lény is v — Férjhe — Derék Zsófia, felp — Kihez? — A régi vatalos nált fogja kérní már... Casta meg — Igazán hoz? Te Si Sürü, ba egyes száv Miesoda? felhuzható, hivatalnok, saját árnyó semmi szeny álló gondol se mondott előtte ezer mondott és

A CSALÁD TÁMASZA.

— Regény. —

Irtta: DAUDET ALFONZ.

Eudeline Raymond ifjúsága.

(Hatodik folytatás.)

— Igaztalanul bánssz ezzel a szegény gyerekkel. — szólalt meg Zsófia újra. Ugy látszik, hogy őszintén szeret, tehetőség fia és amellett nagyon szerény; bizonyítja az, hogy neked hosszú ideig fogalmad se volt arról, hogy szomszédod, a vén kertész fia, ki agg szülei iránt oly gyermeki szeretetet, annyi gyöngédséget tanúsít, a Journal des Débats Revue híres, nagytudású mikritikusa, aki antik dombor ábrákat tanulmányozott, a görög és szíriai tünözökről írt híres értekezést. Nem mondom, hogy szép ember, azt se mondom, hogy elegáns megjelenésű; de a te kedvedért kiespi magát, gondot fordít a bülsőjére... meg aztán ő legalább férfias megjelenésű... nem valami nadrágha búj, nyafogó hölgyke.

— Menj hát hozzá feleségül, — vetette oda Geneviève, bosszusan hátrafordulva. Zsófia a jegyzetfüzetéről felvetette szeméreméltó, rut esküvőre, melyet a csúsznap tisztelőre szolgálókkal és tollbóbitákkal evezőmozgott fel és bánatos szelidéssel, melybe a haragtartó irigység szikrája se vegyült, azt válaszolta: — Én szívesen mennék hozzá... csak hogy ő nem állna rá, amilyen rut az arcom... De hát halgass ide, édes lelkem...

Szeretetteljes szóval magához édesgette a fiatal leányt, megfogta mind a két kezét és arra kényszerítette, hogy egyenesen álljon meg előtte.

— Meg kell, hogy mondjam neked azt, ami régóta nyomja már a lelkemet. Mondd, mit eszelelsz? Hová gondolsz? Haró eszébe jut a gyermeked, aki nálam négy évvel fiatalabb és akiből soha férfit nem faraghatok, akárhogy is iparkodol? Ha még az öcsösödöl volna szó, hagyján. Toni még alig tizenhat esztendő, bár hebeg, s félig nyomorék, de mennyi akarat, mennyi energia rejlik ebben a gyermekben. Holott a bátya!... Hát igazán azt hiszed, hogy ő, amikor naponta látja melletted ül, szorosán hozzá simulva és szemetek ugyanabba a könyvébe néz, tanul? Pedig ugyancsak ráférne a szorgalmas tanulás; saját érdekében meg a családjára való tekintettel; te meg elvonod a munkától. Ha eszembe jut, mi mindent ki nem gondoltak, hogy magyarázatát adják Raymond napról-napra szemelláthatólag megcsapanó figyelmének és felfogási képességének... amihez pedig nem kellett valami nagy divináció. Te voltál e viznyósvérű ifjú indolenciájának az ürügye, te voltál az álomba ringató mákonya. Álj meg ezen az uton! Te annak a gyermeknek a boldogtalanságát okozod és talán a magadét is. A testvérnéme szerepe nem állja meg a próbát; az érzékiség rettenetes kelepeze, melyben ő is lépre megy és mely téged is tőrbe esal egy szép napon. És mi lesz aztán veletek? Te nem lehetsz feleség! A szeretője csak nem lehetsz, ugy-e? Előre látom, hogy mindketten rövid idő múlva nagy bajban lesztek.

Geneviève piruló arczeval állott ott, nem vonta vissza kezét, nem tagadott semmit, nem szakította félbe; türe, hogy Zsófia elmondja mindazt, ami mondani valója volt.

— Oh, hányszor tette magának ugyanezeket a szemrehányásokat, amelyek most barátánéje ajkairól hangzottak: — Bebizonyítsam, hogy igaz? — Ezzel egész közel hajolt a rövidlátó orosz lány pápaszeméhez, hogy őszinte, nyílt mosolyában megmutassa gondolkodásának kristálytisztaságát és halkán a füllébe sugta, mintha köröttük más emberek lény is volna: — Férjhez megyek, Zsófikám. — Derék leány vagy! — kiáltott fel Zsófia, felpatanva örömeiben. — Kihez? — A régi kőrömhöz, Simeonhoz. Ma hivatalos nálunk és valószínűleg újra meg fogja kérni a kezemet. Csak hogy most már... — Casta megrökönyödve bámult rá. — Igazán? Komolyan mondd? Simeonhoz? Te Simeont választod? — Sűrű, bozontos szemöldökét minden egyes szavánál magasabbra vonta össze. — Micsoda? Ez a pedáns, rugóra járó, felhuzható, kifent arcu, szellemeskedő hivatalnok, ez a nyulszívű gyáva, aki a saját árnyékától is megijed, akiben nincs semmi szenvedély, akinek nincsen egy önálló gondolata, aki soha életében semmit se mondott és semmit nem gondolt, amit előtte ezer meg ezer más ember nem mondott és gondolt volna, ez legyen az a

férfit, akit Izoard Geneviève többre becsül Mauglas fényes tehetségénél és önálló, fenkölt gondolkodásánál?

— Hallga, édes kicsikém, megbolodultál te, vagy mi? Nem találod Mauglast elég fiatalnak, elég sikkesnek?

— Nem, ezt nem mondhatnám, nem ismerem elég jól... de félek tőle.

— Hallod, Geneviève, most már én is kezdek félni. Geneviève, én csak a te réveden ismértedtem meg vele, azért mégis egész nyíltan beszéltem előtte magamról meg a barátaimról. Még tegnap este is hallotta, amint elmeséltem, hogy a hálószobámban elbujtattam...

— Oh, egész nyugodt lehetsz. — szakította őt félbe Geneviève, élénk tiltakozással, nagyon derék, tisztességes embernek tartom; csak hogy van a mosolyában, az ajka szögletében valami titokzatos és ziniikus, ami engem bánt és zavarba hoz. Az a gondolat, hogy ez az ember rámgondol, hogy az én emlékem, az én képe az ő lelkében él, kellemetlenül érint.

— Casta alig hallhatóan suttogta: — Pedig engem milyen boldoggá tenné ez a gondolat.

— Aztán sóhajta tette hozzá: — Rosszul van ez az élet berendezve, nagyon rosszul.

— Az utkarulatnál most léptek nesze hallatszott.

— A szegény, rut Casta sárgás, pergamenszerű orozái ártatlan borbóra gyultak, melynek ríktó pirja szalagosokrának színelv versenyzett, mert Izoard és Raymond mögöl egy vadászpuskát, meg egy fajtökakass-tollal ékesített tirolit kalapot láttak előbukkanni.

— Hallgass ide, tubikám, — dörmögte mély basszus hangján a kis Izoard apó, kinek a szőben lengő hófehér és mind hosszabbra megnövé szakállá a sugarsas ősi reggel verőfényes világlításában valószínű sáppurett változta a békés öregget. Hallgass ide és mondd, mit szólsz ehhez te? Mauglas ur, akit utközben hívtunk magunkkal, azt tartja, hogy az egyik nemzedék oly távol áll a másiktól, mint a Mars, vagy nem bánom én melyik bolygó a földünkől és hogy olyan fiatal gyerkőcök, mint amilyen a mi Raymondunk, nem értenek meg, amikor az 1852-iki államesinyről meg Badingue gyáva visszavonulásáról szölok.

— Valamint hogy nem értik a vélem egyívásukat, akik folyton revancheről meg háborúról álmodoznak.

— A széles, duzzadt ajkák körül, melyek közül rövidszáru angol pipa kandikált elő, az a mosoly lebegett, melytől Geneviève irtózott.

— Az a férfi, aki ezt a sajátos kijelentést koezkáztatta, egy testes, magas, körülbelül harminczöt-negyvenéves, színész-ábrázatu uriember volt, ki vadonatúj esilóg, a székely bársonykeféjében mély, színtel földig érő meghajlással közeledett a két fiatal leányhoz, miközben hódolatlajesen megemelt kalapjának fajtoll-bóbitája a földet söpörte.

— Az orosz leány, kit Mauglas rendszeren nem szokott ilyen figyelemmel kitüntetni, olyan büszke volt rá, hogy ebből a tiszteletteljes meghajlásból neki is kijut a maga része, hogy szegénynek kissé irponkupa, de esuf arca egy villámgyors szempillantatig majdnem széppé szellemült át.

— Mauglas persze ezt nem figyelte meg és Genevièvehez fordulva, folytatta: — Ez olyan dolog, mintha én most Nagysád előtt azzal vádolnám Lafarge asszonyt, hogy igenis ő megmérgezte a férjét. Bármint vélekedjék is Geneviève kisasszony e híres bünperről, meg vagyok győződve, hogy minden fanatikus felhevüléstől menten mondaná meg a véleményét; holott odahaza azt hittem tegnap este, hogy az én jólelkű, drága anyám az ég minden villámát zúdítja szememre, csupán csak azért, mert kétségbe mertem vonni ennek a szent asszonynak az ártatlanságát. Vannak egyes szavak s egyes dátumok, amelyek megannyi jelkövek, melyekről az egyívásu, egy korból való emberek egymásra ismernek, egymás lelkébe behatolhatnak; például Lafarge asszony, az öreg Raspail, a fájdalomcsillapító víz, mind egyaránt közös, kedves emlékei, ugy az édes anyámnak, mint az ön kedves atyjának, ugyebár, kisasszony?

Geneviève szórakozottan igennel felelt Mauglas kérdésére; de hátra se fordult, mert teljes figyelme Raymondra irányult, aki szorosán melléje simulva, utközben elmondta neki szórul-szóra annak a szivettépp levélnek a tartalmát, amelyet ma reggel Cherbourgól kapott és amelyben Eudeline asszony könyekre fakadva panaszkodik az idősbíki fiának, miként ő teljesen lemondott már arról a reményről, hogy még egyszer viszontlátja majd Párist és hogy kedves gyermekei körében ott élheti le hátralevő napjait.

— És minthogy Eudeline asszony szintén érzélgős teremtés volt a Lelliák, Indianák

és Lafarge asszony kortársa, könyörögve kérte Raymondot, küldjön neki gyorsan néhány virágot Morangis nagy tulipánfárból, hogy mielőtt meghal, beszívhatta illatukat és maga elé idézhesse ifjúsága boldog tanújának édes emlékeit, amelyeket ez életben nem fog többé viszontlátni soha.

— Igaz ugyan, hogy e baljóslatu, komor, halálséjtelmes levélben kereszthe irt és édes anyjuk lekitünőbb egészségí állapotát konstataálta; de ezek a sorok közül kirívó szemrehányások, az anya tamáskodó kértelyei már reggel óta nyomásztóan súlyosodhattak a szegény fiu szívére, mert a „kismama” érezte, hogy vállához simuló ifju teste izgatottan és lízasan reszket a gimnáziumi bennlakók durva, szürkeposztó öltönye alatt. Ugyanis se Kant, se Spinoza, se Schoppenhauer fel nem oldozák a bölcsészeti tanfolyam hallgatóit e neveléséges iskolai egyenruha alól.

(Folytatása következik.)

Nők és férfiak!

Nekünk van a legnagyobb orvosi gyakorlatunk a magyarok között az Egyesült Államokban és Kánadában.

Sok év óta férfi és női betegségek gyógyításának szenteljük magunkat.

Kik alapos, lelkiismeretes gyógyulást keresnek szakavatott, tapasztalt európai orvosoknál, — kik alaposan vizsgálják, kezelnek szíve, tüdő, ideg, máj, gyomor, vesé, hólyag, bőr, száj, szem, fül, orrbetegségeket, nemisgyógyozást, anyanyelvi, kóvágyóhajtalmat, vérmérgezést, hágyúdszót, hurgató, hófehér és barnult tükös betegségeket, — azok bizalommal forduljanak hozzánk.

Mi rövid idő alatt kezelünk mindennemű tükös, helyő és külső bajokat, daganatokat (mirigy, torokkáncs), vérhólyagot, elgyengült férfit, impotenciát, ifjúkori bűnök s kiházasok következményeit és mindennemű nemisbetegségeket.

Jelzavunk: a beteg alapos és lelkiismeretes kezelése, annak megelégedése.

Ha a bajt gyógyíthatatlannak találjuk, azt kezelésem nem vállaljuk el és ószintén megmondjuk.

Gyógykezelésünk teljesen fájdalom nélkül és nem akadályoz senkit munkájában; ezeket egyeztetjük evente.

Tanácsot forduljon hozzánk: ez semmibe nem kerül; ha baja van, 3539 szonnal, ne haragvassa halgatóit. Ha személyesen nem jöhet, írja.

Pel vagyunk szerető, legújabb villanyozó árammal, kőolajszárazsággal (szél) és a test keresztvilágítását teszi lehetővé és a jelenkori orvosi tudomány minden legújokéleteiből részesítjük.

Vizselemezést elvállalunk; mérgeket gyógy-szerekben nem alkalmazzunk.

RECELIUM: Reggel 9-től este 8-ig VASARNAP: Reggel 9-től d. n. 4-ig.

Dr. Landes,
Dr. Rankin,
Dr. Roger,
Dr. Shattuck,
orvosok a
Bécsi Orvosok Intézetében.

140 E. 22 STREET, NEW YORK CITY.
3-ik és Lexington Ave. között.
RECELIUM: Reggel 9-től este 8-ig
VASARNAP: Reggel 9-től d. n. 4-ig.

LITTLE HUNGARY

ELSŐRANGU MAGYAR VENDEGLŐ ÉS BOROZÓ.

Fort Dearborn Building, Chicago.

A CLARK ÉS MONROE UTCÁK DELNYUGATI SÁRKÁN.

FRANK D. L. tulajdonos.

Minden este éjjel utáni 1 óráig cigányzene.

FŐBEJÁRAT: 184 CLARK ST.
Telefon: Central 1029

Indiana Trust & Savings Bank

MAGYAR TESTVÉREK! Ha meg-takarított pénzeket, melyet ke-serves munka árán szerzettetek, biztos helyen megőrzés céljából elhelyezni óhajtatok, küldjétek el a fenti címre. A bank elfogad betéteket és a nála elhelyezett pénzért

3 százaléknyi kamatot

fizet. S a TELJES ÖSSZEG minden időben felmondás nélkül ki-vehető.

BEVÁLT, VESZ ÉS ELAD külföldi pénzeket a legkisebb százalék mellett.

KÖZJEGYZŐI OSZTALY elkészít

kérvényeket, meghatalmazásokat, adás-vételi szerződéseket és konzultációs hitelesítési okot.

HAJÓJEGYEK eladása a leggyor-sabb és legbiztosabb hajókra.

PÉNZKÜLDÉS az ó-hazába a leg-biztosabb és a leggyorsabb mó-don.

AKI HÁZAT akar építeni INDIA-NA HARBOR körül, annak a bank ad pénzt a felépítésre, TELKEK MAGÁNÁL A BANK-NÁL OLCÓS ÁRON VÁSÁROL-HATOK.

BÁRM FELVILÁGOSÍTÁST

forduljanak MAGYAR NYEL-VEN erre a címre:

INDIANA TRUST & SAVINGS BANK

3338 Mich Ave.
Indiana Harbor, Ind.

A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA

Elvált jutányos árak mellett bármily nyomdai munkát. Újságot kezdve névjegyig. ALAPSZABÁLYOKAT A LEHETŐ LEGOLCSÓBBAN KÉSZITÜNK.

— Aki szép, izléses munkát akar, forduljon hozzánk.

Vidéki megrendelések pontosan és közöltetnek.

***** A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA *****

153 East 4th Street, New York.

RIZSAK JANOS KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTOINTÉZETE 127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője.

MINDENMÉLYKÖZJEGYZŐI okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultációs hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekönyvi ügyekben pontosssággal járót el.

REAG BIZOTT ÜGYEKBEK pontosan és lelkiismeretesen járót el.

AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKISÉREM A HAJÓHOZ.

UTBAIGAZITÁST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok.

FIÓKÜZLETEK:
ALPHA, N. J. WHARTON, N. J.
FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

LEGOLCSÓBB és LEGBIZTOSABB

HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE

SCHWABACH ÉS FIA

KÉT MAGYAR BANKHAZA

1225 FIRST AVENUE, NEW YORK a 66-ik utca sarkán.

1431 FIRST AVENUE, a 74-ik utca közelében.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy penzbetétek céljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD és KOHNE, 15 William street, New York.

KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.

NEMETH JANOS, 457 Washington street, New York.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapított 1879-ben.

Pénzküldések és hajójegyvásítás. Fiókírók: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 141 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesítet.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyeket az összes vonalokon az ó-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alapítóké \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereséme \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry P. Potter.

KAIL G. ARPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg. Összes tőke \$450,000.00. Bankbetéteket elfogad. Pénzküldő és hajójegyiroda.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave. Tőke 100,000 dollár. Főlöleg 500,000 dollár. Eszakkelt-Pennsylvániának legregibb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.

THE BRIDGEPORT BANK & TRUST CO. PANY, Corner Main and Lincoln Avenue, Bridgeport, Ohio.

Pénzt kamatoztat, küld az ó-hazába. Hajójegyeket elárúsít minden vonalra. Hazai ügyeket gyorsan és jutányosan elintéz.

PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, Ohio.

Államilag engedélyezett hajójege, pénzküldő és közjegyzői iroda.

PERCZEL LAJOS, 532-534 Pearls street, Cleveland.

WISCONSIN ÁLLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világra bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

RIZSAK JANOS, 127 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármennyi okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldő és hajójegyirodete. Hazák, telkek vétele és eladása.

NEMETH JANOS, new yorki bankár, passaic-i fiók pénzküldő- és hajójege-üzlete: 150-2 street, Passaic.

SZABÓ LAJOS, Chromé. Pénzküldés. Hajójegyiroda. Tanács és utba igazítás ingyen. A vidék egyedüli magyar közjegyzője.

CONNECTICUT ÁLLAM.

BANDRÉ ANDRÁS, 606 Bostwick Ave., Bridgeport. Pénzküldéseket gyorsan és pontosan közvetít, hajójegyeket a legjobb vonalakra árusít, közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesítet. A saját házában lakik.

INDIANA ÁLLAM.

INDIANA TRUST AND SAVINGS BANK, 3338 Mich. Avenue, Indiana Harbor. Pénzt kamatoztatásra elfogad, pénzküldéseket eszközöl az ó-hazába gyorsan és biztosan. Hajójegyek minden vonalra. Közjegyzői hivatal. Telkeket elad és házépítésre kölcsönöket elölgeez.

Pres.: Joseph Soisson, Cashier: E. R. Floric.

THE YOUGH NATIONAL BANK

of CONNELSVILLE, Pa.

Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A connelsvillai és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk.

HUNFALVY HUGÓ

HITES ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS, közjegyzői hivatal.

Iroda a főpostával szemben.

231 BROADWAY, New York City.

WÁRADY LAJOS

Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése.

PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZÁBA. Az összes hajóvonalak képviselője. HAZÁK VÉTELE ÉS ELADÁSA. Magyar közjegyző.

449 S. Broad St., Trenton, N. J.

KAIL G. ARPAD

BANK ÉS HAJÓJEGYÜZLETE

— Alapított 1890-ben. —

Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.

UNIONTOWN, Pa., W. MAIN STREET.

POLITIKAI HIRDETES.

6-29-09-500 (2-5479) ONE EXPLANATION—MATTER IN ITALICS IS NEW; MATTER IN BRACKETS [] IS OLD MATTER TO BE OMITTED.

OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE

Albany, July 24, 1909.

Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York, and section two hundred and ninety-five of the Election Law, notice is hereby given that the following proposed amendment to section twelve of article six of the Constitution of the State of New York, is to be submitted to the people for approval at the next general election in this State to be held on the second day of November, nineteen hundred and nine.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER ONE

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section twelve of article six of the constitution, in relation to the compensation of justices of the supreme court.

Section 1. The compensation of the justices of the supreme court shall be as follows:

12. The judges and justices heretofore mentioned shall receive for their services a compensation established by law, which shall not be increased or diminished during their term of office, except as provided in section five of this article. No person shall hold the office of judge or justice of the supreme court after he shall be seventy years of age.

2. Resolved (if the Assembly concur), That the foregoing amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER TWO

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section seven of article seven of the constitution, permitting the legislature to alter the rate of interest on debts authorized pursuant to said section.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and eight, duly adopted a resolution proposing an amendment to section seven of article seven of the constitution, in relation to the powers of the boards of supervisors and county auditors and other fiscal officers.

1. Resolved (if the Assembly concur), That the proposed amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER THREE

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section twenty-seven of article three of the constitution, in relation to the powers of the boards of supervisors and county auditors and other fiscal officers.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and seven, duly adopted a resolution proposing an amendment to section twenty-seven of article three of the constitution, in relation to the powers of the boards of supervisors and county auditors and other fiscal officers.

1. Resolved (if the Assembly concur), That the proposed amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER FOUR

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section ten of article eight of the constitution, relating to the limitation of the indebtedness of cities and excepting certain kinds of bonds from computation of the debt of a city for purposes of such limitation.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and eight, duly adopted a resolution proposing an amendment to section ten of article eight of the constitution, relating to the limitation of the indebtedness of cities and excepting certain kinds of bonds from computation of the debt of a city for purposes of such limitation.

1. Resolved (if the Assembly concur), That the proposed amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER FIVE

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, permitting the legislature to alter the rate of interest on debts authorized pursuant to said section.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and eight, duly adopted a resolution proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, in relation to the powers of the boards of supervisors and county auditors and other fiscal officers.

1. Resolved (if the Assembly concur), That the proposed amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER SIX

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, permitting the legislature to alter the rate of interest on debts authorized pursuant to said section.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and eight, duly adopted a resolution proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, in relation to the powers of the boards of supervisors and county auditors and other fiscal officers.

1. Resolved (if the Assembly concur), That the proposed amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

Minden kihirdetés TIZ szóig 25 cent. Minden további szó 2 cent. Kihirdetések előre fizetendőik.

KISHIRDETESEKET elfogad a „Bevándorló” minden ügyöske és a kiadónival: 327 East 13 street, New York.

GUTTMAN J. és TSA a Nyugat első magyar könyvkereskedése

EGYHAZI ÉRTESÍTÉS. A new yorki 14-ik utca és 24-ik Avenue sarkán levő ref. egyház létesztése: HARSÁNYI LÁSZLÓ.

A COLUMBUSI ÉS VIDÉKI MAGYAR REP. EGYHÁZ. A lelkipásztor címe: Rev. ALEX. SZÉKELY, 1764 S. Washington Ave.

Mrs. Szilágyi budapesti egyetemen végzett és a new yorki Board of Health által engedélyezett olcsóbb szülész. Segélyt és tanácsot nyújt a legnehezebb szüléseknél is.

A NAP. A magyar újságírás szellemi központja, Magyarország legjelentősebb napilapja.

J. GUTTMAN & CO., 380 WEST DIVISION STREET, CHICAGO.

A SZENT PÉTER ÉS PAL MUNKAS BELEGSEGLYZŐ EGYLET. Alapították: 1909 június 1-én McKeesport, Pa.

HARRY M. MATZ, POCAHONTAS, Va. Itt kaphatni a legfinomabb italokat, tisztelegzők a vendégek számára.

KALAUZ. A SZENT PÉTER ÉS PAL MUNKAS BELEGSEGLYZŐ EGYLET. Alapították: 1909 június 1-én McKeesport, Pa.

Bányászt keres A POCAHONTAS CONSOLIDATED COLLIERIES CO. 50 bányászt keres munkára.

I. A. GAREE 1064 MARKET ST., WHEELING, W. Va. Tíz és Rye és Bourbon whiskey, kitűnő kognak, rum, kummel, törökgy, szilvium és minden más ital.

RIZSAK JÁNOS passzai pizsáktöltő budapesti irodája. Irodavezető: RIZSAK MIHÁLY.

KÉTSZÁZ HÍMZETT MAGYAR ZÁSLÓ hirdeti, hogy az egyedüli megbízható magyar zászló és jelvény készítő

PERÉNYI BÉLA 335 East 14th street, New York. Irjon árjegyzékért, költségvetésért.

MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY) Pittsburg, Pa. Alapították 1905-ben.

HA NEM BESZÉL ANGOLUL és ha akarna tanulni, akkor küldje be a nevét és pontos címét: MANDEL ERNŐK

FORM FOR SUBMISSION OF AMENDMENT AMENDMENT NUMBER THREE

Shall the proposed amendment to section four of article seven of the Constitution, permitting the legislature to alter the rate of interest on debts authorized pursuant to said section, be approved?

6-28-09-500 (2-5498) THREE EXPLANATION—MATTER IN ITALICS IS NEW; STATE OF NEW YORK

OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE

Albany, July 24, 1909.

Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York, and section two hundred and ninety-five of the Election Law, notice is hereby given that the following proposed amendment to section twelve of article six of the Constitution of the State of New York, is to be submitted to the people for approval at the next general election in this State to be held on the second day of November, nineteen hundred and nine.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER FOUR

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section ten of article eight of the constitution, relating to the limitation of the indebtedness of cities and excepting certain kinds of bonds from computation of the debt of a city for purposes of such limitation.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and eight, duly adopted a resolution proposing an amendment to section ten of article eight of the constitution, relating to the limitation of the indebtedness of cities and excepting certain kinds of bonds from computation of the debt of a city for purposes of such limitation.

1. Resolved (if the Assembly concur), That the proposed amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER FIVE

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, permitting the legislature to alter the rate of interest on debts authorized pursuant to said section.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and eight, duly adopted a resolution proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, in relation to the powers of the boards of supervisors and county auditors and other fiscal officers.

1. Resolved (if the Assembly concur), That the proposed amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER SIX

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, permitting the legislature to alter the rate of interest on debts authorized pursuant to said section.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and eight, duly adopted a resolution proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, in relation to the powers of the boards of supervisors and county auditors and other fiscal officers.

1. Resolved (if the Assembly concur), That the proposed amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER SEVEN

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, permitting the legislature to alter the rate of interest on debts authorized pursuant to said section.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and eight, duly adopted a resolution proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, in relation to the powers of the boards of supervisors and county auditors and other fiscal officers.

FORM FOR SUBMISSION OF AMENDMENT AMENDMENT NUMBER THREE

Shall the proposed amendment to section four of article seven of the Constitution, permitting the legislature to alter the rate of interest on debts authorized pursuant to said section, be approved?

6-28-09-500 (2-5498) THREE EXPLANATION—MATTER IN ITALICS IS NEW; STATE OF NEW YORK

OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE

Albany, July 24, 1909.

Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York, and section two hundred and ninety-five of the Election Law, notice is hereby given that the following proposed amendment to section twelve of article six of the Constitution of the State of New York, is to be submitted to the people for approval at the next general election in this State to be held on the second day of November, nineteen hundred and nine.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER FOUR

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section ten of article eight of the constitution, relating to the limitation of the indebtedness of cities and excepting certain kinds of bonds from computation of the debt of a city for purposes of such limitation.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and eight, duly adopted a resolution proposing an amendment to section ten of article eight of the constitution, relating to the limitation of the indebtedness of cities and excepting certain kinds of bonds from computation of the debt of a city for purposes of such limitation.

1. Resolved (if the Assembly concur), That the proposed amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER FIVE

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, permitting the legislature to alter the rate of interest on debts authorized pursuant to said section.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and eight, duly adopted a resolution proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, in relation to the powers of the boards of supervisors and county auditors and other fiscal officers.

1. Resolved (if the Assembly concur), That the proposed amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

FORM FOR SUBMISSION OF AMENDMENT AMENDMENT NUMBER THREE

Shall the proposed amendment to section four of article seven of the Constitution, permitting the legislature to alter the rate of interest on debts authorized pursuant to said section, be approved?

6-28-09-500 (2-5498) THREE EXPLANATION—MATTER IN ITALICS IS NEW; STATE OF NEW YORK

OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE

Albany, July 24, 1909.

Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York, and section two hundred and ninety-five of the Election Law, notice is hereby given that the following proposed amendment to section twelve of article six of the Constitution of the State of New York, is to be submitted to the people for approval at the next general election in this State to be held on the second day of November, nineteen hundred and nine.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER FOUR

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section ten of article eight of the constitution, relating to the limitation of the indebtedness of cities and excepting certain kinds of bonds from computation of the debt of a city for purposes of such limitation.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and eight, duly adopted a resolution proposing an amendment to section ten of article eight of the constitution, relating to the limitation of the indebtedness of cities and excepting certain kinds of bonds from computation of the debt of a city for purposes of such limitation.

1. Resolved (if the Assembly concur), That the proposed amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER FIVE

CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, permitting the legislature to alter the rate of interest on debts authorized pursuant to said section.

Whereas, the legislature, at its regular session in nineteen hundred and eight, duly adopted a resolution proposing an amendment to section four of article seven of the constitution, in relation to the powers of the boards of supervisors and county auditors and other fiscal officers.

1. Resolved (if the Assembly concur), That the proposed amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and nine, in accordance with the provisions of the election law.

SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

Borbély-iskola A NOSZOROFF-PELE LEGELIZOSÁBAN JUTAT KENYERÉHÉZ, 6-8 HÉT ALATT KÉSZÜLŐ FODRASZ, KÖRÖM ÉS VAGY ARCPÓLÓ LEHET MINDENKÉNT 1405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Asszonyok, és leányok keresztnek a „Star” ingkésztő gyárba. Állandó munká. Vasalásra, öltöztetésre, varráshoz. A tanulás ideje alatt is fizetnek. A gyár tisztá, tágas. A munkák könnyű, állás a fizetés jó.

Star Shirt Factory, 376 WASHINGTON AVE., Bridgeport, Conn.

EBEDI PÉNZ ÚJ TÁLLALMAYOKAL MI SZERZÉK ÉS ALKALMAZKODHAT. Ha van önnek egy új eszméje, küldje róla választást vagy mintát a szerkesztőségnek együtt. Mi adunk önnek tanácsot ingyen.

SZOKSÁGOS! SZOKSÁGOS! Egy új szerkesztési formának, autómobilhoz. Összehajtható csomagoló-áru. Levélhirdet, mely nem lehet kiadott, ni feladás nélkül.

FELTÁLLÓK TANÁCSADJÁT ÉS KONVENCSEKLET INGENY KÖLDJÜK NÁVALOKAT TÁLLALMAZ SZABÁDALMAK DALLMÁKROL. Szerkez felvilágosítást a legújabb tallmá nyokról melyek mostanában helyetnek.

STAR SHIRT FACTORY, 376 WASHINGTON AVE., BRIDGEPORT, CONN.

Más VI. ÉVFOLYAM Emlekező Egy tünt Gyermek Kegyetlen Liliom, j Harmatos Hiába lá Sirásukon Botom su Es illatu Halottan Virághul S eljött Az alkori S amerre Sárgult És szem Az ősz l Fakó az Csörreny És lassan Se lát, s Majd me Virágok Az én k Az én v Az én ó Az én sz És vágyj Remény Hajh! í Elszállt Nehéz éppen e borul. V mely fi leng az burkol. dent m fány tó eső í szik az Az e ut vezet melékel nyen és rácsapó emelik sújtana eskákny ben, ho Az e hallats kérges meghaj komoly is jelen ideje. l felé az körüln felé, a keny g jébe. A tő nek M lődik De M asszony dos fe hogy n a kőbá ebédet. gával. — Vél sötétka hajjal.

ANGOLOK RÓLUNK.

Searcher cikksorozatának hetedik folytatása.

20.) Capt. Charles Colville Frankland: Travels to and from Constantinople in the years 1827. and 1828; or personal narrative of a Journey from Vienna through Hungary, Transylvania, Wallachia etc. to Constantinople. stb. — 2 kötet, 8-adrét, XIV. és 373. VIII és 310 oldal. London, Colburn, 1829. — 2 színes jelmezképpel, 3 térképpel és számos metszettel.

Napló-stílusban szerkesztett munka, főképpen személyes élmények. A Magyarországra vonatkozó rész igen rövid, két fejezetből áll. Koesin utazott végig Pozsonyig Posten, Szegeden, Temesváron, Nagyszombatban át a Vöröstoronny szoroson keresztül délnek. Adatok nincsenek és a „személyes élmények” sem nem érdekesek, sem nem tanulságosak.

21.) Miss A. M. Birkbeck. Rural and Historical Gleanings from Eastern Europe. Rákóczi „Pro Patria et Libertate” jellegű. — 12-adrét. VI. és 447 oldal. London, Darton & Co. 1854. Két kiadás.

Kizárólag Magyarországgal foglalkozik. Lady Langdalenek, a magyar emigráns hősök védnökének ajánlva. Az anyagot egy Magyarországon hosszabban időzött barátja és a szabadságharc utáni Magyarországi bajnokai szolgáltatták. Kellemesen szórakoztató és egyúttal tanulságos rajzok, leírások, amelyekből szerző forró szabadságszeretete és minden magyar iránti entuziaszmusa szól.

22.) A. A. Paton. Reseases on the Danube and the Adriatic. 2 kötet. 8-adrét Brockhaus, Leipzig. 1861. Kiváló szakmunka, mely a nemzetiségi kérdéssel is foglalkozik.

23.) George A. Spottiswoode. A Tour in civil and military Croatia, and part of Hungary. (Francis Galton „Vacation Tourist and Notes of Travel” című 4 kötetes compendium 1-ső kötetében 76—99-ik oldalig) London 1861.

Magyarország azon részéről, mely Horvát-Szlavonországgal határos, de különösen Szlavoniaról rövid 22 oldalú utleírás.

24.) Professor D. T. Ansted: A short trip in Hungary and Transylvania in the Spring of 1862. London. Wm. H. Allen & Co. 1862. 12-adrét. XI. és 252 oldal.

A szerző főleg geológiai tanulmányok tettele ezáltal utazta be az ország egy részét és így a délkeleti résznek jut a könyv nagyobbik része. Felhívja az angolok figyelmét, hogy látogassák meg a legérdekesebb országok egyikét és utal arra, hogy a Paget idejében leírt állapotok már főm nem állanak, s hogy azóta ropant haladás történt. Személyes benyomások vannak tulsúlyban és így teljesen megbízhatónak nem mondhatjuk a különben kitünő irályu és érdekes munkát.

25.) Charles Boner. Transylvania; its Products and its People. 8-adrét. London. Longmans. 1865. XII. és 642 oldal. Színes ezimképpel, térképpel és számos fametszettel.

Határozottan a legjobb munka Erdélyről, ahol szerző egy évnél tovább időzött tanulmányozás ezaljaból. Ugy látszik azon töpreng, hogy lehetne angol tőkét Erdély számára érdekeltetni.

Munkájában, mint elődjeit, a magyar nemesség segítette és e révén volt képes értékes statisztikai adatokat gyűjteni. Ugy tapasztalja, hogy a magyar elsősorban akarata-erő s azután pedig erőlyes s tevékeny, különösen nemzeti és politikai kérdésekben, melyekben ezen tulajdonságai tal nem érthetők. Tapasztalatait oda összegezi, hogy a legnagyobb kereskedelmi vállalatok itt eredményteljesen volnának megindíthatók. Eszes embernek, pénz embernek, bő nézetekkel, aki a jelenen túl tud látni, Erdély oly mezőt nyújt, amilyent talán az egész világon nem találunk. „Here the man of enterprise has not to be the pioneer, but an organizer; he has not to contend with the opposition of nature, or of inimical aborigines; here, on the contrary, both would unite to aid him, and his advent would be hailed with gladness and with welcomes.”

26.) Pictures of Hungarian Life. By the Author of „Flemish Interiors” etc (Mrs. Julia Clara Busk-Byrne) 8-adrét. London, Ridgway, 1869. Szerző által illusztrálva (7 kép.) X. és 401 oldal.

Érdekes, hogy szerzőt, mint az előtte utazóknak többségét, a bécsiek le akarták beszélni szándékukról, hogy Magyarországot meglátogassák, s hogy a bécsiek e célból mily hamis színekben festették az országot. „A magyarok piszkosak, nincsen tisztességes szálló, nincsen civilizáció, rablók vannak szerte széjjel, fegyvereket kell magukkal vinni, az utak rosszak, vasutak nincsenek rendszeresítve stb.” Ennek dacára úgy találta ő is, mint utitársai, bárha „blasé”-nak mondja magát,

hogy Európa összes országait beutazván, egy sem hagyott oly friss és kellemes benyomást, mint az ősi látogatás „to the Magyars and Magyarland.” — a delightful little tour which will always leave its bright flash upon the retrospect of our lives; for it came with its healthy, fresh and genial influence to put us in better humour with nature, in better humour with our fellow creatures, and in better humour with ourselves.” A könyv vonzó utleírásokat és élményeket tartalmaz, van benne azonkívül néhány magyar legenda is.

27.) Artur I. Patterson. The Magyars: their Country and Institution. 2 kötet 8-adrét. Térképekkel. London. Smith, Elder & Co. 1869. XXIII. 335 és 336 oldal. Mérvadó munka, amely főleg abban különbözik az eddig megjelent angol könyvektől, hogy a magyarok nemzeti jellegét és történelmi fölényét veszi gócpontul, melyből a társadalmi jelenségeket legjobban lehet áttekinteni és megérteni és amelyből az ország jövőjére legbiztosabban lehet következtetéseket vonni. E célból 1862, 1864, és 1867-ben összesen több mint három évet töltött tanulmányokkal az országban és tökéletesen megtanult magyarul. Körvonalakban ismerteti az ország történetét, az Alföldet és főbb városait, a magyar parasztot, az alkotmányt, a 48-as és 67-es reformokat és az emáncipációt, a társadalmat és a nemzetiségeket, a protestantizmust, a magyar nyelv sajátosságait, végre Erdélyt. Mind-ezen fejezetek — amennyire az angol irodalmat illetik — új világot vetnek ezen tételekre és a közvetlenség és az alaposág folytán, melyben irattak, nagy hatással vannak.

28.) Victor Tissot. Unknown Hungary. Translated from the Fourth Edition by Mrs. A. Oswald Brodie. 2 kötet. 8-adrét. London. Bentley. 1881. VIII. 317 és VIII. 291 oldal.

Regényes formájú és a képződmésre beható francziából áttiteltetett munka, amely fantáziájánál fogva és franczia stílusával újdonságként hatott az angolokra. Összehasonlítva a többi angol könyvvel, tényleg még ma is élvezetes, ha nem is hasznos szórakoztató.

29.) Andrew F. Crosse. Round About the Carpathians. Wm. Blackwood & Sons. London. 1878. 8-adrét. VIII. 375 oldal. A Bánság és Erdély térképe szerző utjával.

Elénkén megírt, élményes utirajzok, itt-ott általános megjegyzésekkel. Crosse beutazta a bánságot, Erdély egy részét és a Hegyalját is meglátogatta. Ő is, mint sok más elődje, diéséri a páratlan magyar vendégszeretetet és minden oldalon diéséri valót talál az országban. Kalandos leírásokban egyike a legzadagabb magyar vonatkozású angol műveinek.

30.) Anatole de Demidoff. Travels in Southern Russia, through Hungary, Wallachia etc. Illustrated by Raffet. 2 kötet. 8-adrét. London, John Mitchell 1853. Térképpel és metszetekkel.

Szerzőt I. Miklós ezár küldötte ki 1837-ben hosszabb ásványtani és földtani kutatások tételére. A munkából 65 oldal esik Magyarországra, ahol kutatások nem történtek és az író csak külső benyomások leírására szorítkozik. Pompás kiállítású mű; francziából fordítva.

31.) „Magyarland”; being the narrative of our travels through the Highlands and Lowlands of Hungary. By a Fellow of the Carpathian Society. London, Sampson Low 1881. Kis 4-adrét. VII. 389 és V. 311 oldal. Képekkel.

Bejárta különösen az Alföldet, Erdélyt és az északi részt. Szorgos figyelő, aki tárgyát érdekfeszítően tudja értesítenie hozni és aki itt-ott valóban költői magaslátokat ér el stílusában. A könyv nagy elterjedésnek örvend megjelenése óta, ami bizonyítéka élvezetességének. Irodalmi becsénél és zamatos magyar felfogásánál fogva vetekedik a Patterson munkájával, mint egyike a legfontosabb műveinek, melyek angolul Magyarországot leírásával foglalkoznak.

32.) Marie I. Pitman (Margery Deane). European Breezes. Boston és New York 1882. 16-adrét. 318 oldal.

Amerikai-leány munkája, aki egy magyar embernek amerikai özevegével utazta be Ausztriát és Magyarországot. A könyv második fele Magyarországra vonatkozik, leginkább Budapestre. Szerző nem támaszt nagy igényeket finom irályra, hanem inkább apró-cseprő dolgokat igyekszik felismerni, olyanokat, amelyek utána jövő utasoknak utbaigazításul szolgálhatnának. Ilyen rövidés jellemző megjegyzései: „A hajókapitány tökéletesen volt kinézésre nézve, valódi magyar típus.” „Sohasem tudtam mi jelentősége van a vendégszeretnek. A háziasszony átkarolt és megcsókolt.” „A gatyá a magyar férfinak alapzata, a paraszttól a hercezig” stb.

33.) William James Tucker: Life and Society in Eastern Europe. London, Sampson Low. 1886. Nagy 8-adrét. XII. és 432 oldal.

Az erdélyi társadalmi életet igyekszik feltárni és talán jó szándékkal, de munkája az erőltetett szatira benyomását kelti. Azt állítja, hogy angol nyelvemlert, aki oktatással akarta kenyerét keresni és így bejutott mindenféle állás családba, akiket ezután úgy tüntet fel, mint Csiky az ő Proletárjait, Magyart, Székelyt, Oláht, Szászt, Zsidót — bárha személyes animozitását legyűrni igyekszik, nem tudja magát azok szokásaiba, természetébe beleélni. A könyv azért értékes, mert 41 fejezetének mindegyike egy-egy tárgy, család stb. novellaszerűen tárgyal. Egy sor elbeszélés az egész — szatira tulajdonképpen benne.

34.) Emily Gerard. The Land beyond the Forest. Facts, Figures and Fancies from Transylvania. 2 kötet. William Blackwood and Sons, London, 1888. Térképpel és képekkel. 8-adrét. XII. és 340, ill. VIII és 370 oldal. — Amerikai kiadás 1 kötetben: New York, Harper 1888, VIII. és 403 oldal.

Szépén kiállított munka. Artariánál Bécsben készült jeles térképpel, négy fényképpel és számos kis és nagy képpel. (Az amerikai kiadás silányabb, a betűk aprók, a nyomtatás sűrűbb, a fényképpel nem felel meg a szövegnek.) Szerző férje 1883-ban a Nagyszombatban és Brassón állomásozó két huszárezredből álló lovassandár parancsnokává nevezett ki és így két évet töltött Erdélyben, mely idő alatt szerzett tapasztalatait, megfigyeléseit és adatait a munkában teszi közzé. Hogy az akkor még mélyen gyökerező „K. K.” befolyás alatt áll, bizonyítja mindjárt az előszóban említett mondat: „to visit that part of the Austrian Empire known as the Land beyond the Forest.” — Főleg az oláhok, szászok és cigányokról ír. A magyarságnak, a székelyeknek hely nem jut, kivált azért, mert ezekkel nem találkozhatott. Különös érdek fűz a munkához a benne először előforduló népköltészet fordításai révén, több fordítást maga a szerző végeztet, aki fenkölt lelkű irónóknak mutatkozik. Bemutatja többek közt Meltz tanár Kalar Wodas című cigányballada angol fordítását is. Sajnos, hogy a magyar katonai életéről még csak meg sem emlékszik; pedig e téren Angliában mai napig sem tudnak felülmúlni.

35.) Louis Felbermann: Hungary and its people, Magyarország és népe, London, Griffith Farran & Co. 1892. Második kiadás 1893 (függelékkel) 12-adrét, képekkel és térképpel. XI. és 390 oldal, függelék 26 oldal, hirdetés 4 oldal.

Szerző Londonban élő hazánkfia. A munka az encyklopédia formájában volna tartva, ha belőle a szerző hazafisága élénk színekben előtűnik nem tűndökölne lapról-lapra. Célja az volt, hogy az angolban a lelkesedést minden magyar iránt felkeltse és ebben látszólag ezélt is ért, amennyiben az első k' dás rövidesen elfogyott. Adja a nép eredetét, az ország történelmét, a szabadságharc vázlatát. Pozsony, Győr, Komárom, Esztergom, Budapest leírását, az Alföld és lakóit, valamint nevezetesebb városait, paraszt szokásokat, a Kárpátokat, Erdélyt, Bánságot, földmívelési és statisztikai adatokat, irodalmi és szépművészeti rajzokat stb. stb. Olyan könyv, melyet a Magyarországot meglátogatói szándékozó angol előbb elolvasson és azután az utazó bőröndjében magával visz. (Scotts Viator epéjére különösen rászolgálhatott e munka, mert Bibliográfiájában ezeket mondja róla: „Wholly unreliable, and in so far as the Slovaks are concerned, little short of libellous.”)

(Folytatása következik.)

A dupla radirgummi.

Irta: Molnár Ferenc.

(Személyek: az apa és a fia. A gyerek hat éves. A jelenet színhelye az apa dolgozószobája. Az íróasztalon egy radirgummi fekszik, amely két darabból van összeforrasztva. Az egyik darab világosszürke, a másik darab sötétszürke. A világos fele arra való, hogy a czeruzairást gummizzák ki vele, a sötét fele a tinta-írásnak szól. (Az apa komolyan beszél, miközben a radirral játszik).

Az apa: Szóval csak hatkor jöttél haza.
A fiu: Igen.
Az apa: És azt mondtad, hogy a tanító csak hatra ígérkezett.

A fiu: Igen.
Az apa: Na látod, fiam. A tanító ötre ígérkezett, itt is volt és várt. Tehát te hazudtál.

A fiu (meglátja a radirt.):
Az apa: Hazudtál.

A fiu (a radirt nézve): Igen.

Az apa: Hazudtál, gyermekem és ez már magában véve is rettenetes baj. De hozzá még ügyetlen is volt a hazugságod, mert hiszen tudhattad, hogy a tanító eljön öt órákor és akkor mindjárt kiderül az egész. Miért tetted ezt?

A fiu (magában gondolja): Azt tudom, hogy a világos fele radirozázhoz való, de hogy a sötét fele mire való, azt nem tudom. Ilyen radirt még sohse láttam.

Az apa: Felelj.

A fiu: Tessék?

Az apa: Felelj, miért tetted ezt?

A fiu: Igen. (Magában ezt gondolja): Össze van ragasztva? Az nem lehet. Sötétre van festve? Az sem lehet. Hogy van mégis, hogy a fele világos, a fele sötét?

Az apa: No, ne zavarodjál meg ennyire, gyermekem. Nem eszlek meg. Felelj bátran, mint ahogy férfíhez illik. A szemembe nézz. Nem kell félned, mert nem verlek meg, csak kitanítalak. Az életben az a legokosabb, ha az ember mindig az igazat mondja. A szemembe nézz. Ne félj. Miért hazudtál?

A fiu: Mert... mert... (Magában ezt gondolja): Fogantany nem lehet a sötétebbik fele, mert a vége el van kopva, mint-ha azzal is radiroztak volna. Tehát az is gummi. De az a vége valami különös gummi lehet, mert különben nem volna más színi, mint a másik vége.

Az apa (magában ezt gondolja): A gyerek tele van önérzéssel. Ime, szeliden beszél vele, szelidebben már nem is lehet és mégis tétován néz, zavartan felel, nagyon nagy hatással vagyok rá. Mondják, hogy a nézében van valami szigor, amely bírói pályámon is nevezetes. A vádoltak is megzavarodnak, ha nagyon rájuk nézek. No, de itt most nem vagyok bíró és ez nem vádolt, hanem a fiam. Szelidebben kell vele bánnom. (Szeliden néz rá.) Megbántad a hazugságodat és gyermekeket?

A fiu: Meg (Magában ezt gondolja): Most hamar megbánok mindent, bevallek mindent, bocsánatot kérek, azt kérek, amit akar, csak hogy vége legyen. És amint kimegy, megvizsgálom a radirt.
Az apa: Nem fogsz többé hazudni?
A fiu: Nem.

Az apa: Jó lesz?

A fiu: Igen.

Az apa: Akkor hát nem büntetlek meg, gyermekem. De hogy emlékezzél erre a napra, százzson le fogod írni ezt a mondatot: „Hazudni nem szabad.”
A fiu: Czeruzával vagy tintával?
Az apa: Tintával. De látom, gyermekem, hogy tisztességes fiu vagy, mert nem tiltakoztál a büntetés ellen. Hát ha szépen bocsánatot kérsz, elengedem ezt a százzson való leírást is. (Magában ezt gondolja): A gyermekkel szeliden kell bánni, ez olyan gyermek. Jó anyag. Én is ilyen voltam.

A fiu (magában ezt gondolja): Akkor fueses a radir.
Az apa: Nos?
A fiu: Inkább leirom, papám.

Az apa: Hogyan? Nem kérsz bocsánatot?
A fiu: Nem.
Az apa (magában): Olyan, mint én. Olyan, mint én. Nem kell neki az olyan alamizna, amellyel az önérzetét sértik. Én is ilyen voltam. De mint apa nem tühbetem ezt. (A fiuhoz): Nem kérsz bocsánatot? Hát nem látod be, hogy hibáztál?

A fiu (magában): Biztos, hogy nagy-szerűen kiviszi a tintát. De azért czeruzairást is megpróbálok radirozni a sötét felével.

Az apa: Felelj, fiam. A hallgatásod férfias, de atyáddal szemben illetlenség. Az apa nemesak bíró, hanem jóbarát is.

A fiu (magában): Ha most egy szót is szölok, elengedi a büntetést és nem ilhettek az íróasztalához. Pedig a késsel el fogok vágni belőle egy kis darabot, egészen kiesik, akkorát, hogy ne vegye észre.
Az apa: Nincs hozzáam bizalmad?
A fiu (magában): Es ott, ahol levágtam, be fogom piszkolni az ujjammal, hogy ne lássa meg a friss vágást.

Az apa: Csökönvös vagy? Jó. (Magában boldogan): Én is ilyen voltam, én is ilyen voltam.

A fiu: Papám, én...
Az apa: Nos?
A fiu: Én leirom százzson.

Az apa (magában): Nem szabad engednem. Örülök, hogy nem kért bocsánatot, de most már csak írja le százzson. Én is jobban szerettem kiállani a büntetést, mint meglátzkodni. (A fiuhoz szigorúan): Le fogod azonnal írni százzson, hogy „hazudni soha nem szabad.” És amíg százzson le nem írtad, nem kapsz vacsorát.

A fiu: Ötvenszer tintával és ötvenszer czeruzával.
Az apa: Bánom is én. Most azonnal ide ülsz az asztalomhoz és addig be se jössz az ebédlőbe, amíg meg nem lesz. Egy-kettő.

(A gyerek az asztalhoz ül. Az apa kifelé megy.)

Az apa (magában): Egy arezizma sem rándult meg. Örömmel ült le, hogy nem kellett meglátzkodnia. Boldog vagyok. Hiszen ez a gyerek egy nagy karakter! (Kimegy.)

A fiu (magában): Végre! (Egy órával később.)

Az apa: Nos? Készen vagy?

A fiu: Készen van, papám. Csakhogy tizzel tévedtem. Száztízszert írtam le. Most éppen kiradirozom ezt a tizet. Ötöt a czeruzából, ötöt a tintából. (A kéjtől kipirult arezival radiroz.)

Az apa (magában): Milyen pontos, milyen rendes, milyen pedás! Jellem, önérzet, férfias makacsság és pedantéria... éppen, mint én, éppen, mint én. Bíró! esik belőle.

(Boldogan csókolja meg a fiu fejét.)

Blériot albumába.

Október 17-kén Blériot, a kitünő aviatikus tudvalevőleg megpróbált repülni Pesten. A légsport budapesti kedvelői ez alkalomból nagy óvácskókkal fogadják a francia mérnököt, akinek díszes emlékalbumot nyujtanak át.

Az emlékalbum most jár kézről-kézre, s eddig a következő emléksorokat írták bele notabilitásaink:

Felszállani könnyű, leszállani nehéz.

Wekerle.

En sokkal előbb repültem, mint ön.

Kristóffy.

Ön megérdemelné, hogy a világ zsidósága önt tiszteletbeli disz-izraelitává válassza, mert ön az egyetlen keresztény, aki száraz lábbal ment át a tengeren.

Több tereztvárosi polgár.

Ha legközelebb hosszabb légi utra indul, ne mulassza el megtekinteni ott épült várait, amelyekben mindig szíves fogadtatásra fog találni.

Lukács László.

Ön még mindig nem utunka meg a kormányzást?

Andrássy.

Micsoda rongy jármű az, amely egyáltalán nem gázol? Szégyelje magát.

Jellinek.

Ugy van.

Hüvös.

Addig nem adhatok engedélyt egy repülőgépek, mint közlekedési eszköznek, s addig általában nincs Magyarországon ennek a közlekedési módnak jövője, míg be nem bizonyul, hogy a repüléshez is szükség van talpára.

Egy szép szőke férfi

A paktumot repülje át, öregem, ha tudja.

Kossuth.

Na hallja? A levegőben repülni, ez nem nagy művészet. Ezt még én is tudom.

A csepi töltyenygár.

Ne menjen a Vérmezőre. Ott már nem egy magasröptű lélek vesztette el a fejét.

Egy történetíró.

Annak idején a többi névsort is közzélni fogjuk. Addig is elégedjünk meg ennyivel.

A grófnő.

Irta: Kanizsai Ferencz.

A Bikanyaku Ember felesége, bár igyekezvén erőltette az elhatározást, egyelőre nem mert tovább menni, csak a küszöb. Ott megállt. A válság esőndben halotta jédt szívének zakatolását, az órainga bänomisék-kegyességét, időnként pedig nehéz hördüléseket. Ah, a láthatatlan vendég megérkezett!...

Az asszony most egy kissé szétlebbent a függőnyt. A fülhalmában fehérlő pár nán szemköztről mered reá a hátraszegett, halovány arezulat. A száj kétségbejöttén kitévta úgy, hogy a fogak igen hosszúknak, valóságos vampir-fogaknak emlének. Két fekete szem riadtan forog, vizióktól menekedve viziók vonzásába. És az ujjait, mint hegyes karmokat, bele-belemélyesztí a fülledt és orvosságszágu levegőbe, mintha gyógyító esudatúveket gömbölylne láthatatlan réten.

— Monsieur, ez már az agónia, ugy-e bár?

Az orvos lábujjhegyen közelít az asztalhoz. Suttogva figyelmezteti: —Csendesen, grófnő! minden szót megért...

A függöny összehull és a tátottszájú, hörgős lárvá makogva szól:

— A feleségem.

— Igen, uram. Érdeklődött az ön állapota iránt. Megnyugtattam. Való, hogy némi türelme lesz szükségünk, de azt hiszem, jóra fordul minden.

A két szem megállt és vé

orvosra:

— Azt hisz

miért kérdez

Hogy agonizá

halok, még m

nia...

— Ne izgat

dés. Főleg k

tesebb bár, n

helyzetét kel

Hogy egy r

sajátmagával

lik, biztosít

— Az orvos

tanácsalant

facies hippo

és talán, ut

melé, simog

észrevette, h

akik szörny

A sápadt

dalán berögz

felismerhető

perében kö

hörgés elmu

tően meggy

téket verje

nyaku Emb

még egyszer

fogyatékos

kinjain, ell</

A két végső excentrikus forgásában megállt és végső erőfeszítéssel mered az orvosra:

— Azt hiszi? Hát akkor... akkor... miért kérdezte? Ő kérdezte! Hallottam. Hogy agonizálok. Mondja, uram, én meghalok, még ma meghalok. Agónia... Agónia...

— Ne igazodjék. Egy kis láz. Képződés. Főleg képződés. Mi sem természetesebb bár, mint az, hogy ön képtelen a helyzetét kellő tárgyiasággal megítélni. Hogy úgy mondjam: ön kissé elfogult sajátmagával szemben. De mindez elmulik, biztosíthatom.

Az orvos azonban belső szomorúsággal, tanácstalannul nézte az utrakészülöt. A facies hyppokratia nem ejt tévedésbe. És talán, utóvégre, jobb is így... Odáult mellé, simogatta a homlokát és a szemén észrevette, hogy ez az ember azokból való, akik szörnyű nehezen halnak meg...

A sápadt lárván, melyet a száj két oldalán berögzült fájdalom két ránc alig felismerhetővé torzított, a következő tíz perczben könnyek pergették alá. Aztán a hörgés elhalt, de a léleket-szedés ijésztően meggyorsult. A fekete üstökű halántékok verejtékes pir itatta át. És a Bikanyaku Ember még egyszer észlelni akart: még egyszer paranesolni akart. A szervek, fogyatókosan bár, de gyóvén a kínok kínjain, ellentálltak az álmosságnak, a fülébe beledongó zsihasztó zuhóságnak, a szemek előtt karikázó képrázatoknak és még egyszer uralták a zsarnoki intellektust, ugyanazt, mely évtizedeken keresztül ezudar-mostohán bínt velük, csak fekete kávéval és kenyérral tengetve őket.

A szervek, mielőtt zsihasztó és bomlani kezdtek volna, megrángatódtak az égő agytól nyrt paranesban. Az ajkák előbb csak mozogtak, majd szokatlan köztelket, sőt végül mondatokat.

— A szép, a költői asszony!... Csak ma ösmertem reá. Heltig tanul az ember, és hogy im ezt is tudom, nincs mit tanulnom tovább, meghalhatok. Tehát utál! Utál, mert beteg vagyok és rám is unt bizonyára. Pedig mennyt nékülöztem meg! Miatta koplaltam, fáztam... és irtam. Jaj, de milyen nehezen irtam! És mégis, mindig irtam. Ejjel-nappal, örökös, mindig csak irtam.

— Nyujtsa ide a kezét, orvos-barátom. Gyógyítson meg. Tegyen csudát. Fejedelmileg jutalmazom. Hiszen tudja, van mi-ből. Gazdag vagyok. Érti? Gazdag. Már nincs adósságom. Isten bizony nincs. Gyógyítson meg. Vagy legalább, ha teheti, hosszabbítsa meg egy hónappal az életemet. Mert irnivalóm van. Ugy érzem, hogy eddig nem is irtam. Most kezdenék csak írni. Mindent tudok és azt akarom megírni. Tíz és tíz éven keresztül hittem az ő szerelmében... Nem akarok meghalni! Segítség!

— Mennyi keresz! Hordjátok odább ezeket a kereszketek... És milyen sötét van! Gyujtsátok meg a lámpát: olvassni akarok. El akarom olvasni a levelelt, még egyszer... a levelelt!... Gyujtsátok lámpát. Látni akarok. A feleségemet akarom látni. Szereltem meg a leveleket... És miért haljak meg? Hogy megaljon? Engem, aki a nőt ismerem, még őt is? Ön, orvos ur, csak a testüket boneyolta, de én boneyoltam a lelkiüket is... Nyissátok ki az ablakokat!

— Estére pedig vadat akarok enni. Legyen nyul. Nem. Fogoly! A fogolyt meg a félélt is fél kel tálalni és mondjátok meg a szakácsnénak — hol kóborog? — hogy a nyul fejére piros sapkát tegyen. Ugy sokkal izletesebb sapkával. Hol a sapkám? A köpenyem? Az íróasztalom! Mit mondtam előbb a nyulakról? Félek, hogy félrebeszéltek. Na, na. Engem becsapni nem lehet. Én nem vagyok gyerek. Ez több, mint láz.

— Beszéltszóra, orvos barátom: ugy-e, én most meghalok. Na, mondja meg Ki vele. Férfiak vagyunk, ne hazudjunk. Mert, ha az egyik férfi, a másik nő, az egyik biztosan hazudik a kettő közül. De mink? Melyikünk a nő? Mind a ketten férfiak vagyunk. Ön tetemboneyol. Éa lélekmezáros. Igazságot szóljunk. Csak igazságot. Eleget beszéltünk eddig. Éppen eleget...

— Hogy a feleségem nem jön be? Azal nem vigasztal. Azért nem jön be, mert — fél. Ha szeretne, nem félne. Hanem megöskolna. Hogy azért nem jön be, mert nincs ok az aggodalomra... — vetéses. De ezt is eldöntjük. Adjon egy tükröt, doktor ur. Tartsa az arcom elé. No. Akarom... No látja. Mit akadós-kodik. Igaza lehet. Még elég egészséges az arczsínem. Még élélhetek egy darabig, mondjuk, éfélig, de legfőjebb... hajnalig...

— Hogy a feleségem nem jön be? Azal nem vigasztal. Azért nem jön be, mert — fél. Ha szeretne, nem félne. Hanem megöskolna. Hogy azért nem jön be, mert nincs ok az aggodalomra... — vetéses. De ezt is eldöntjük. Adjon egy tükröt, doktor ur. Tartsa az arcom elé. No. Akarom... No látja. Mit akadós-kodik. Igaza lehet. Még elég egészséges az arczsínem. Még élélhetek egy darabig, mondjuk, éfélig, de legfőjebb... hajnalig...

Az augusztusi est leszállott. És mire a csillagok mind felragyogtak, a Bikanyaku Ember már makogni sem tudott. Az álla folyvást mélyen fityogott, a fogai még hosszabbak lettek, a szemei irtoztosan forogtak horpadt gödrükben; az egyre lassuló hörgés pedig jelezte, hogy a tüdő mindinkább eltelik a gyilkos szén-savval, mely utóvégre — talán hajnalra, szép rózsaszín hajnalra — megállítja a szívét és aztán rendbejön minden, de minden.

Már nem törődtek vele. Az orvos a másik szobába ment aludni és két inas diszkurált közömbösen. Az asztalra volt kikészítve — gondosan összehajtvá — egy selyemkendő, hogy a kellő pillanatban felkössék az állát. A haldokló nagyon egyedül maradt!... mert az emberek irtoznak a haláltól és fölöttébb unják a haldoklást. És minden távozó tapasztalhatja, hogy a haldoklás az ő saját külön ügye, rémségesen külön ügye, amelyet ráhagynak, teljesen reahagnak...

— Baptiste — kezdte az egyik inas — a grófnőtől még sem szép, hogy éppen ilyenkor ölekez és esőkolódzik. — Mit értesz te ahhoz? — felelt társának a megszólított inas — a szerelm igazi füzere a halál, mondja a költő. És szegény gazdánk költő volt. Én olvastam a regényeit. Derekasán értett az asszonyokhoz.

— Ezer és ezer embert kitanított az asszony körüli legyeskedésre. És mégis őt esapták be. Nem mulatságos? Külön katekizmust írt a házassági fufangokról és ime, a grófnő, ugy megalja, hogy csak ugy füstöl.

— Csitt! Idézz. Könyvezik. Miért sir? Talán megértette, amit beszéltünk?

— Ej, dehogy. Nincs már eszénél. Később az inasok is elaludtak. A Bikanyaku Ember szörnyű egyedülvalóságában maradt tehát. És ebből tudta most már bizonyosan, hogy neki már vége. Csak kiáltani bírta! Csak egy szót sóhajtani bírta!

Reggel jelentették a grófnőnek, hogy innárvá özvegy. Az ura esendben kiadta a lelkét. Örökre elaludt.

Valaki tudakosan megjegyezte: — Kiesett a toll a kezéből. A grófnő most már bátran, emelt fejvel lépett a szobába.

Az ágy el volt huzva a fal mellől és ott állt a hálószoba közepén. Fehér lepel takarta a halottat. A fej táján kiomborodott a takaró és félelmes szögleben változta a boltozatos homlok emlékezetét.

A kert és a pénzestárca.

Irta: Joffa Rossy.

Gérard Delavigne mindennap este és reggel elhaladt egy kert előtt az Avenue Gabrielen. S ilyenkor megállt a rácsos kapu előtt és gyönyörrel szívtá be a kiáradó balzsamos virágillatot. S olykor sóvárogva simított végig egy kihajló selymes falevelet és felsóhajtott:

— Milyen messze vagyok ettől a kertetől! Nemsokára a kert lakóit is megösmerte. Fiatalok voltak, mint ő. A férfi karcus, magas, sima arcu, fényűzéshez szokott. Automobilon jött-ment.

A nő ugyanesak a puha, gazdag pompa gyermeke. A haja, mint az arany, bőre, akár a jázminvirág s a szemei ibolyakék. Gérard sohasem látott elragadóbb teremést. És méltán felsóhajtott:

— Még mennyivel messzebb vagyok e nőtől, mint a kertetől!

S azon gondolkodott, hogyan juthatna be a esodaországba, ő, a Vinoche et Cie cég egyszerű kis levelezője.

Egy alkonyatkor, midőn éppen ezen tündözött sétált, valamibe megbötten. Ele-gáns, bankóval telt férfitárcza volt s midőn felnyitotta, egy névjegyet pillantott meg:

CHARLES BRION

Avenue Gabriel, 50.

Hiszen ez a kert gazdája! Ime, a véletlen útjába jött. Álmodozva állt ott az enyhe alkonyatban és a szíve megregett. Majd mélabusan elmosolyodott:

— Ime, kissé közelebb jutottam a kert-hez és a tündérhez... de még mindig nem olyan közel, mint a fodrász vagy a manieure.

Beesegtetett. Borotváltképi lakáj nyitott kaput.

— Fontos dologban keresem M. vagy Mme. Briont.

A szolgál gyanakodva nézte végig, de azért bevezette egy kis szalonba s felszó-lította, hogy várjon.

Csakhamar visszajött. — A nagyságos asszony azonnal jó. Gérard reszkett s midőn előtte állt

az aranyhaju, ibolyaszemű szépség, alig tudta e néhány szót eladogni:

— Boesánatot kérek, asszonyom... ezt a tárczát találtam és nem akartam a szolgának átadni...

A hölgy átvette és közömbösen felnyitotta:

— Köszönöm... látom értékkel bír s önnek joga van a pénz...

Gérard hevesen közbeszólt:

— Ő nem, nem! Nem akarok e jogommal élni!

A hölgy elmosolygott. Mintha megértette volna. Most végigtekintett rajta és mosolya szánakozóvá, szinte megvetővé változott. És Gérard halálosan szégyelte olesó cipőjét, kopottas nadrágját, hamis inggallérját... Mindez, a fényűzés e kényeztetett gyermeke és ő közötté tátongó, mely örvényt nyitott.

Ezalatt a hölgy szórakozottan forgatta kezei között a tárczát, mint olyan ember tulajdonát, akit szeretünk. Most pirizigés hallatszott s a tárczából egy kis kék levél röppent ki. A nő elkapta és végigfutotta.

Az arca elfehéredett s szája szögletében kemény vonás képződött. Ha Gérard olvasni tudott volna a női lélekben, tudta volna, hogy ez a lélek most nagyon szenved.

De uralkodott magán s néhány közömbös kérdést intézett Gérardhoz.

Ekkor egy automobil állt meg püffögve odakünn. A nő szemében most vad tűz gyúlt ki, felugrott és elfehéredett arccal futott Gérardnak:

— Jöjjön!

Gérard mintegy hipnotizálva engedelmeskedett. S a nő hozzásimult, bársonyos karjával áftonta a nyakát és megöskolta... éppen midőn az ajtó felpattant s a küszöbön megjelent a sima arcu férfi, eltorzult vonásokkal a féltékenységek vak dühétől.

A nő a meglepettet játszóttá és gunyos gyűlölettel nézett a belsőre. Farkasszem néztek s mintha a halál fagyos levegője suhanna át közöttük.

Majd a férfi, egyetlen szó nélkül távozott. A nő most szomorú mosolylyal fordul Gérardhoz:

— Boesáson meg!

Megfogta a kezét és maga vezette a kertkapuig.

És Gérard ott állt künn, egyedül a borongós alkonyatban. Még ajkán érezte a forró piros ajkak mámorító esőkját, — szívet a rabszolgazerelem láza fogta el és érezte, hogy messzebb van a tündértől, mint valaha volt, hogy elnyeli az örvény... a tátongó fekete örvény... a szegény emberek álmainak temetője.

A repülő ember.

Irta: Pierre Mille.

Mme. Velin már hajnalban kiugrott az ágyából s ugy meztőláb szaladt az ablakhoz, félrehuzta a függönyt, nem törődve vele, hogy a hajnali nap sugar egyenesen a M. Velin szemébe sütt, aki boszusan dörmögve fordult másik oldalára, hogy álmát folytassa.

— Sütt a nap! — kiáltott Mme. Velin diadalmasan. — Az idő kedvez a repülő- lőmnek!

M. Velin látta, hogy az alvásból már nem lesz semmi. Mióta néhány bolond ember felrepült a levegőbe, ez nap-nap után így van. Vége a nyugalomnak.

— A repülőmnek! Azok nem a te repülőid! Ne használj ilyen képtelen kitételeket.

— Az enyéme, mert szeretem őket! Ah, te, mit értesz te ehhez. Te ugyan nem tudnál felrepülni.

— Nem én! Miért esengesz?

— Hogy Marie behozza az újságot.

S Mme. Velin lázasan olvassa a légberepülőkről a friss híreket. Ma Latham a nap hőse. Az asszonyka előveszi az ollo- ját és kivágja Latham arczképét, amely- jét a többi mellé tesz. Egész kis gyűj- teménye van már.

Habos fehér hálóköntösében, nyaka körül kék selyem szalaggal, amelynek vége a keblén piheg, — felborzolt szőke hajával, oly enmvialón, kívánatosan édes, hogy M. Velin esőkra szomjasan közeleg hozzá.

— Vigyázz! — mondja szárazan Elise. — Megszurod magad, nem látod az ollót a kezemben?

— Szeretném, ha felhagynál ezekkel az ostobaságokkal — feleli dühösen M. Velin. — Rajongami emberekért, akiket akiket nem is ösmersz. Hiszen egy éfajta repülőt sem ösmersz...

— De igenis, ösmerek! — vág vissza diadalmasan felesége. — Az én repülő-

met Monatnak hívják. M. Monat. S még hozzá báró.

— No lám! Nem is tudtam, hogy bárákkal barátkozol! És hol találkozol ezzel a furesz madárral?

— A barátommal, Mme. Ranchenal! Gyönyörű ember!

— És Mme. Rauche honnan ösmeri?

Elise kissé zavartan magyarázza, hogy Mme. Rauche a d'Issy les Moulinauxi réten ösmerte meg a bárót, zhol a repülő- gépek felszállását nézték.

— És ő is felszállt, a te dicső báró?

— Nem. Bár ő is konstruált egy mesés szerkezetű repülőgépet, egyelőre csak titokban használja, a birtokán, mert még tökéletesíteni akarja, mielőtt bemutatja a nyilvánosságának.

M. Velin erre kijelentette, hogy izlés- telennek tartja férjes asszony részéről az ilyen ösmeregséget.

— Mme. Rauche özvegy, senkinek sem felelős az ostobaságaiért. De nem szükség, hogy te osztozzál bennük.

— Mit akarsz ezzel mondani.

— Hogy barátinódet olyankor keresd fel, midőn a híres bárót nem találod ott.

— Ne találkozom nála vele?

— Nem!

— Jó, jó, jó!

— Mit mondasz?

— Azt, hogy: — jó, jó, jó!

M. Velin dühösen vállat vont, felöltö- zik és elmegy a hivatalba.

Ebédnél Elise nyugodt, de nyugodtsá- ga véssz jeggű, mert lába hegye annál idegesebben topog. Am a fűt mit sem vesz észre, s midőn ebéd után távozik, Mme. Velin öltözöködni kezd. Különös gondot fordít öltözékére. Ah! A férje nem akarja, hogy a hössel Mme. Ranche- nál találkozzon... No, ha tudná, hogy ma délutánra találkájá van vele egyik cukrászdában s aztán... estére odamegy vele, ahová vezet. Ő, szinte érzi a kéjt, amit felrepülnék a levegőbe, mintha pu- ha felekek ringatnák, fel... mind, ma- gasabbra. S az sem utolsó gyönyörűség, Mme. Ranche-tól elhódítani a barátját...

Kissé boszantotta, hogy nem találta még ott a találka helyén. De boszusá- gától-nótt, midőn eltelt egy fél óra... egy óra s ő mégsem jött. Hol kézik? Talán Mme. Rauche-nál... Ő, vagy talán valami szerencsétlenség érte... Szinte látta, amit lezuhan a magasból, törött szárnyakkal, mint valami nagy, fekete madár...

És nem jött el. Mme. Velin sápadtan, összetörve tér vissza otthonába és némán ül asztalához. Férje éppen a Temps esti számát bontja széjjel.

Egyszerre felkaczag.

— Monat-nak hívják ugy-e a te repülő emberedet?

— Igen, igen! Miért? Valami történt vele?

— Ő, igen! Ma délután betört és kirabolta egy bizonyos Mme. R. — bizonyára Mme. Ranche lakását.

— Mit beszélsz? — s a fiatal asszony félajultan hanyatlak hátra, majd kikapja férje kezéből az újságot és olvassa; a szokásos történet, a esinos kalandorról, aki magányos nőket hálóz be stb. stb.

S e naptól kezdve ha M. Velin valami újabb hírt fedez fel lapjában a repülőgép birodalmából, gunyosan felhívja rá a felesége figyelmét.

Pedig rosszul teszi. Mert Elise pillan- tása ilyenkor világosan elárulja, hogy nagy esalódását soha sem fogja megbö- esátani — a férjének.

A bunda.

Irta: Hjalmar Söderberg.

Kegyetlen hideg tél volt az idén. Az emberek, különösen, akiknek nem volt bundájuk, szinte összezsugorodtak a hidegtől.

Richard jogtanácsosnak volt egy gyönyörű bunda-kabátja. Ez már hozzátar- tozott állása előkelőségéhez. Régi pajtá- sának, Henck orvosnak nem volt bundá- ja, de volt szép felesége és három bájos gyermeke. Henck sovány volt és sápadt. Más ember, ha megházasodik, kövér lesz. Ő lesoványodott. S így érkezett el a ka- rászony.

— Ez évben nagyon rossz esztendőm volt! — tündözött Henck, midőn az alko- nyodó karácsony délutánon utban volt barátjához, John Richardhoz, hogy pénzt kérjen tőle kölcsön. — Az egészségem is megrokkant, mig a pácienseim egészsé- gesek, akár a makk. Azt hiszem, már nem huzom soká. A feleségem is azt hiszi, le- olvasom az arczáról. Ha már így van, jó volna január vége előtt elpatkolni, mi- előtt a biztosítási díj esedékes részletét lefizetném.

— Nos, miért vagy ilyen esendes, öreg? Talán az elhasadt télikabátja gondolsz? — mosolygott Richardt.

— Nem, inkább a bundára — felelt Henck. Pár pillanatiig hallgatott, majd így folytatta:

— Egyébre is gondolok. Arra, hogy ez volt az utolsó karácsony este, amelyet együtt innepelünk. Orvos vagyok, s tudom, hogy napjaim meg vannak szám- lálva. Tudom. Hát köszönöm neked a sok szívességet, amit velem s a feleségem- mel szemben tanusítottál.

— Ah, kérlek... tévedsz... s Richardt kissé zavartan félretekintett.

Éppen e gondolatnál két utca keresz- tetéséhez jutott, a lába megsiklott a fa- gyos havon s elesett. E pillanatban egy szánkó vágatott át. A kocsis karokod- va rántotta félre a gyeplőszárat, de Heneket a szán mégis elűtötte. Csakha- mar talpraállították, egy fiatal leány le- fésztozotta a hótól, a sapkáját a királyi ház egyik hercege tette a fejére, ki ép- pen erre haladt, de a kabátját a szán rud- ja felhasította.

— Pfüi, Gustav, hogy nézel ki! — ki- áltott Richard, midőn barátja belépett irodájába.

— Elűtött egy szán.

— No, ez rád hasonlít! — nevetett jó- zúien Richardt.

— Így nem mehetsz ki az utcára. Ott lég a bundám, kölcsön adom, én majd ha- zaküldök a télikabatomért.

— Köszönöm — felelt Henek.

S miután a kölcsön kért száz koronát megkapta, bucsuzott.

— Viszontlátásra, este!

Richardt legényember volt s a ka- rászony estét mindig Henekéknél töltötte.

Henrik hazament, szokatlanul jó han- gulatban volt.

— A bunda miatt — gondola. — Önér- zetet önt az emberbe. ez a puha prém. Nekem is már régen kellett volna rész- letfizetésre egyet rendelnem. Olyan or- vosnak, aki prémes bundába jó, sokkal nagyobb honoráriumot fizetnek, mint aki kopott galléru télikabátban jár. Előbb kellett volna gondolnom reá. Most már késő.

Áthaladt a királyi parken. A hó sűrű pelyhekben esett.

— Talán nem is késő! — tündözött to- vább. — Talán tévedek az egészségi álla- potomat illetőleg. Ma szegény vagyok, mint a templom egere, de Richardt is az volt még nemrégiben. A feleségem utolsó időben kissé hideg és barátságatlan volt hozzám. Ha több pénz keresek és bundát viselek, újra szeretni fog. Jöhnt, mintha jobban kedvelné, mióta a bundát vette.

Tudom, leánykorában szerette egy kiesit, de John sohasem kérte meg, sőt talán uton-utfélén hangoztatta, hogy nem mer- ne megházasodni 10.000 korona évi jö- vedelmen alul. Nekem volt hozzá merész- ségem; pedig Ellen szegény leány volt. És férjhez akart menni. S én csakis a há- zasság gondolatával közeledtem hozzá. S a házasságom első idejében, szeretett is nagyon, ilyesmiben nem esalódk az ember. S ha John eljött hozzánk, mindig mondott neki valami maliciózus megjegye- zést. De később John egy részvénytársasá- gát alapított és bundát vásárolt. Ellen pedig megunta az esipkelődést. Természe- tesen.

Heneknek még akadt egy-két elintézni valója, s már félhatra járt az idő, mikor esomagokkal megrakodtan, hazaért. A bal válla erősen sajgott, egybéként csak a bunda emlékeztette délleti balesetere.

— Kívánsi vagyok, milyen esetével fo- gad a feleségem, ha bundában lát! — mo- solygott Henek.

Az előszoba sötét volt. A lámpát csak a rendelő óra alatt gyujtották meg.

— A szalonban van — gondolta az or- vos. — Olyan könnyen siklik ide s tova, mint egy kis madár... Különös, még most is, mindég meleg lesz a szívem, ha közelemben érzem.

Henek jól sejtette, hogy a felesége a bundában, a szokottnál melegebben fogja fogadni. Szorosan hozzá simult az elősz- ba legsötétebb sarkában és forrón, édesen megöskolta. S kis fejét egészen belefur- ta a puha préembe, így suttozott:

— Gustave még nem jött haza!

— De igen, — felelt halkan az orvos, s a hangja remegett, mig kezével a sely- mes haját simogatta. — De igen... haza- jött.

Henek szobájában hatalmas tűz lobo- gott a kandallóban. Az asztalon whisky és szóda állt.

Richard jogtanácsos egy karosszékben pihent, Henek a diván sarkában kupor- gott. Az ebédőajtó nyitva volt. Ellen foglalatokodott a gyermekekkel a ka- rászonyfa körül.

— Nos, miért vagy ilyen esendes, öreg? Talán az elhasadt télikabátja gondolsz? — mosolygott Richardt.

— Nem, inkább a bundára — felelt Henek. Pár pillanatiig hallgatott, majd így folytatta:

— Egyébre is gondolok. Arra, hogy ez volt az utolsó karácsony este, amelyet együtt innepelünk. Orvos vagyok, s tudom, hogy napjaim meg vannak szám- lálva. Tudom. Hát köszönöm neked a sok szívességet, amit velem s a feleségem- mel szemben tanusítottál.

— Ah, kérlek... tévedsz... s Richardt kissé zavartan félretekintett.

— Nem tévedek. És köszönöm azt is, hogy kölesonadtad a bundádat. Mert ennek a bundának köszönhetem a legutolsó boldog pillanatokat életemben.

EL A SEMMISÉGBE.

Regény az amerikai pénzkirályok életéből

A „Bevándorló” számára angolból fordította: Ligeti Imre.

I.

AMIT A TÜKÖR MUTAT.

Ösmertem John Daltont még akkor, mikor még kis fiú volt, s azért melegszerű pályafutása a pénzügyi és kereskedelmi világban engem még jobban meglepett, mint barátainak bármelyikét. De hogy miképp vélekedett a világ róla, azt csak akkor tudtam meg, mikor ezt a történetemet írni kezdtem.

Magánirodái a Chu-Chu társaság felhőkarcoló épületének legfelsőbb emeletén voltak, s a felvonó-gép éppen a fogadó-szobáig vitte az embert, feltéve, ha sikerült érvekel és ürügyekkel legyőzni a sok sárkányt, melyek a Chu-Chu társaság elnökeinek zárkózottságát őrizték.

A Chu-Chu elég együgyűen hangzott s látszat szerint az üzlet alapeszméje is együgyű volt, de Dalton bebizonyította, hogy milliókat lehet szerezni azokkal a kis körteformájú labdacokkal, melyeket gyermekek és felnőttek egyaránt rácsáltak. Innen származott a név is, amely ugyszólván mindenkinek a száján és a szájában volt.

A labdacok készítése és az ezt milliószámra előállító gépezet titka volt ez előtt hat évvel a Dalton összes tőkéje. Ezalatt a hat év alatt ő képes volt arra, hogy az összes versenytársakat részben kiszorítsa, részben pedig társul nyerve meg mindaddig, míg a chu-chu labdacok és minden hasonló áru gyártása és eladása az ő kizárólagos uralma alatt állott.

Hajmeresztő történetek voltak forgalomban arról, hogy miként tett tönkre egyes ezégeket, miként kényszerítette némely versenytársait, — akik nem voltak hajlandók magukat megadni — arra, hogy ugyszólván csak a rajtuk levő ruhában hagyják oda gyártelepüket. A különböző hírlapok és folyóiratok oly leírásokat közöltek üzleti módszereiről, amelyek egy rhinocerost vastag bőrét is pirulásra kényszerítették volna.

De ő a közvéleménnyel mind mostanáig mit sem törődött. Egy napon azonban befűtött, s akkor meglátta a tükört másik oldalán.

Különös módon jött tudatára annak, hogy az ő hozzá hasonló milliómosokat, „iparfejedelemeket” a nép engesztelhetetlenül gyűlöli; a fosztogatások nyomán évek óta hangzó panaszok megteremtették gyűmölésüket. Inkább vád, mint dicséret-képpen hangzott az, ha egy emberről azt mondták, hogy milliókat szerzett.

Mindeneddigi Dalton kiméletlenül igyekezett letiporolni mindenkit, aki útjába került. Készséggel menő harcot folytatott, s kijutott az útszélel minden fejnek, mely a felszínre felkerült, s kevés ideje volt felismerni, hogy vajjon barát- vagy ellenség feje volt az.

Természetesen, több volt az ellenség, mint a barát; barátai ugyszólván csak azok közül kerültek ki, akiket szoros anyagi érdek fűzött hozzá. Azok között, akik vele összeköttetésben, vagy alkalmazásban állottak, egyetlen egy sem volt, akiről Dalton biztosan állíthatta volna, hogy szereti, vagy tiszteli őt.

Borzasztó felfedezés ez oly emberre nézve, aki hosszú idei közömbösség és zárkózottság után egyszerre csak kezdi vágyakozni a szeretetre.

Eppen erre gondolt Dalton ama reggel, midőn autombilijával down-town-i irodája felé száguldott. Zavaros gondolatokkal eltelve fogott napi munkájához s elkésredése végre ebben a kérdésben tört ki: „Hát érdemes?”

Ezt Clara Petersly egy mondása jutatta eszébe, melyet az előző estén hallott tőle; ő maga túlságosan elfoglalt volt ahhoz, hogy etikai kérdéseken törje a fejét. Azonban minden, amit Clara mondott, vagy véletlenül kiejtett, mely be nyomást gyakorolt John Daltonra, mert ő a hatalmas milliómos épp ugy szerelemre gyuladt aziránt a lány iránt, mint akármelyik tizenöt dolláros segédje az ideálisa irányában.

Pályafutásának hat kemény esztendeje alatt most először történt meg vele, hogy gondolatai messzeható üzletterveken kívül egyébbel is foglalkoztak; kíváncsi volt tudni, hogy mi lehet Clara véleménye oly ember felől, kinek jellemét kétségbe vonták, s akit nyilvánosan kipellengéreztek.

Ez az eszme annyira nyugtalanította, hogy elhatározta, hogy véget vet a bizonytalanságnak, s döntő lépésre szánta el magát. Levelet küldött Clara Peterslyhez, melyben megkérte kezét; megkérte, hogy ossza meg vagyonát, s az ödi-umot, mely annak bírásához látszólagosan hozzátapadt.

Dalton már hallott embereket beszélni nagy vagyonok s azok beestelen szerzési módja ellen, s látta, hogy később ugyanazon emberek örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy vagyont szerezzenek hasonló módon.

Képes volna-e a leány, akit ő szeretett, szintén hasonlóra? Képes volna-e hatalom és vagyon az ő fejét is elszédelteni?

Dalton valahogyan érezte, hogy ő neki magának sem tetszene, s hogy családóttának érezné magát, ha a leány itéletében elnéző volna vele szemben. Ő maga előtt a pénz volt a legfőbb szempont, s azon a nézetten volt, hogy minél több, annál jobb.

De a leány az előtte való estén való találkozásukkor olyan könyörületességeket hangoztatott, olyan levele szíve, s nemes gondolkodásra valló eszméket fejezett ki, hogy Dalton a családós fülánkját érezte volna magában, ha a leány később valamely tettével vagy mondasával megezáfolta volna világosan kifejezett elveit.

De abban Dalton nem volt bizonyos, hogy megjegyzéseinek valamely ellene irányuló éle lett volna. A társalgásnál több férfi vett részt, s Clara bizonyára túlságosan jól nevelt volt ahhoz, hogy őt válassza a megjegyzések középpontjává.

Dalton gondolatai most összezavarodtak. Még sohasem vett magának arra időt, hogy a helyes és helytelen felett gondolkodjék. Mindig csak pénz forgott elméjében s ezután járt olyan eltökéltséggel, amely szinte természetes volt a hozzá hasonló típusoknál.

Lehet, hogy a leány nem hitt el mindent, amit róla írtak és beszéltek.

Csak nemrég jelent meg róla egy karrikatura, amely őt mint torzborz kalózt ábrázolta, nagy arany gyűrűkkel füleiben, késsel fogai között, revolverekkel kezében és tüszőjében.

Most az jutott eszébe, hogy mégis nagy vakmerőség volt tőle egy ilyen leány kezét megkérni, ha az e fajta karrikaturákkal találkozik, valahányszor egy lapot felbont.

— Az én kedves titkárom, az a Giggins mégis csak nagy gazember, hogy nekem ilyen dolgokat megmutat, — kiáltott fel, amint eszébe jutott, hogy a titkár milyen kárörvendő arccal mutatta meg neki a karrikaturát. — Azt hiszem, a fizető gyűlöl engem, — mint a többi.

— Ezekben a fizetőknél még a kutya-hűsége sines meg, mely megnyalja a kezét, mely steti őket. Mindannyian megvetés érzéket irántam. Bah!

De nem tudott megszabadulni az agyába toluló gondolatoktól.

Merengésből a gyorsíró kisasszony belépte zavarta fel. Amint a leány leült közelében s szoknyáját jobban összehuzta, hogy diktálásait jegyezze, mozdulatai azt a gondolatot hozták elméjébe, hogy az a leány is irtózik közzétételétől.

Daltonnak a vér arcába szökött. A napi munka megkezdődött. Sürgönyök, levelek, fontos üzenetek érkeztek, melyeknek tartalma izgalommal töltötte meg a levegőt, s melyeknek lényegét neki elreferálták.

A délután folyamán egy erőszakos, izgatott ember jelent meg előszobájában, s hangos hangon követelte bebecsátását.

— Ez Romaine Dániel, — sugta Giggins Daltonnak, amint maeskaléptekkel közeledett íróasztala felé. — Fenyegedőzik, hogy botrányt fog csinálni, ha nem eresztik be. Minden áron látni akarja önt.

— Ki ez az ember? — kérdezte Dalton.

A titkár elbámulta, hogy Romaine Dániel egyike volt a társaság néhai versenyzőinek. Daniel is gyártott valami labdacokat, melyek a Chu-Chu társaságot veszedelmes versennyel fenyegették. Detektívek felfedezték, hogy a Daniel által készült gépek némileg hasonlítanak azokhoz, melyek szabadalmi Dalton tulajdonát képezték. A Dalton-féle tröszt felszólította Danielt a megadásra, Daniel nem is hederített a felszólításra. Ajánlatot tettek neki a telep és a jog eladására; hasonlóképpen visszautasította.

Akkor azután jobban megszorították a csavart. Pénzzel sokat kerestül lehet vinni. A per folyamán bebizonyult, hogy Daniel eljárása módja Dalton szabadalmának a megsértését képezi, mire Daniel gyárát bezárták, meglévő pénzt pedig elvitték az ügyvédek, akik rábeszéltek, hogy védje a jogát utolsó lehelletéig, illetve utolsó centjéig.

Dalton kellemetlen félórát töltött a

tönkrement emberrel. Más alkalommal talán hajlandó lett volna valami alalmiszánt ajánlani a félig örült és dühöngő embernek.

De mostani kedélyállapotában ilyesmire semmi kedve nem volt. Ennyi engedménnyel most nem lett volna képes lecsillapítani háborgó lelkiismeretét.

— Hát érdemes-e? — A kérdés ismét felmerült Dalton elméjében.

Vajjon mit fog kérő levelére válaszolni Clara Petersly?

Ezen a napon az órák lassan és unalmasan teltek. Ugy látszott, hogy Dalton minden kedvét elvesztette a további küzdelemhez.

A délután folyamán igazgatósági ülés is volt, melyen nem a megszokott éberséggel éltek. Nem volt képes a részletekre figyelni.

Egyike igazgató-társainak, s „barátai”-nak tréfálkozva hozta szóba a czikket, s torzképet, mely annyira felzavarta lelki egyensúlyát, Dalton rámondult.

— Ha! — kiáltotta később háta megett suttogni ugyanezt az embert. — Most az egyszerű, ugy látszik, elevenére tapintottak.

Giggins a napokban ajánlott neki egy módot, amelylyel szerinte némileg ki lehetne engesztelni a közvéleményt. Éppen abban az időben küldte szét egy jónévű közjótékonyági intézmény — melynek élén az egyházi és tudományos világ legkiválóbb alakjai állottak — kéréseket, melyekben nemes czélu adakozásra szólította fel a gazdagokat. Giggins szerint a közvéleményre kellemes benyomást gyakorolna, ha Dalton neve is szerepelne az adakozók névsorában.

A Chu-Chu társaság elnöke tehát elküldte szerény tízezer dolláros csekkjét.

„PISZKOS PÉNZ”.

Amidőn az igazgatósági ülésről visszatért, levelet talált asztalán, melyben a jótékonyági intézet elnöke a csekket köszönettel visszazárkózta.

A levélben az állott, hogy az intézet igazgatósága alapos megfontolás után úgy találta, hogy Dalton pénzének elfogadása a kitűzött czélunk töbebt ártana, mint használna.

„Piszkos pénz tehát” — a régi divatu bölcsekedők, s bolondok jelszava! De ez újabb bántalom volt sajátjé lelkének.

De miért törődjék ezekkel a dolgokkal ma, midőn nagyobb bajokkal is kell megküzdenie? S ezek a nagyobb bajok is hasonló forrásból származnak.

Például az orvosi szaklapok és folyóiratok cikkei elkezdtek a közönséget inteni a chu-chu használat ellen.

A cikkek azt mondták, hogy a labdacok ártalmasak.

Ha ezek a cikkek tovább is megjelennek, akkor a vállalat tönkre megy. Az ország minden részéből érkeznek jelentések az árusítás eszökénését jeleztek. A nép megrágt; a chu-chu ellenségei nagyobb tevékenységet fejtettek ki, mint az anti-alkoholisták.

A Daniellel való jelenete undorral töltötte el; a csekk visszaérkezése elkésértette.

De meg volt írva, hogy még egy újabb csapatt kell elszenevnie, mielőtt ez a nap elmúlik.

Ez azután történt, midőn a munkaidőnek vége volt, s a nagy épületből csaknem mindenki eltávozott.

A SZIV VÁLTOZÁSA.

Giggins egy levelet hozott be, melynek vastag borítéka finom illatot árasztott. Daltonnak úgy tetszett, hogy Giggins vi-gyorgott, midőn az arát kezével eltakarta, köhögést szinlelv.

— A felvonógép-kezelő most hozta fel ezt a levelet, uram. Nem látszik üzleti levélnek és —

— Adja ide! — kiáltott Dalton vadul. — És azután elmehet. Nincs önre szükségem ma este.

— Igenis, Mr. Dalton.

— Mondja meg a felvonógép-kezelőnek, hogy majd esengetni fogok, ha szükségem lesz rá. Ő még ne távozzon. Nem óhajtok bezárva maradni ebben a felhőkarcolóban.

— Igen, uram, — mondá Giggins alázatosan. Azután eltávozott, egy utolsó pillantást vetve az asztalon lévő felbontatlan levélre. Talán először életében történt, hogy a Chu-Chu tröszt elnöke női kézből származó levelet kapott.

Különösnek tűnt fel Dalton előtt is. Alig merte felbontani Clara levelét, melyet valószínűleg válaszul küldött a reggel hozzá intézett meresz levélre.

Mi lehet a levélben?

Időközben oly sötét lett, hogy végtére is fel kellett csavarni a villamos lángot,

midőn aztán bátorságot vett magának arra, hogy felbontsa és elolvassa a levelet.

Nem sokáig tartott, míg megtudta tartalmát.

De milyen együgyűség volt tőle egyebet elvárni. És milyen mély fájdalmat érzett, midőn a közvélemény bírálatát itt megismételve látta a szeretett nő által írott sorokban.

A leány elismerte, hogy nagy megtiszteltetés érte az ajánlat révén, de sajnálatára nem léphet frigyre olyan férfival, akinek vagyonszerzési módja annyira ki van téve a nyilvánosság bírálatának. Képes-e őt arról meggyőzni, hogy üzleti eljárásában mindig kifogástalan szándék vezérelte, s hogy nem feledkezett meg arról, hogy a pénz nem minden.

Ilyenek voltak a levél egyes kitételei, melyekből Dalton kiérezte, hogy a leány a visszautasítást a lehető legkiméletesebben óhajotta gyakorolni. Mégis titokban némi meglegedést érzett s családóttának tekintette volna magát, ha a válasz más-képp hangzott volna.

— Nem érdemes, — bizony Isten nem érdemes! — kiáltott fel, öklélre az íróasztalra ütve.

Sokáig állt ott azután, némán elmerülve gondolataiba, a villamos lámpa izzó fénye mellett; szeméit mereven szegezte a semmiségre, míg elméjében lassan bontakozott ki egy határozott és nagyszabású terv eszméje.

AZ ELTÜNT MILLIOMOS.

Én egy készülődésben levő épületen dolgoztam akkor, éppen a Chu-Chu társaság felhőkarcolójával szemben, midőn figyelmet felhívták az újságokra, melyek a John Dalton különös esetét közölték. En napszámosi munkát vállaltam akkor, mert máshoz nem bírtam jutni hamarjában, midőn a város kövezetére érkeztem.

Aki nincs hozzá szokva ahhoz, hogy egész nap nehéz terhel, téglákkal és habarccsal a létrákon fel- és alá fúthasson, annak ez bizony keserves kenyérkereset. Nem hiszem, hogy John Dalton legelkeseredettebb ellenségei is képesek volnának számára ilyen büntetést kiszabni.

Napszúrásban szenvedtem, s minden tagom sajgott a fájdalomtól, midőn az első napi munkálát készen voltam. Némely vállalkozó felvonó gépet használt nagy épületeknél ehhez a munkához, de a mi gazdánk csak a kéményhez használt téglákat; az épület körül és az elöl készült.

Timmy O'Rourke, a kőművesek egyike, akinek segítettem, déli ebédjét egy darab zsíros újságpapírosban hozta, melyet az előtte való napon vásárolt.

— Nézd pajtás, — mondá evés közben, felém tolva a papírt — te, amint mondom, most érkezél a városba. Szoktál újságot olvasni?

(Folytatása következik.)

A fölhalál.

Fiatal koromban sokat érintkeztem egy Mazurka Manó nevű emberrel, akit szenzációs találmányai révén az egész Józsefváros ismert és tisztelt. Nevezett Mazurka nem volt zárkózott lélek, egy pohár szilvórium ellenében bárkit szívesen megismertett találmányainak titkaival. Számos zord éjszakát virrasztottam át vele a józsefvárosi kávéházakban, míg egy szép napon eltűnt, hogy Amerikában próbáljon szerencsét. Évekig nem hallottam róla, de tegnap újra felmerült a felledés homályából, üdében és érdekesebben, mint valaha.

Mindez a filemüle-utezai Janek-kávéházban történt. (Csak zárjel között méltányolhatom a kávésnak ama hazafias eszelekedését, hogy a legjobb magyar zoklékról nevezte el kávéházát.) A viszontlátás öröme karbalt itunk szózával, már pálinka nem izgatta Mazurka agyonfinomodott idegeit.

Mazurka egyenesen Brecsiából jött, ahol a repülőgépek versenyén mint czipőtisztító vett részt. Öszintén megvallva, egy kissé meglepett, mert tudomásom volt arról, hogy Mazurka maga is foglalkozott a repülés problémájával. Mikor ezt említettem, halványan mosolygott.

— Igen, igen, — mondta mélyzva, — foglalkoztam vele, de most sokkal okosabb dolgot találtam ki.

— Ugyan!

— Rár most?

— Hőgyne.

— Akkor fizessen és jöjjön. Megmutatom önnek a legújabb gépeimet.

Fizettem és mentem. Sötét utcazón mentünk végig, a legsötétebb Józsefváros legsötétebb utezáin. Végre messze kint a Bivaly-utezában, ahol a Józsefvárosi mármár a Ferencvárossal ölelkezik, megálltunk egy elhagyott telek előtt. A telken csak egy nyomorúságos félszer volt.

— Ott, ott, — mondta Mazurka rejtélyesen.

Gyufát gyújtott és bementünk a félszerbe. A gyufa, majd a félszerbe talált gyertya világosságánál megpillantottam a gépet: egy hatalmas monoplánt.

— Repülőgép! — mondtam kellemes meglepődéssel.

— Még annál is jobb! — mosolygott Mazurka és ravaszul hunyorgatta a szemét. — Mindjárt meg fogja látni.

Kigurítottuk a gépet a szabadba, ahol jobban szemügyre vettem. Két szárnya volt, hosszú farka, mindenféle motorokkal és csavarokkal ellátva.

— Üljön bele! — mondta Mazurka.

— Beleüljek? — kérdeztem bizonyos aggodalommal.

— Üljön bele egész bátran! — ismételte ő és máris elhelyezkedett az ülésben. Nagy nyugodtsággal engem is megnyugtatót és szó nélkül melléje ültem. Ő kezébe vette a kormányrudat, egyet csavart a motoron, az alkotámy elkezdett bogni, a motor elkezdett csavarogni, az csavart elkezdett bogni, berregni és kattogni. Fenséges pillanat volt. A gép azonban nem mozdult.

De Mazurka nem vette el lélekjelemlétét. Még jobban a kezébe vette a kormányrudat, még egyet csavart a motoron, még egyet motort a csavaron, az alkotámy még jobban elkezdett bogni, csavarogni, motorogni, berregni és kattogni. Fenséges pillanat volt. A gép azonban még most sem mozdult.

Erre Mazurka ezerosztette a kormányrudat és a két karját keresztbe fonta a mellén.

— Nos? — kérdezte diadalmasan.

— Mit nos? — viszontkérdtem bambán.

— Hát mit szól hozzá?

— Mit szóljak hozzá? Hiszen nem repül!

Mazurka fölényesen kacagott:

— Hát persze, hogy nem repül! Hiszen éppen ez a nagyszerű! Hosszas fáradozások után sikerült kitalálnom egy olyan gépet, amellyel nem lehet repülni. Ezzel a nem-repülés problémája meg van oldva.

— Nem értem.

— Nem érte? Pedig a dolog nagyon egyszerű. Ha ön repülni akar, mibe ül bele?

— Egy repülőgépre.

— No látja. De már most tegyük fel, hogy ön ne makar repülni. Mibe ül akkor bele?

Erre nem tudtam felelni. Mazurka elégedetten dörszölte a kezét.

— Ugy-e, hogy nem tud erre felelni. Helyesebben: tegnap senki sem tudott rá felelni, mert a probléma még nem volt megoldva. De holnap már mindenki azt fogja önnek felelni: ha nem akar repülni, akkor beleülök Mazurka Manó nem-repülő gépébe.

— De ennek nincs praktikus értéke.

— Micsoda? Mi-eso-o-o-oda? Nincs praktikus értéke. Hány ember van, aki nem akar repülni? Mondjunk nagyon keveset, mondjunk ezer milliót. Egy repülőgépre tehát egy millió nem-repülőgép esik. Ha ez nem üzlet, akkor igazán nem tudom, mi az üzlet.

Lesújtva, kábultan hallgattam ezeket a magyarázatokat, miközben Mazurka a magyarázatok jelentőségét gépet visszatolta a félszerbe. Alapjában még most sem értettem, hogy miről van szó, de ezzel Mazurka nem törődött. Boldogan kalauzolt vissza a Janek-kávéháza és mikor újra felhajtott egy pohár karbalt szózával, büszkén mondta:

— És még egy nagy előnye van ennek a gépnek. Ez akkor sem repül, ha elromlik.

Fölkelni.

Írta: Szép Ernő.

Ó, durva, friss, szigorú reggel: Még visszafele huz az álom, Hogy egyszerre a nyoszolyámon Fekszem bámész, ijedt szemekkel.

Ó, finom, kinos, drága percek: A folyosón ketten beszélnek, Fölem szakadt megint az élet — Jaj, de aludnám még egy verset.

Nyujtózni a két gyöngö karral... Lenn egy zárt hintó sietett el Szépséggel, kincscsel, asszonytettel. Nyujtózom és a két ló nyargal.

Szép zászlaját a nap kitűzte, S feljön a szivemből a bánat, Száll, száll, mint egy halgtalan háznak Messzi elnyúló kéményfüstje.

MEGJEL

VI. Évfoly

VA

A „Szab

— a tizez

lére eresz

sal megirt

ezikk elbit

végezzék

En csak

de vagyok

hogy a „S

ujtságot ev

akar még

lapkiadók

együttel a

is meglesz

tizezer, de

A „Szab

vay Egyet

bizni nem

hogy az „S

os. A „S

let jelenleg

„Szabadság

tikar, mint

erőszakial

ság” írta a

kötelessége

írta azt, hogy

kivüli kony

nak, illetve